

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

35947

BELA BARTOK VE PİYANO EĞİTİMİNDE MİKROKOSMOS

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Suzan BEYDAĞ

Danışman

Yrd. Doç. Memduh ÖZDEMİR

İZMİR
EYLÜL - 1994

DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ

(Adı ve Soyadı)

(İmza)

Başkan : .....

Uye : .....

Uye : .....

Tez'in kabul edildiği tarih : .....

ÖZ

Bartok, ölümünden kısa bir süre önce yayıncısının (Boosey ve Hawkes) ricası üzerine MİKROKOSMOS'un tamamını bir araya topladı. Bu güne kadar yazılmış pek çok kitap, tez ve makalelerin büyük bir kısmı MİKROKOSMOS'un pedagojik yönüyle ilgilidir.

İçinde kolaydan zora doğru sıralanmış 153 piyano parçasından oluşmuş MİKROKOSMOS serisi, önsözünde ve içerdiği parçalarda bazı uyarılar taşımaya rağmen, bu bilgiler yeterince açık değildir.

İşte bu sebeple bu tez, piyanistler ve piyano öğretmenleri için bir klavuz kitap şeklinde hazırlanmıştır. Çeşitli kaynaklardan yararlanılarak MİKROKOSMOS'un teknik ve müziksel analizi yapılmıştır. Bu teknik ve müziksel analize ilave olarak, Bartok'un piyanist ve bestecilik kariyeri kısaca anlatılmış, onun piyano çalma ve öğretme kurallarına yer verilmiş ve eserin günümüzdeki genel eğitim teorisi ile ilişkisi saptanmıştır.

ABSTRAC

Bartok gathered the whole MICROCOSMOS together soon before his death on the request of his editor (Boosey and Hewkes). Most of the books, thesis and articles written until today are about the pedagogical side of MICROCOSMOS.

Although the MICROCOSMOS series, which consists of 153 piano pieces ordered from the easiest to the most difficult contains some warnings in it's introduction and in the included pieces, these informations are not clear enough.

Because of this reason this thesis is prepared for the pianists and the piano teachers as a guide book. The technical and musical analysis of MICROCOSMOS is done by utilizing various written sources. In addition to this technical and musical analysis, Bartok's career as a pianist and composer is told briefly, his rules for playing and teaching the piano is included and the relation of MICROCOSMOS with today's general education theory is determined.

TESEKKUR

Tez çalışmam boyunca bana, İngilizce çevirilerde ve ana temayı belirleme aşamalarında yol gösteren ve yardımcı olan danışman hocam Yrd.Doç. Memduh Özdemir'e , tezimin konusunu saptama evresinde fikirlerini almış olduğum Doç. Önder Kütahyalı'ya , kaynak temini için, Macaristan ile bağlantımızı sağlayan , Macaristan'ın Türkiye Kültür Ateşesi Pap Laszlo'ya ve yazım sırasında editörlük görevini üstlenen eşim Coskun Beydağ'a teşekkürlerimi borç bilirim.

İZMİR , EYLÜL 1994

SUZAN BEYDAĞ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZ	I
ABSTRAC	II
TEŞEKKUR	III
İÇİNDEKİLER	IV
BÖLÜM	
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amac	1
1.3. Önem	2
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Yöntem	4
1.7. Tanımlar	5
2. BULGULAR VE YORUM	10
2.1. BELA BARTOK	10
2.1.1. Bartok'un Besteciliği ve Eserleri ..	10
2.1.2. Bartok'un Piyanist Kariyeri	13
2.1.3. Bartok'un Piyano Öğretme Kuralları ..	16
2.1.4. Bartok'un Piyano Çalma Üzerine Düşünceleri	16
2.1.5. Bartok'un Müzisyenlik Hakkındaki Düşünceleri	17
2.2. PIYANO EĞİTİMİNDE MİKROKOSMOS	19
2.2.1. Mikrokosmos	19
2.2.2. Ritim ve Poliritim	21
2.2.3. Tonalite ve Politonalite	21
2.2.4. Armonik Kurallar	23
2.2.5. Yapı	24
2.2.6. MİKROKOSMOS'un Genel Eğitim Teorisi ile ilişkisi	25
2.2.7. Birinci Kitap	30
2.2.8. İkinci Kitap	52
2.2.9. Üçüncü Kitap	81
2.2.10. Dördüncü Kitap	113
2.2.11. Besinci Kitap	140
2.2.12. Altıncı Kitap	161

3. ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER	189
3.1. Özet	189
3.2. Yargı	191
3.3. Öneriler	192
KAYNAKÇA	193

1. GIRIS

1.1. PROBLEM :

Türkiye'de Piyano Eğitimi konusunda birçok zorlukla karşı karşıyayız. Mali faktörler, okul sayısındaki sınırlılık, eğitimcilerin nicel ve nitel yetersizliği, piyano eğitim kitapları hakkındaki bilgi azlığı bunlardan sadece birkaçı.

Piyano eğitiminde , kitapların amacına uygun olarak kullanılabilmesi için piyanist ve eğitimcilerin, rehber niteliğindeki kitaplara ihtiyacı vardır. Ne yazık ki ülkemizde bu tip kaynaklar yaygın olarak bulunmamaktadır.

Bela Bartok'un eseri olan ve altı ciltten oluşan MİKROKOSMOS, ülkemizde piyano eğitiminde her seviyede kullanılan bir eserdir. Basitten zora doğru sıralanmış, 153 küçük parçadan oluşan MİKROKOSMOS için, rehber niteliğinde Türkçe bir kaynak yoktur.

1.2. AMAC :

Bu araştırmanın yapılmasındaki temel amaç, Bartok'un besteciliği, eserleri ve piyano eğitimciliğini incelemek ve onun MİKROKOSMOS adlı eserini oluşturan 153 küçük piyano parçasının tam bir açıklamasını yapmaktır. Bu eserde, aşağıdaki maddeler halindeki soruların, yanıtları bulunmaya çalışılmıştır.

1. Bartok gençlik ve olgunluk dönemi eserlerini, kimlerin etkisinde verdi ?
2. Bartok'un müziğinin dayandığı kaynaklar ve eserlerindeki genel özellikler nelerdir ?
3. Bartok'un en önemli eserleri , yıllara göre nasıl sı-

ralanır ?

4. Bartok, piyano eğitimciliği ile ilgili hangi çalışmaları yaptı ?
5. Bartok'un piyano çalma üzerindeki düşünceleri nelerdir ?
6. Bartok MIKROKOSMOS'u nasıl ve hangi amaçla yazdı ?
7. MIKROKOSMOS'da ritm ve tonalite nasıldır ?
8. MIKROKOSMOS, armonik kurallar ve yapı bakımından nasıldır ?
9. MIKROKOSMOS'un genel eğitim teorisi ile ilişkisi üzerine görüşler nelerdir ?
10. MIKROKOSMOS'u oluşturan, 153 piyano parçasının teknik yönden açıklaması nasıldır ?
11. MIKROKOSMOS'u oluşturan 153 piyano parçasının müzikalite açısından açıklaması nasıldır ?

1.3. ÖNEM :

Bartok'un, piyano eğitimi için yazmış olduğu altı kitaptan oluşan MIKROKOSMOS serisi, her seviyede öğrencinin yararlanabileceği eşsiz bir eserdir. İçinde basitten zora doğru sıralanmış 153 parça bulunduran bu kaynak, Dünyada ve ülkemizde bir çok eğitim kurumunda kullanılıyor.

Bununla birlikte, MIKROKOSMOS'u kullanan öğretici ve öğrenciler için, parçaları teknik ve armoni yönünden açıklayan herhangi bir kitap bulunmamaktadır. Bu yüzden, MIKROKOSMOS'u kullanan birçok piyano öğreticisi, kitapta, her parçada öğrenciye verilmek istenen mesajı tam olarak algılayamamaktadır. Bunun sonucu olarak, eğitim sırasında verim

düşüklüğü oluşmaktadır.

Bu eser, gerek öğretmen gerek öğrenci için MİKROKOSMOS'un gerçek bir rehberi niteliğindedir ve MİKROKOSMOS'u kullanan her öğretmen bu araştırmayı yoğun bir şekilde kullanmalıdır.

1.4. VARSAYIMLAR :

Bu Tez'de, üç ana varsayımdan yola çıkarak, araştırmaya başlanmıştır. Bunlardan birincisi, MİKROKOSMOS'u eğitimde kullanan her öğretmenin, bir rehber kitaba ihtiyacı olduğu gerçeğidir. İkincisi, böyle bir rehber, Türkçe olarak ülkemizde bulunmamaktadır.

Üçüncü varsayım ise şöyledir ; Bulgular kısmında, her parça için yazılmış olan Açıklamalar bölümü, piyanistin verilmek isteneni kolay kavrayabilmesi açısından çok yararlıdır.

1.5. SINIRLILIKLAR :

Bu Tez, birbiriyle ilişkili iki ana bölümden oluşur. Bunlardan ilki, Bartok'un piyanist ve bestecilik yönü hakkındaki bulgularla sınırlanmış olan, BELA BARTOK alt başlıklı bölümdür. Bu kısımda Bartok'un besteciliği ve en önemli eserleri özet olarak ele alınmış, ardından, piyanist kariyerine yer verilmiştir. İlk bölüm, Tezin esasını oluşturan ikinci bölüm için, giriş niteliğindedir. Bu yüzden özet bilgilerle sınırlandırılmıştır.

"Piyano Eğitiminde MİKROKOSMOS" adlı ikinci bölüm ise, her parçanın teknik ve armoni yönünden açıklamaları, parça-

larda kazandırılmak istenen beceriler ve her parça için gerekli olan bilgilerle sınırlandırılmıştır.

1.6. YÖNTEM :

Arştırmamızda, konumuza en uygun yöntem olan **kaynak tarama yöntemi** kullanılmıştır. Arştırmanın ilk aşamasında, konu ve yöntemin belirlenmesi için danışmanım Yard.Doç. Memduh Özdemir'in bilgisi ışığında Doç. Turgut Aldemir ve Doç. Önder Kütahyalı ile görüştüm. Prof.Dr. Necati Gedikli ile yaptığım görüşme sonunda arştırmanın ana hatlarını belirledim.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Kütüphanesi, D.E.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Kütüphanesi ve İzmir Milli Kütüphanesinde yaptığım arştırmalarda, Bartok hakkında pek çok kaynak buldum. Macaristan Kültür Atesesi Pap Laszlo ile Ankara'da görüştüm. Kendisinden , Macar Bilimsel Akademisinin adresini aldım. Bu akademinin kütüphanesinden Bartok ve Mikrokosmos ile ilgili kaynaklar elde ettim.

Bu arştırma sonucunda, Bartok ile ilgili pek çok kaynak olmasına karşın **MIKROKOSMOS** hakkında Türkçe hemen hemen hiçbir kaynak olmadığını gördüm. Bu kaynak açığını kapatmak amacıyla, yabancı kaynaklardan yararlanarak, Tezimin ikinci bölümünün konusu olan "Piyano Eğitiminde Mikrokosmos" a ağırlık verdim.

Kolay anlaşılabilmesi amacıyla, her parça maddeler halinde açıklanmış, böylece okuyanlar için rehber niteliği taşıyacak bir kaynak hazırlanmıştır.

1.7. TANIMLAR :

Mikrokosmos serisindeki 153 parçanın her birinin açıklanmasında üç büyük başlık kullanılmıştır.

- A. Teknik
- B. Müzikalite
- C. Açıklamalar

A. Teknik ve B. Müzikalite : Yazarın ve MIKROKOSMOS'un diğer analizcilerinin bulgularını içermektedir.

C. Açıklamalar : Yazarın ve Mikrokosmos'un eğitici değeri hakkında Bartok'un yayınlanmamış notlarından oluşur. (Bu notlar Temmuz 1944'de Ann Chenee'ye (*) verilmiştir.)

Açıklık ve daha iyi kavrama bakımından , A. Teknik ve B. Müzikalite ile ilgili kategoriler, ayrıca uygun şekilde birinci ve ikinci derece alt başlıklara bölünmüştür.

Bunlar kullanımlarına ait birer açıklama ile birlikte aşağıdadır :

A. Teknik.

1.TUŞLAMA : Cesitli legato (bağlı) tuseyi kullanma şekilleri ;legato ,legatissimo (çok bağlı), espressivo (ifadeli) cantabile (sarkı söyler gibi).

Non legato (bağısız) tuseyi kullanma şekilleri; non-legato, tenuto (uzatarak), noktalı tenuto , portamento (tasıyarak) veya portato ,staccato (kesik kesik) ve staccatissimo (çok kesik).

2.EL BAĞIMSIZLIĞI : Ellerin birbirinden ayrı ve bağımsız

(*) Ann Chenee : New York Piyano Öğretmenleri Derneği başkanı.

hareketleridir. Bunlar:

a)Kontrpuan: İki veya daha fazla bağımsız melodiyi aynı anda çalmak.

b)Çeşitli Tuşlama Şekilleri : Bir el staccato çalarken diğer el legato çalar vs.

c)Nüans İşaretleri: Bir el forte çalarken diğer el devamlı piano çalar.

d)Eşlik Eden Figürler: Bir el ile ostinato (sürekli benzer kalıplar) çalınırken (motifler, aralıklar, akorlar, kırık akorlar), diğer el "Nüans İşareti" olan yada olmayan bir melodi çalar.

3.PARMAK BAĞIMSIZLIĞI : Bir elde bazen iki melodi birden çalınabilir. Bu durumda eldeki beş parmak, üst parmaklar ve alt parmaklar olarak ikiye ayrılır (1,2 alt parmaklar, 4,5 üst parmaklar; 3.parmak bazen üst bazende alt kısma dahil olabilir). MIKROKOSMOS'da bu, hareketli bir melodiye karşı uzatılmış seslerin büyük bir kısmında vardır.

4.ARALIK, AKOR VE/VEYA KIRIK AKOR ÇALMA :

MIKROKOSMOS, onluya kadar açılan aralıklar; üç veya daha çok sesli akorlar ve çevrimleri ve başparmak geçişini gerektirmeyen arpejlerden oluşur.

5.POZİSYON (Durum): Bes parmak pozisyonu ; iki veya daha fazla pozisyon değişikliği, ellerin birbirinden bir veya birkaç oktav ayrılması,ellerin birbirlerinin altından (sotto) veya üstünden (sopra) çaprazlama geçmesi.

6.PEDAL KULLANIMI : Sağ pedali Mikrokosmos'da özel işaretlerle belirtildiği gibi kullanınız.Sol pedalin kullanımı için belirli bir işaret yoktur.

7.GEÇİŞ ÇALIŞMASI : Gam tipinde, genellikle çabuk tempoda, başparmak geçişini gerektiren veya gerektirmeyen geçiş çalışmalarlarıdır.

8.SUSLEMELER : Çarpmalar, süslemeler, mordanlar , hızlı veya yavaş triller ve hızlı veya yavaş tremololar.

9.PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ :Siyah tuşları çalma (özellikle birinci ve beşinci parmaklarla),sıralı olmayan parmak numaraları , parmakların yer değiştirmesi ve parmakların açılması.

10.BIRLIKTE ÇALMA :Vokal veya enstrümantal parçaların eşliği ve iki piyano(dört el) için parçaların geliştirilmesi.

B. Müzikalite.

1.NOTASYON : Nota ve sus işareti değerleri, anahtar değişimleri, anahtarın yanına yazılan donanım, değiştirici işaretler, ton isimleri ve müzik notasyonunda kullanılan çeşitli karakterler.

2.RİTM : Ölçü işaretleri, ölçü değişiklikleri, basit veya bileşik ölçüler, vurusun alt bölümü, poliritm, senkoplar.

3.ANLATIM : Müzisyenliğin esaslarını teşkil ederler :

a) Tempo : Metronom işaretleri , tempo değişiklikleri, temponun sürekliliğini,hızlanmasını veya yavaşlamasını gösteren çeşitli işaretler.

b) Nüanslar : Vurgular, semboller, nüansın devam eden veya değişen seviyelerini gösteren çeşitli terimler.

c) Cümleleme : Cümle yapısının düzenliliği veya düzensizliği , bazı kadanslar ve form görünüşleri (üç bölümlü sarkı,rondo,tema ve varyasyonları).

d) Terimler : Diğer uyarılar (örneğin ikinci tekrarda)

ve karakter terimleri.

MİKROKOSMOS'ta KULLANILAN TUŞLAMA SEKİLLERİ :

A) Vuruşlu Tuşlama Sekilleri :

Staccatissimo : Artırılmış bir **staccato** olup bunda ses en kısa olur.

Staccato : Seslerin kesik kesik çalınması ve bağlanmaması.

Non-legato : Sesleri bağlamadan çalmak.

Legato : Sesleri bağlayarak çalmaktır. Egriler kullanılarak veya Legato işareti konularak belirtilir.

Legatissimo : Abartılmış bir legatodur. Bir ses, bir sonraki sesin başlangıcına kadar uzatılır.

B) Vuruşsuz Tuşlama Sekilleri :

Tenuto : Sesi tutarak, sürdürerek çalma şeklidir. Notanın çok önemli ve renkli olduğunu belirten bir işarettir. Bu sebeple de tam değerinde çalınmalıdır. Bu gibi notalara biraz renk katmak için tuşa vurmak yerine basılır (ağırlıklı çalınır).

Noktalı Tenuto : Notalar minimum kendi yarım değerleri kadar çalınır. Tenuto gibi tuşa basılarak çalınır.

Portamento : Noktalı tenuto gibidir. Aralarındaki fark, portamentonun daha hafif çalınmasıdır.

Espressivo : İfadeli, duygulu ve dokunaklı çalma şeklidir.

MİKROKOSMOS'ta KULLANILAN NUANS İŞARETLERİ :

sf, sf : Sesi kuvvetlendirerek çalma şekli.

Marcato : Belli ederek çalma şekli.

Marcatissimo : Çok belli ederek çalma şekli.

MİKROKOSMOS'ta KULLANILAN TEMPO İŞARETLERİ :

Fermata : Durak noktası.

Sostenuto : Bağlı ve dayanıklı çalış.

Ritardando : Geciktirerek, yavaşlatarak.

MİKROKOSMOS'ta KULLANILAN MUZİK TERİMLERİ :

Kanon : Bir ezginin belirli zaman aralarıyla, ayrı partiler tarafından seslendirilmesidir.

Ternari formu (üç bölümlü şarkı formu) : Çoğunlukla birinci ve üçüncü bölümleri birbirinin aynı yada benzeri olan üç cümle, üç bölümlü şarkı formunu oluşturur. Şarkı formları içinde en çok kullanılanı bu formdur.

İmitasyon : İlk önce duyulan bir ezginin, bir yada birkaç ölçü gibi kısa bir süre sonra diğer bir partide taklit edilmesidir.

Bitonalite : İki ayrı tonun aynı anda kullanılması.

Politonalite : İki den fazla tonun aynı anda kullanılması.

2. BULGULAR ve YORUM

2.1. BELA BARTOK

2.1.1. BARTOK'un Besteciliği ve Eserleri

Müzik devriminin gerçek bir temsilcisi olan besteci ve piyanist Bela Bartok , eserleriyle günümüz müziğinde de izler bırakmaya devam etmektedir.

"Bartok, gençliğinde Bach ve Mozart'tan çok Beethoven'ı örnek aldı ve onun sanat görüşünü benimsedi. İlk eserlerini ise Wagner, Liszt, Brahms ve Richard Strauss'un etkisinde yazdı. Kossuth (*) Senfonisi (1903), Brahms ile Strauss'u örnek alarak yazdığı, romantik bir eserdir. Birinci yaylı dördül (1908), piyano-orkestra için Rhapsodi (1904) ve hatıta Mavi Sakalın Satosu(1911) adlı operası için de aynı yarayı öne sürebiliriz." (19)

Daha sonra Fransız izlenimciliğinin, özellikle Debussy'nin izinden giderek eserler verdi, sonraları Schönberg ve Stravinsky'nin etkisine girdi.

Brahms ve Liszt tarafından geniş ölçüde kullanılan cingene müziğinin gerçek Macar melodileri olmadığını kanıtlamak amacıyla Zoltan Kodaly ile birlikte Macar köylerine gitti ve orada o zamana kadar hayal bile edemediği, zengin bir halk müziği alemi keşfetti. Bu çalışmaların ışığı altında 1906'da "Yirmi Macar Halk Sarkısı" nı yayınladı. Macar Halk Müziği(**)adlı kitabını da bu araştırmalarının sonucunda yazmıştı. Macar müziğinin eski modlar üzerine kurulu melodileri, Bartok'un yaratıcı gücüne model teşkil etmişlerdir. Bununla birlikte Bartok, Macar melodilerini, asla taklit ve kopye etmemiş fakat ana özelliklerini eserlerinde, usta bir şekilde kullanmıştı.

Budapeşte Krallık Akademisinde, piyano profesörü ol-

(*) Kossuth (1802-1894) : Macaristan'ın ulusal kahramanı.

(**) Bela Bartok, Hungarian Folk Music (Oxford Univ. Press)

duktan sonra Doğu, Batı Avrupa'nın ve Afrika'nın geleneksel müziğini incelemeye başladı. Romen, Slovak, Transilvanyalı, Bulgar ve Arap halk müzikleri üzerinde incelemeler yaptı ve bu ülkelerde binlerce melodi topladı. Bartok'un etnomüzikolojideki bu araştırmaları dikkat çekti ve Macar Bilimsel Akademisi 1936'da kendisine üyelik hakkı verdi. Burada, daha önceleri arşivlerde toplanmış olan geniş bir malzeme üzerinde de çalışma imkanı buldu. Kırk yıllık bir çalışma sonucu Romen, Macar, Sırp, Hırvat, Slovak ve Türk halk müzikleri üzerine çok sayıda kitap, dergi ve makaleleri yayınlandı. Bütün bunlar onun uluslararası alanda önde gelen çağdaş bir müzikolog olarak tanınmasına yol açtı. Bartok, zaman zaman Lizst, Schönberg, Kodaly ve Richard Strauss gibi besteciler üzerine özellikle de Çağdaş Müzik - Macar Sanat Müziği üzerine makaleler yazdı.

1936 yılında Türkiye'ye de gelerek, birçok halk ezgisi derledi. Halk ezgilerinin notaları ile değerlendirme ve gözlemlerini kapsayan notları, el yazmaları halinde arşivlerde kaldıktan sonra, ancak 1976'da yayınlanabildi. Eser yazılışından tam kırk yıl sonra, Macaristan'da ve A.B.D'de iki kitap olarak yayınlandı. İlki Macaristan Kiado Akademisinde yayımlanan Bela Bartok's Folk Music Researc in Turkey diğeri A.B.D'de Princeton Üniversitesi tarafından yayımlanan, " Turkish Folk Music From Asia Minör" adlı kitaptır.

"Akıl Almaz Mandarin (1919) adlı eserini, olgunluk döneminde yazmıştır. Burada melodiler, konuşma diline yaklaşıyordu, tonalite özgürdü ve tonsuzluğa yakındı. Makamsal müziğe benzer armoniler kullanılmıştı. Bu nitelikleri taşıyan eserleri şunlardır: İkinci ve Üçüncü Yaylı Dördümler (1917), Üçüncü Orkestra Süit'i (1923), Üçüncü Yaylı Dördül (1928), Birinci ve İkinci Piyano Konçertoları (1926-1931)." (19)

Bartok , müzik dilini yenileştirmek için araştırmalar yapmaktan çok , başkalarının araştırmalarından yararlanarak yeni bileşimler yaratmıştır. Bu bileşimlerden biri, geleneksel çerçeveler içinde kalan, diyatonik yapılı halk müziğine, diğeri ise tonal ilişkilerden kurtulmuş, oniki sestem oluşan kromatik bütüne dayanır. O, bu iki bileşimden birini seçip ona bağlanmak yerine, tüm gücüyle bir bütün haline getirip, yeni bir bileşime varmaya çalışmıştır. Müziğindeki o çarpıcı güç ve eserlerinde görülen gerginlik, bu bileşimlerden doğmuştur.

1914-1917 yılları arasında bestelediği Tahta Prens adlı balesi 12 Mayıs 1917'de Budapeşte'de seslendirildi. 1918 de ülkede başlayan devrim hareketi ve 1919'da kurulan halkçı yönetimin uğradığı yenilgi , barışsever ve halkçı olan Bartok'u derinden yaraladı ve besteci bu üzüntüsünü Akıl Almaz Mandarin'de dile getirdi. Barış ve özgürlük özlemini ise Cantata Profana adlı eserinde ortaya koydu. 1923 - 1926 yılları arasındaki durgunluk döneminden sonra, yeni bir gelişim içinde yazmaya başladı. Schönberg'in etkisinde, değişik çalgı teknikleri uyguladı. Temayı ters çevirme gibi Kontrapunt becerilerini ortaya koydu. MIKROKOSMOS adını verdiği (1926-1937) en kolay parçalardan başlayıp, "Bulgar Ritminde" dediği zor danslara kadar olan eserinde, ezgi, ritm. ve teknik yönden müziğinin tüm olanaklarını kullandı.

"1934-38 yılları arasında ikinci olgunluk dönemine girdi. Eserlerinde halk müziği öğeleri, son derece soyutlaştı, müziği tonallik ve makamsallık ile tonsuzluk arasındaki çizgiye geldi. Dönemin en önemli eserleri ; Beşinci Yaylı Dördül, Yaylılar, Vurmalar ve Celesta İçin Müzik (1936), İki Piyano ve Vurma Çalgılar İçin Sonat (1937) ve İkinci Keman Konçertosu'dur." (19)

Bartok'un Amerika dönemi yapıtları ise şunlardır ; Orkestra Konçertosu (1944), Üçüncü Piyano Konçertosu (1945) ve Viyola Konçertosu (1945).

1908-1940 yılları arasında bestelediği altı yaylı dördülde tüm yaratıcılığını ortaya koydu. Birinci dördül tonal ve romantik eğilimli, ikincisi folklör öğelidir. Üçüncü ve dördüncü dördüller ilk olgunluk döneminin, doruk noktasını teşkil ederler. Besincisi soyutlaşmaya, altıncısı ise ılımlılığa ve uzlaşmaya yöneliktir.(19) Bestecinin son eseri Üçüncü Piyano Konçertosu'dur. Yarım kalan viyola konçertosu öğrencisi Tibor Serly tarafından tamamlanmıştır.

Bartok ; Schönberg, Stravinsky ve Hindemith'le birlik-birlikte, çağdaş müziği tanıtanlardan birisi olarak, dünya kültür tarihinde unutulmazlığa erişmiştir. Bugün Bartok'un, gelecekteki müziğin büyük bir bölümünü şekillendirdiği söylenmektedir. Mikrokosmos'ta da gerek amatörler gerekse profesyoneller tarafından kolayca ulaşılabilir şekilde, Bartok'un müzik dünyasının anahtarları vardır.

2.1.2. Bartok'un Piyanist Kariyeri

Bartok, heybetli müziği ve şu üç alanda gösterdiği gerçek dehası ile 20. yüzyıl'a damgasını vurmuştur : Piyano virtüözlüğü, bestecilik ve etnomüzikoloji (ulusların folklorik özelliklerine göre yapılmış müzik).

25 Mart 1881'de Nagyszentmiklos'ta (*) doğan Bartok, ilk piyano derslerini , müzik öğretmeni olan annesinden aldı. Dokuz yaşında ise piyano için küçük besteler yapıyordu.

(*) Nagyszentmiklos, o sıralarda Macaristan'ın Torantal ilçesine bağlı iken sonra Romanya'ya bağlandı, Sannicolaul Mare olarak anılmaya başlandı.

Bartok'un ilk piyanistlik kariyeri, 1 Mayıs 1891'de Pozsony'e (*) yerleştikten sonra başladı. İlk konserini Nagyzöllös'te (**) verdi ve kendi bestesi olan "Tuna" isimli parça ile Beethoven'in bir sonatını çaldı. Bu olaydan sonra 1894 yılında Ferenc Erkel'in (***) oğlu Laszlo Erkel'den piyano ve armoni dersleri almaya başladı.

1899 yılında Budapeşte'ye yerleşti ve Kraliyet Müzik Akademisinin ileri düzey piyano sınıfına kabul edildi. Burada Istvan Thoman'dan (****) piyano, Hans Koessler'den bestecilik dersleri aldı. Bartok, mezun olduktan sonra, konserler vermeye başladı, piyanoda eşlikçi olarak turnelere çıktı.

1905'te Paris'te açılan, Rubinstein ödülü yarışmasına piyanist ve besteci olarak katılmış fakat bir derece alamamıştır. Müzik eğitimcisi olarak ilk tecrübelerini, öğrencilik yıllarındaki giderlerini karşılamak için, özel piyano dersleri vererek kazandı. 1907 yılında, hocası Thoman'ın emekli olması üzerine, Budapeşte Kraliyet Müzik Akademisine piyano profesörü olarak atandı. Ardından, standart klavye repertuarında piyano müziği yazmaya başladı. Bu edisyonların listesi çok carpıcıdır ; Bach'ın Well Tempered klavyesi, Beethoven, Haydn, Mozart ve Scarlatti'nin sonatları, Co-

-
- (*) Almanların, Pressburg adıyla andıkları Pozsony, daha sonra Çekoslavakya'ya bağlandığından, bugün Bratislava olarak bilinmektedir.
- (**) Nagyszöllös, bugün S.S.C.B. topraklarındadır.
- (***) Ferenc Erkel (1810-1893) bugün opera bestecisi olarak bilinmektedir.
- (****) Istvan Thoman, o zamanlar Macaristan'ın en iyi piyanistlerinden biri sayılıyordu. Thoman, Liszt'in öğrencisi olmuştur.

uperin, Purcell ve diğer barok bestecilerinden Mendelssohn ve Schubert'den parçalar ve Schumann'ın gençlik albümü v.b.

Bartok çalışmalarını aynı zamanda çocukların müzik eğitimine de yöneltti ve 1913'te Aleksander Reschofsky ile birlikte Zongora Iskola adlı piyano metodunu yazdılar. Bu kitap, yeni başlayanlar için bir öğretim metodu olup, halen Macaristan'da kullanılmaktadır. 1953'te Almanca ve İskandinavca, 1968'de de İngilizce baskıları yapılmıştır. Aslında Mikrokozmos'ta Bartok'un oğlu Peter'e piyano öğretmek amacıyla yazdığı ve bu öğretim sırasında elde ettiği tecrübelerini, piyano metodu şeklinde bir araya topladığı eserdir.

Bartok, besteci ve piyanist olarak ilk yurt dışı gezilerine 1922'de başladı. Uluslararası Müzik Derneği, aynı yıl Salzburg'da yapılan ilk hazırlık toplantısında Bartok'u, "Onursal Yaşamboyu Üyelige" seçti. 1927 sonbaharında A.B.D.'ne ilk dinleti gezisine çıktı ve besteci, New York Filarmoni Orkestrası eşliğinde çaldı.

Avrupa'ya döndükten sonra Budapeşte Konservatuarındaki görevini sürdürdü. Fakat, ikinci dünya savaşının başlaması ve Macaristan'ın nazi etkisine girmesi üzerine Bartok 1940'ta A.B.D.'ne göç etti. A.B.D.'de piyanist olan esi Ditta Pazstory ile birlikte ikili piyano dinletilerine çıktı ve 25 ekim 1940'da New York Columbia Üniversitesi besteciye Onursal müzik doktoru ünvanını verdi. Son halk konserini 21 Ocak 1943 New York'ta Carnegie Hall'da verdi.

Son zamanlarında ve ölümünden sonra Bartok, bir piyano virtüözü olarak kabul edilmiştir. Eger hayatının büyük bir

kısmını bestelere ve etnomüzikolojiye ayırmasaydı rahatlıkla dünyanın en büyük piyanistlerinden biri olabilirdi.

2.1.3. Bartok'un Piyano Öğretme Kuralları

Bartok, bütün öğretmenlik yaşamı boyunca müzisyenliğin, piyano çalmada iyi bir performans elde edebilmenin ön koşulu olduğunu savunmuştur. Kısaca şöyle demiştir; "Bir insan müzisyen olmadan piyanist olamaz". Buradan, Bartok'un teknik gelişmelerle ilgili olmadığı sonucunu çıkaramayız. Çünkü O, MİKROKOSMOS'un ön sözünde "Czerny tarafından yapılan uygun teknik alıstırmaları" onaylamıştır. Ancak O müzisyenliğe daha büyük bir önem veriyordu; çünkü, tekniğin piyano çalmakta bir sonuç değil, sadece bir araç olduğunu kabul ediyordu.

İkinci temel kural ; öğrencinin bir eseri yorumlarken, bestecinin vermek istediği duyguyu tam olarak ifade edebilmesidir. Buna bağlı olarak Bartok, öğrenciye bir eseri yorumlatırken en ufak bir detayı bile gözardı etmiyordu ve öğrencinin ifade ettiği eser hakkında tam bir kanıya sahip olmadıkça, diğer bir esere geçmiyordu.

Üçüncü temel kural ; " gösteri şeklinde öğretme " idi. Bartok, belli bir noktayı açıklamak için, o parçayı piyanoda tekrar tekrar çalardı. Öğrencilerine birşeyi anlatmak ve göstermek için yorulmak nedir bilmezdi.

2.1.4. Bartok'un Piyano Çalma Üzerine Düşünceleri

Bartok'un piyano kavramı, onun en kuvvetliden en hafife kadar vuruş kalitesine sahip ses çıkarma özelliğine sa-

hip bir alet olduğudur ; bu nedenle piyanoda temel prensibin tuşa dokunma (vuruş şekli) olduğunu ifade eder.

Bartok'un MIKROKOSMOS'ta kullandığı semboller parmağın vuruş şekli ile tam manalarına kavuşurlar.Örneğin piyanistler tenuto (tutarak,belirterek) işaretini, zayıf bir basıncı veya bir notanın tam değeri ile çalınacağı bir işaret olarak yorumlarlar. Bununla birlikte Bartok, onlara üçüncü bir anlam daha ilave eder. Parçaya renk ve çeşitlilik katan bazı notalar, tuşa vurmak yerine ona sadece baskı uygulamakla elde edilebilir.

2.1.5. Bartok'un Müzisyenlik Hakkındaki Düşünceleri

Besteci MIKROKOSMOS'ta her bir eserin nasıl çalınması gerektiğini çok dikkatli bir şekilde belirtmiştir. Bütün parçalar üç tempo işareti (tempo işaretleri, metronom işaretleri ve çalınma süresi), nüans işaretleri, açıklayıcı işaretler ve diğer sembollerden oluşan bir müzik sözlüğünden farksızdırlar.

Bartok'un öğretim prensiplerinin tartışılmasında, onun yorumunda gerçeği vurguladığına işaret edilir. Bu felsefeye uygun olarak aşağıda anlamları biraz belirsiz olan veya birden fazla yoruma açık bulunan birkaç işaret gösterilmiştir. Bunlar Bartok'un diğer pedagojik eserlerinden ve piyano edisyonlarından çıkarılan açıklamalarla birlikte verilmektedir.

A) NUANSLAR :

- 1) sff (sempre sforzato), sf (sforzato), (marcatissimo) ve (marcato) vurgulamanın azaltılmasını gösteren nüans

işaretleridir.

- 2) Bir nüans işareti yerine diğeri gelinceye kadar geçerlidir.
- 3) Bağlı iki notadan ikincisine doğru bir dekresendo yapılır.
- 4) Senkoplu notalar biraz ağırlıklı ve vurgulu çalınmalıdır.

B) RİTM ve TEMPO :

Her ölçünün ilk zamanı ana vurguyu alır.

Sostenuto, ani bir ritardando'yu ifade eder.

Fermata, altındaki notanın değerini hemen hemen iki katına çıkarır.

C) CUMLELEME :

Eğri çizgiler, legato'yu göstermek için kullanılırlar. Legato cümleler, ayrı bir ayırma işaretiyle belirtilmedikçe, eğrilerin kesistiği yerde ayrılmayacaklardır. Bununla birlikte, legato cümleler hafif bir nüans işaretiyle vurgulanabilirler. Eğer iki bağ bir notada buluşursa, cümle o notada başlar ve o notada sona erer. Ayırma işareti (I) , cümleler arasında legatonun kesileceğini gösterir. Bu işarettten önceki cümlenin son notası staccato (kısa bir şekilde) çalınmalıdır. Ayırma işareti (') , legatonun kesileceğini gösterir. Bunun anlamı fark edilmeyen bir durak demektir. Durak süresi, virgülden önceki ve sonraki notalardan eşit alınır.

2.2. PIYANO EĞİTİMİNDE MİKROKOSMOS

2.2.1. Mikrokosmos

1920'lerde uluslararası bir ölçüde bir konser piyanisti olarak mesleğine başlamasından kısa bir süre sonra Bartok resitalleri için piyano eserlerine ihtiyaç duydu. Ancak beş yıllık bir süreden sonra, büyük bir yaratıcı enerji içinde, Piyano Sonatını, Birinci Piyano Konçertosunu, Out of Doors'u ve Dokuz Küçük Piyano parçasını yazdı. Adı geçen son eser, onikiden fazla bestenin bulunduğu bir koleksiyondan alınmıştır ve bunlardan üçü (*) ayrıca Mikrokosmos'un bir kısmını oluşturmuştur.

Bartok'un başlangıçtaki Mikrokosmos kavramı, resital parçalarının bir koleksiyonunu yapma çalışması idi ve onlardan onyedisinin ilk icrasını 9 şubat 1937'de Londra'da yaptı.

Bir önceki yıl Bartok, oğlu Peter'e piyano öğretmeye başlamıştı ve oğlu için küçük parçalar ve egzersizler yazdı. Karakteristik bir tarzda, piyano çalmanın ilk evrelerindeki problemler bestecinin zihnini çok meşgul etti. Bunun üzerine, teknik ve müzikal yönden gittikçe zorlaşan parçalardan oluşan bir koleksiyon yapmak üzere Mikrokosmos'u düzenlemeye karar verdi ve kendi oğlunu bu işte bir "kobay" olarak kullandı. Daha sonraları baba, oğluna uygunluk prensibini bir yana bırakıp Mikrokosmos'u bestelemeye devam etti ve eseri Kasım 1939'da tamamladı.

(*) Ünison (no.137), Wandering (no.81) ve Ostinato (no.146)

" Özellikle ilk iki kitap, piyanoya yeni başlayanlar için çok yararlıdır. Sağ ve sol elin arka arkaya aynı ezgiyi tekrarladığı polifon ve kanon biçimindeki parçaların öğrenciyi çoksesliliğe alıstırmak amacıyla yazıldığı düşünülebilir. (Kanon Biçiminde Dans-Oktavlarda Kanonlar-Mikrokosmos 2. Kitap)." (13)

Mikrokosmos, aynı zamanda çeşitli stillerde bestelenmiş parçaların bir serisi olarak da kabul edilmektedir. Burada çeşitli bestecilerin tarzlarını temsil eden üsluplara rastlanmaktadır;

" Örneğin Couperin (no.117), Bach (no.79 ve 91), Schumann (no.80) ve Gershwin (no.151) gibi. Oniki ton kuralına uygunluk açısından kromatik örnekler (no.91,100, 132 ve 147) bulunmaktadır. Soyut müzik (no.45 ve 81) ve programlı müzik parçaları (no.15,72 ve 130) eserin çeşitlilik açısından diğer güzel örnekleridir." (27)

Bartok, konferans-resitallerinde , MIKROKOSMOS'un amacının, piyanistlere halk müziğinin basit ve romantik olmayan güzellikleriyle tanışmaları için bir olanak sağlamak olduğunu ifade ediyordu.Bu koleksiyon, aynı zamanda, bestecisinin bir köylü müziğini, bir sanat müziğine dönüştürme yollarını hayranlık verici bir şekilde gösteren bir eser olarak da bilinmektedir.Eserlerin bir kısmındaki eşlik etme, sunuş ve bitirme cümleleri, köylü melodisinde ikinci derece önemlidir (no.74 ve 127). (27)

"Diğer bir grupta ise melodî sadece tekrarlanan bir müzik cümlesi olarak kullanılır; buna karşın asıl önemli olan onun etrafında örülen şeydir (no.100,112 ve 115). Üçüncü bir yöntem ise ,içinde gerçek bir köylü melodisinin bulunmadığı, fakat onun bir taklidinin bulunduğu bir methodur (no.90 ve 128). Dördüncü bir tip ise, köylü melodilerini veya onların taklitlerini içermez, fakat eser bütünüyle köylü müziği atmosferiyle kaplıdır (no.111)." (27)

MIKROKOSMOS'un diğer bir amacıda, öğrencilere çağdaş yöntemler aracılığıyla bir müzik bestesinin unsurlarını öğretmektir. Gerçekten de bu eser birçok kaynak kitap tarafından besteciler için çalışma kitabı olarak tavsiye edil-

mektedir.

2.2.2. Ritim ve Poliritim

MİKROKOSMOS'u meydana getiren parçaların % 40'ından fazlasında senkop kalıplarına rastlanmaktadır. Eserde, bazıları birkaç parçada tekrarlanmış olan 636 farklı senkop kalıbının bulunduğu tespit edilmiştir.

Birinci ciltten başlayarak (no.12), bir parçada ölçü değişikliklerine ender olarak rastlanmaktadır. No.140, içinde 37 ölçü değişiminin bulunduğu bir çalışma olarak görülür.

Karma veya düzensiz ölçüler ikinci ciltte görülür (no 48) ve daha sonraki ciltlerde daha karışık olarak artarlar, örneğin no.152 : 2+2+2+3.

İki elde farklı ritimlerin zıtlık oluşturan karşılaşmaları krosritm veya poliritm olarak adlandırılır (no.97, 130 ve 138). Anlaşılması en güç ritm, birbirine uymayan ölçülerin kullanıldığı ritmdir (no.138 : her ne kadar ölçü işaretleri 2/4 ise de, sol el senkoplu melodik aralıklar çalmaktadır ve bunlar ölçü sisteminde sürekli (direngen) bas etkisi verirler. Aynı anda, sağ el de ritmik vurgusu çift zamanlı olan bir melodi çalar). Birbiriyle uyumayan ölçü örnekleri ise no.103,110,124,125,129,131,133,145 ve 146'da bulunmaktadır.

2.2.3. Tonalite ve Politonalite

MİKROKOSMOS parçaları, çeşitli gam sistemlerine dayanmaktadır. Bunların büyük bir çoğunluğu pentatonik (no.61)

veya modaldır (no.32,34,36,37,48 ve diğerleri).Diğer örnekler : majör-minör sistemi (no.103) , kromatik (no.54), bir minör 3'lü ve artmış 4'lüsü olan oryantal veya arabesk tip (no.58),tam-ton (no.136) ve yapay veya Bartok tertipli gamlar, örneğin no.10.

Bartok, modal yapıyla ilgili olarak üç tip melodi kullanmaktadır. Birinci tip melodi bir kilise modu olan Doryen (no.31) , yada özeliğini , aktarılmış şeklinde de koruyan Lidyendir (no.24).İkinci tipte, melodide farklı modlar vardır (no.53 major ve doryen). Üçüncü tip melodi ise bir veya daha fazla değiştirilmiş nota içeren özel bir tonalitedir. Bu değiştirilmiş notalara Bartok, "renk" veya "yabancı" notalar adını vermektedir. Bunlar, aynı temel ses üzerine kurulmuş diğer modlardan ödünç alınmıştır (no.92 : artmış dörtlülü (lidyen dörtlüsü), mifriyjen modu).

MİKROKOSMOS'taki armonik yöntem, Bartok'un politonalite kavramını (farklı tonalitelerin aynı anda kullanılması) nasıl uyguladığını anlamak için bir temel niteliğindedir. İlk ve en basit örnek, aynı temel sese sahip iki modun bir arada kullanılmalarıdır (no.59: Fa minör'deki sağ el, Fa lidyen'deki sol el.7-12. ölçüler ve tekrar 13-18. ölçülerde birbirleriyle karşılaşmaktadırlar). İkincisi, iki mod birbirlerine öylesine etki edebilirlerki (herbiri farklı bir temel sesli), biri diğerinden daha kuvvetli olur (no.122: Sol major'daki üst parti, Do lidyen'deki alt parti). Üçüncüsü, farklı temel tonlar öylesine eşit yoğunlukta olurlar ki bir nevi "doğal tonalite" meydana gelir (no.101: üst ses Eoliyen'dir , alt ses ise Mi Doryen'dir). Dördüncüsü aynı

temel sese sahip , bileşik modların kasıllıklı etkisidir (no.117 : ölçü 1-4 esas itibariyle Re Miksolidyen, üst partide Frijyen etkisi ve alt partide de lidyen dörütlü aralığı olarak. 17-21. ölçülerde üst partide Re Miksolidyen modu ve alt partide de Eolien renkli Re Lidyenden teşekkül etmiştir). Karışık görünüş olarak en büyük safha belki de, herbiri farklı temel sese sahip iki bileşik modal sistemin karşılıklı etkisidir. (no.121 : 1-3. ölçülerde üst partide Lidyen renkli Mi Miksolidyen ve alt partide Eolien renkli Re Lidyendir).

2.2.4. Armonik Kurallar

Bartok ses uyumu için yedili akorunu kullanmasının, kendi halk müziği araştırmalarından kaynaklandığını ifade eder. Burada yedili, üçlü ve beşli ile eşit önemde bir aralık olarak ortaya çıkmaktadır. Bu şekilde bir kullanımın örnekleri MIKROKOSMOS'ta bulunabilir (no.78 ve 105 bitiş akoru).

O, ayrıca aralıkların sıkça kullanılmasının, dörütlü akorların kullanımını hatırlattığını ifade etmektedir. Dörütlü armoni (üçlü sistemdeki üçlülerden ziyade, birbirini takip eden dörütlülerden oluşmuş akorlar) MIKROKOSMOS'da arpej şeklinde (no.125) ve akorlar olarak (no.131'de) bulunur. No.132 ve 144, arpej şeklinde, no.107,130,132 ve 142 akor şeklinde ses kümeleri içerir.

"Romanya ve Slovakya halk şarkılarından "Triton'un oldukça ilginç bir kullanımının " keşfi , Bartok'u artmış dörütlü ve eksik beşliyi serbestçe kullanmaya yöneltmiştir. (MIKROKOSMOS'ta no.101)" (27)

2.2.5 Yapı

Metodun 1. cildini teşkil eden parçalardan bazıları, Bartok'un düzensiz veya asimetrik dediği cümleler içerir. Örneğin , üç ölçülü cümlelerden dört grup (no.3), iki veya üç ölçü uzunlukta beş cümle (no.5), dört, üç ve iki ölçü uzunlukta üç cümle (no.6) gibi.

"Eserde çeşitli kadans formülleri arasında öyleleri vardır ki bazılarında minör moddaki bir parçayı majör akorla bitirir (no.32) ve bazılarında da Yugoslav müziğinde sıkça kullanılan bir bitiş vardır (no.26: bitiş akoru dominant üzerindedir; dizinin 5'lisi ve sopranoda dizinin ikinci sesi bulunmaktadır). Diğer Bartok tertipleri : bitiş; bir tonik dört-altı akoru (no.87) , çevrilmiş eksik beşli aralığında (no.101) ve tonik'e karşı yeden sesin aynı anda seslendirilmesi ile yapılmaktadır ve son ölçüde tek ses olarak bağlanmaktadır (no.121). No.73 bir plagal ve no.128' de bir frijyen kadansı içermektedir." (27)

Bütün kontrpuanlama yöntemleri MIKROKOSMOS'ta bulunabilir : imitasyon (no.22) ve stretto-tipi (temaların yığılması) yazım (no.58), partilerin yer değiştirmesi (no.23) ve aralıkların ters çevrilmesi (no.29) , sıkı ve serbest kanon (sırasıyla no.31 ve 36), nota değerlerinin artırılması ve azaltılması (no.46) ve pedal (no.128).

Melodik yapı, ya yarım ya otantik kadanslı uzun melodik çizgilerden (no.68) ya da büyük bir kısmı itibarıyla, kısa tekrarlayan motiflerden oluşmaktadır (no 69).

Bartok ostinato'yu bütün bir beste boyunca inatla tekrarlanan temel bir bas olarak tanımlamıştır ve onun geleneksel kullanımının, tekrarlanan akorlar (no.146) veya aralıklar (no.138 : bir direngen bası olarak tam beşli) haricinde tekrarlanan bir tema şeklinde (no.47 ve 148) olduğunu söylemiştir.

" Bartok'un tespitine göre Macar müziğinin yapısal semaları iki genel sınıfa ayrılır :

- 1- Rondo formunda olan.
- 2- Rondo formunda olmayan.

Birincisi alışık olduğumuz A A B A formudur (no.12 ve 13).ikincisi ise A B B C (no.106), A A B B (no.14 ve 53), A A B C (no. 7,28 ve 79), A B A B (no.42 ve 51) ve A B C D (no.9 ve 86) formlarından oluşmaktadır. MIKROKOSMOS'da bulunan, fakat Macar köylü müziğinde bulunmayan diğer yapılar ise A B A ve A B C A formlarıdır ve diğer rondo olmayanlar ise A B , A B C , A B C D E ve A B C D C dir." (27)

Bazı parçalar ; örneğin 102 ve 151 Bartok'un doğaçlama yaptığı, parça parça fikirlerinin bir sonucudur. (27)

Başlıca formlar; tema varyasyonları (no.45,72 ve 148), rondo (no.107,150 ve 152) ve "rondo-varyasyon" olarak adlandırılabilen formu(no.57,128,136 ve 141) içerirler.(27)

2.2.6. MIKROKOSMOS'un Genel Eğitim Teorisi ile ilişkisi

Bartok piyano öğrencileri arasında bireysel farklılıklar olduğunun bilincindeydi. Örneğin, MIKROKOSMOS'un önsözünde öğrenciler "yetenekli" ve "az yetenekli" olanlar diye ayırdedilmiştir. Yayınlanmamış notlarında ise öğrenciler arasında "vasat" olanlarla "özel yetenekli"olanlara yer vermiştir.

Bartok, bireysel farklılardan doğan sorunları karşılamak için aşağıdaki yöntemleri önermektedir :

- a) Parçaların sırası, öğrencinin yeteneğine uygun olarak değiştirilebilir.
- b) Parçaların birçoğu, belirtilenden daha hızlı veya daha yavaş çalınabilir.
- c) Çoğu kez aynı amaçla ilgili birkaç parça olduğundan, öğretmen ve öğrencinin bunlar arasında bir seçim yap-

ma imkanı vardır.

d) Öğretmen, öğrenci için egzersizler üretmelidir.

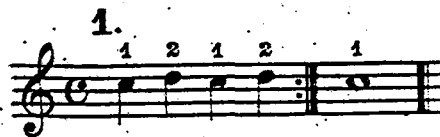
e) Öğretmen, parçaları seçerken öğrencinin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.

Bartok, öğrencinin Mikrokosmos'a ilgisini çekmek için birçok parçaya ilginç başlıklar koymuştur. Örneğin "Sandalla Gezme", "Ejderhaların Dansı" ve "Bali Adasından" gibi. Bartok bazı parçaların enteresan olduğuna inanıyordu, çünkü bunlar alışılmamış ritmik kalıplar, ölçü ve tempo değişiklikleri, çarpık el hareketi, renkli tonaliteler, pedal kullanılması veya cümle yapısının düzensizliği gibi unsurlar taşıyordu.

Başarı ile gelen hazzın, öğrencide piyano çalmaya karşı bir istek uyandırması çok önemliydi. Mikrokosmos'un ilk üç cildi bu düşünceyle biraraya getirilen kısa parçalardan oluşuyordu (bir çoğu uzunluk olarak 16 yada daha az ölçüdeydi). Bu parçalar, beş parmak dizisinde yazılmışlardı ve zorluk derecelerine göre sıralanmışlardı. Ayrıca parçaların üçte biri için kısa hazırlık egzersizleri vardı.

"Küçüklere piyano öğretilirken gözden kaçan pek çok nokta vardır. Bunlardan en önemlisi elin, ön kola kıyasla meydana getirdiği duruş biçimidir. Piyanoya yeni başlayan hatırlanmış kişilerde bile, özellikle sol elin ön kola göre bilekten itibaren çarpık durduğu görülür. Bu öğretmenlerden değil metodlardan dolayı oluşan bir davranıştır.

Beyer ve Czerny 599'da sağ el portede 3. aralığa yazılan Do ile başlar." (30)

"Bu durumda sağ el hemen vücudun karşısına geldiği için ön kol ile el arasında çarpıklığa sebep olacak bir açı yoktur. Yani piyanist, sağ elini doğal bir rahatlık içinde kullanabilir. Sol ele gelince : Beyer sol eli ikinci çizgideki sol notası ile başlatır ;" (30)

"Henüz altı yaşında, okuma yazma bilmeyen çocuğa, son derece soyut olan anahtar kavramını vermek gereksizdir. Sol anahtarını öğretme endişesi ile çocuğun sol eli, vücudun sağ tarafına doğru kayar ve el, sakat bir el gibi çarpık ve sıkışık bir durumda çalıştırılır. Birkaç ay aynı yerde çalışıp çarpıklığa alışmış olan çocuk, iki el ile çalmasını öğrendiği zaman bu çarpıklık aynen devam eder. Çünkü sol el bu defa sol tuşunun hemen yanında fa notası ile iki el çalışmalarına başlamıştır." (30)

"Çocuk eline sıkıntı veren çarpıklıktan kurtulmak için, vücudunu sağa doğru yatırır, sağ omzu çöker, sol omzu kalkar yada sandalyesini piyanonun sağına doğru çeker. Çocuk, sol elini sıkıya çoktan alışmıştır." (30)

'Czerny op.599'da sol el portenin altındaki ek çizgiyle yazılmış Do ile sol elin 5. parmağını bu tuşa koyarak başlatır. Fakat 1. parmak yine sol notasına düşer." (30)

1.

MANO DESTRA - MANO DEECHA
MAIN DROITE - RIGHT HAND

MANO SINISTRA - MANO IZQUIERDA
MAIN GAUCHE - LEFT HAND

"Piyano çalmanın esas prensibi, ellerin piyano üzerinde en rahat durumu, kolların birbirine paralel ve kol aralığının gövde genişliğinde olduğu durumdur." (30)

"Bartok'un Mikrokosmos serisinin birinci kitabı ve bunun, çocuklara başlangıç olacak ilk sayfalarında ellerin kullanılışı, ön kola göre herhangi bir çarpıklığa neden olmamaktadır." (30)

1.

$\text{♩} = 96$

[20 sec.]

"Birinci cildin ikinci büyük yararı, çocuğun Fa anahtarını hiç zorluk çekmeden öğrenebilmesidir. Diğer metotlarda Fa anahtarını okuyabilmesi için altı ay geçmesi gerekirken Mikrokosmos'ta ise, sol ele ait portede ikinci aralıktaki Do'yu gösterip, "piyanodaki yeri budur" demek yeterlidir.

Ayrıca Bartok, notaları bitişik aralıkla ve her iki elde paralel olarak yazdığı için, Do hareket noktası olarak alınarak üst ve alt notalara geçmek zor değildir. Melodi her iki elde paralel olarak çalınacağı için, çocuk yanlış çaldığı notanın çabuk farkına varır. İlerki yaşlarda çocuk, göz alışkanlığı ile öğrendiği sol ve fa anahtarlarını kolayca hafızasına alacaktır." (30)

"MIKROKOSMOS'un 6 cildi belkide tüm piyano metodlarının en iyisidir. Çünkü tüm müzik hammaddesi, küçük bir dünyanın içinde yoğunlaştırılmıştır. Eser, Bartok'un kendine özgü yöntemleri ile tüm batı müziği dünyasına geniş bir açıyla bakmayı sağlamaktadır." (24)

"Çesitli cümle yapıları, eski modların kullanımı, değişik ritm yapısı, orjinal tını bileşimleri, çekici teknik figürler, çok basit ve küçük parçalar içine sıkıştırılmıştır. Belki bazı öğeler biraz zorlamadır ve öğrenciye her zaman kolay gelmemektedir ama, amaçlanan müzik eğitimi iddialı ve yüksek seviyededir." (24)

"Bartok'un 153 parça halindeki bu piyano yapıtı işlevsel müziğin en ilginç örneklerinden biridir. Besteci, bir yandan kolaydan zora doğru sıralanan parçalarla, piyano öğretimine katkıda bulunmakta, bir yandan da çeşitli çağdaş müzik tekniklerini basitlik içinde kullanarak gençlere bu müziği sevdirmenin ve öğretmenin yollarını aramaktadır."

(19)

2.2.7. BİRİNCİ KİTAP (NO. 1 - 36)

NO. 1 - 6 : ALTI UNİSON MELODİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. POZİSYON. Bir pozisyon, eller birbirinden bir yada iki oktav ayırık.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Birlik, ikilik ve dördlük notalar, ikilik ve dördlük suslar. Cümle bağları.
2. RİTİM. 4/4
3. ANLATIM. Cümlemeleme : düzenli ve düzensiz yapı.

C. Açıklamalar. İlk altı parça, basit nota değerleri kullanılarak (birlik, ikilik, dördlük notalar ile ikilik ve dördlük suslar) hazırlanmıştır. Ellerin durumu sabittir. Her parça üzerindeki küçük porte ve notalar, beş parmağın durumunu göstermek için yazılmıştır. Bu altı parça komşu seslerden oluşmuştur.

No.1 : Do majör tonunda. Cümle yapısı simetrik.

No.2 : a) Do majör tonunda. Cümle yapısı simetrik.

b) La minör tonunda. Dominant sesiyle başlar.

Cümle yapısı simetrik.

No.3 : Re minör tonunda. Dominant sesiyle başlar. Simetrik dört cümleden oluşmuştur.

No.4 : Do majör tonunda. Dizinin yedinci sesiyle başlar. Eller Si pozisyonunda.

No.5 : La minör tonunda. Eller Sol pozisyonunda. Cümle yapısı asimetriktir.

No.6 : Parça Sol majör tonundadır. Cümle yapısı asimetriktir. Altıncı ölçüdeki ikilik Si notasını tam değerinde ve yedinci ölçünün başındaki dörtlük susa dikkat ederek çalınız.

NO. 7 : NOKTALI NOTALAR

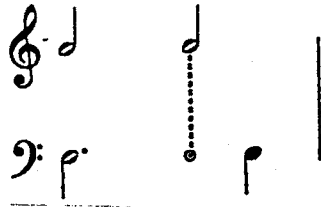
A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Noktalı ikilik nota.

C. Açıklamalar. Mi frijyen modundadır. Noktalı ikilik nota değeri kullanılmıştır. Bu ritm söyle sekillendirilebilir :

Bu melodi aynı zamanda no.28'de de kullanılmıştır. Cümle yapısı asimetriktir. Legato cümlecikleri arasında hiçbir legato kesintisi yapılmamalıdır.

NO. 8 : TEKRARLAMA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato.
2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tus çalma.
3. POZİSYON. İki pozisyonda beş nota dizisi.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol Majör donanımı (fa diyez).

C. Açıklamalar. Mi minör tonunda. Bartok'a göre anahtar donanımında, nota ile aynı yere diyez koymak daha uygundur ve aynı zamanda görülmesi daha kolaydır. Parçada değişik sus işaretleri kullanılmıştır. Tema ters çevrilmiştir. Tekrarlanan notalar nedeniyle kısa cümleler vardır. Bu yüzden tekrarlanan notalar arasındaki zaman boşluğunu hissetmek çok zordur. El pozisyonu değişiminin ilk örneğidir.

NO. 9 : SENKOPLU ÇALMA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. İki notayı birbirine bağlayan çoğaltma bağı.
2. RİTM. Senkoplu ritimler.

C. Açıklamalar. Parça Do majör tonundadır. Cümle yapısı asimetriktir. Uzayan notalarda gecikmenin ritmik olarak hissedilmesi bazı enerjik hareketlerle vurgulanmalıdır. Örneğin ayakla tempo tutma , başın eğilme hareketi veya ilgili yerlerde (yani porteler arasında ritm işaretlerinin yazılı olduğu ölçülerde) sesli saymak

vb. Bu melodi aynı zamanda no.25'de kullanılmıştır. 12. ölçüde ikilik notanın tam değerini verdiğinizden emin olmalısınız. Son iki cümlede, ölçüler arasındaki cümle bağları, 3. cümlenin bitiş notası ile sonuncu cümlenin başlangıç notasının aynı olduğunu gösterir. Yani iki cümle koparılmadan çalınmalıdır.

NO. 10 : BİRBİRİNİ TAKIP EDEN ELLER

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tus çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bartok usulü anahtar donanımı.
2. RİTM. 3/4 Senkoplu çalma.

C. Açıklamalar. Donanımdaki işaret La bemol'dür. (özel bir etki yaratmak için pesleştirilmiş beşli) 18. ve 21. ölçülerdeki notaları hafif vurgulu çalınız. Öğretilmek istenen tüm bilgiler bu parçada birleştirilmiştir.

18

21.

NO. 11 : PARALEL HAREKET

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bir onlu aralığında benzer hareketle ilerleyerek iki sesi okuma.

C. Açıklamalar. İkinci dereceden başlayan Sol Miksolidyen. Cümle yapısı simetriktir. 14. ve 15. ölçüler arasındaki zıt hareketi gözden kaçırmayınız. 13. ölçüdeki bir vuruşluk susa dikkat ediniz. Metronom sayısını dikkate alarak çalınız.

NO. 12 : YANSIMA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Ölçü sistemi: 2/2 ve 3/2. Vuruşun iki kısma bölünmesi, ikilik notanın birim vuruş olarak kullanılması.

C. Açıklamalar. Re doryen modunda. Ölçü işaretlerini, öğrencinin en iyi kavrayabileceği şekilde anlatınız. Cümle yapısı asimetriktir. Sol el , sağ eli yansıtır (sanki aynadaki yansıma gibi). 16.ve 17. ölçüler arasındaki sesler, paralel hareketle ilerler. Ölçü değişikliğinden dolayı yapı daha canlıdır.

NO. 13 : POZİSYON DEĞİŞİKLİĞİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. POZİSYON. İki değişik pozisyonda 5 notalık dizi.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Cümleleme : Üç bölümlü şarkı formunda simetrik cümleler.

C. Açıklamalar. Do majör tonundadır. Cümle yapısı asimetriktir. Aynı melodi no.17'de de kullanılmıştır. Birinci ve son cümle birbirinin aynısıdır. İkinci cümle (5 ses daha yukarıdan) birinci cümleciğe benzer. Cümleleri A A'B A olarak işaretleyiniz. Bir bestenin benzer kısımlarını saptamak için böyle bir analiz faydalıdır. Böylece parça daha çabuk öğrenilir ve ezberlenmesi kolay olur.

NO. 14 : SORU ve CEVAP

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. POZİSYON. Üç değişik pozisyonda 5 notalık dizi.
3. BİRLİKTE ÇALMA. Eşlik etme teknikleri.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Piyano partisinin ve şarkı metninin aynı anda okunması.

C. Açıklamalar. Re doryen modunda. Cümle yapısı simetrik-
tir. Parça çeşitli şekillerde seslendirilebilir. Öğ-
renci ve öğretmen cümleleri sırayla söyleyebilir yada
öğretmen öğrencinin şarkısına eşlik edebilir. Öğrenci
kendisine eşlik edebilir veya iki öğrenci (yada iki
öğrenci grubu) tarafından sırayla seslendirilebilir.

NO. 15 : KÖY ŞARKISI

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. POZİSYON. Dört değişik pozisyonda beş notalık dizi.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bartok usulü anahtar donanım işaretleri.
Parça içinde geçici değiştirici işaretler.
2. ANLATIM. Cümleleme : Üç bölümlü form.

C. Açıklamalar. Sol majör tonunda, dörtlüsü tizleştirile-
rek yazılmış bir parça. Cümle yapısı asimetriktir.

Bir benzeri, J.S.Bach'ın First Partita'sından Sa-
rabande'de bulunabilir. İsim verilmiş bir parça ile
ilk çalışma. (27)

NO. 16 : PARALEL HAREKET ve POZİSYON DEĞİŞİMİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. POZİSYON. İki değişik pozisyonda beş notalık dizi.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bir onlu aralığında aynı yönde ilerleyen iki sesin okunması.

2. RİTM. Senkoplu ritm.

- C. Açıklamalar.** Do majör tonunda. Cümle yapısı asimetrik-
tir. 20. ölçüdeki ikilik notaya hafifçe vurgu yapınız
ve 21. ile 22. ölçüler arasındaki zıt harekete dikkat
ediniz.

NO. 17 : ZİT HAREKET

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sadece sol el ile si-yah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Geçici değistirici işaretler.
2. RİTM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM. Cümleleme : Üç bölümlü şarkı formunda simetrik cümleler.

C. Açıklamalar. Sağ el Do majör tonunda, sol el Do Miksolidyen modundadır. Bach'da da aynı dissonans (*) görülmektedir. (27) Bu melodi no.13'de de kullanılmıştır. 3., 7. ve 15. ölçülerdeki ikilik notalara hafifçe vurgu yapınız.

NO. 18-21 : DÖRT UNİSON MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Çeşitli melodik aralıkların çalınmasında elin açılması.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Birlik sus No.21'de / ayırma işareti : Cümleler arasında legatonun kesilmesini ifade eder.
2. ANLATIM. Nüans işaretleri : Marcato (>).

C. Açıklamalar.

No.18 : Re doryen modunda. Cümle yapısı simetriktir.
 No.19 : Do majör tonunda. Cümle yapısı asimetriktir.
 No.20 : Sol majör tonunda. Cümle yapısı asimetriktir.
 Melodik aralıkları ve melodideki yön değişimini bir araya getirmektedir. No.18-20'yi alıştırma 1 a-c ile birlikte çalınız.

(*) Dissonans = Uyumsuzluk.

No.21 : La minör tonundadır ve vurguları içerir. Alıştırma 1 d-f ile no.21'i birlikte çalışınız.

NO. 22 : İMITASYON ve KONTRPUAN

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde sol anahtarlı notalarla çalma.
2. ANLATIM. Nüanslar : f.

C. Açıklamalar. Kontrpuan stilinde benzer melodiler. Sağ el, sol eli altılı yukarıdan taklit eder. Bu parçanın çalınması no.23'ün çalınmasından daha zordur. Bu yüzden parçaların sırasını değiştirmek ve polifonik (çok sesli) çalmanın ilk örnekleri olarak önce no.23 ile 2. alıştırmayı birlikte çalışınız. Bütün suslara dikkat ediniz ve bir parti yeniden başlayınca diğer partinin legato akışını kesmeyiniz. Aynı zamanda parçanın forte çalınacağını unutmayınız.

NO. 23 : İMITASYON ve YER DEĞİŞTİRME

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bağımsız melodik çizgilerin sol elde fa anahtarı ile çalınması.

2. ANLATIM. Nüans : f.

C. Açıklamalar. Re doryen modunda. Cümle yapısı simetrik. Bir ses diğerini takip eder, sonrada tersi yapılır. İki sesin pozisyonu o şekilde değiştirilir ki (enversiyon) üst ses alt ses haline gelir ve tersi. 1,2,3 ve 7,8,9 no'lu ölçüler orjinal pozisyonları ve geri kalan ölçüler de bunların tersini gösterir.

NO. 24 : PASTORAL (*)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. 3/4 ölçüde birlik sus. La majör tonunda.

2. RİTM. Senkoplu ritimler.

3. ANLATIM.

a) Nüans : P = piano = yumuşak, hafif.

b) Cümleleme : Son ölçü yapısal denge için ilave edilmiştir (Üç bölümlü form).

C. Açıklamalar. Re üzerine kurulmuş lidyen modu. 7. ölçüdeki cümlelerin birleşme yerlerinde legato'nun akışını kesmeyiniz.

(*) Konusu genellikle efsanelere dayanan doğa izlenimlerini ve köy anılarını canlandıran çalgı müziği.

NO. 25 : İMITASYON ve ENVERSIYON

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bartok usulü donanımdaki işaretler. 2/4 ölçüde birlik sus. Tekrar işaretleri (: :).
2. RİTM. 2/4 lük.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : Metronom sayısı = 150.
  - b) Nüanslar : sf = sforzato (veya sforzando) = çok yüksek vurgu.

C. Açıklamalar. Yarım ses pesleşmiş beşli ile Si minör etkisi (Türk müziğinde Karcıgar makamı). Asimetrik formdadır. Donanımda Do diyez işareti vardır. Temposu bazı piyanistler için çok hızlı gelebilir. Besteci, böyle durumlarda hızın biraz düşürülmesini önermektedir. Mikrokosmos'ta bulunan çeşitli vurgu işaretlerinin anlamını gözden geçiriniz.

NO. 26 : TEKRARLAMA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli tuşlama Formları : Legato, non-legato'ya karşı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re majör donanımı.

C. Açıklamalar. Parça Re majör tonunda. Dominant (1a) notasıyla başlayan ikinci ses, birinci sesi ritmik bir şekilde tekrarlar. Sol el dizinin 5. derecesinde, sağ el 2. derecesinde (dominant 5'li akoru) sona erer. Buna yarım kadans denir ve Yugoslav müziğinde sıkça kullanılır. (27) Bu parçanın gösterilen tempoda çalmak güç olabilir. Bunun için parçanın hızı biraz düşürülebilir. Bir elle çalınan notalar, diğer elle çalınan legato'yu kesmemelidir.

NO. 27 : SENKOPLU ÇALMA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Senkoplu ritm.

C. Açıklamalar. Do majör tonunda. Cümle yapısı asimettiktir. Aynı melodi no.9'da da kullanılmıştır. No.9 ile 27'yi karşılaştırınız. Çoğaltma bağı ile yapılmış sen-

koplar vardır.

NO. 28 : OKTAVDAN KANON

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Senkoplu ritm.
2. ANLATIM.
  - a) Nüans İşaretleri : p.
  - b) Cümleleme : Kanon formunda.

C. Açıklamalar. Mi frijyen modunda. Cümle yapısı asimetrik. İki eşit ses o şekilde seslendirilir ki biri diğerinden daha sonra başlar. İki ses arasında herhangi bir aralık farkı olabilir. No.28'de bu bir oktavdır ve buna oktavlı kanon denir. Aynı melodi no.7'de de kullanılmıştır. Kanon formunu iyi bir şekilde açıklamak için bu parçayı no.7 ile karşılaştırınız. Senkoplu notalar hafif vurgu ile çalınmalıdır. Nüanslara dikkat ediniz. No.29'a hazırlık için 4. alıştırımayı çalışınız.

NO. 29 : YANSIMALI İMITASYON

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sol el ile siyah tus çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Geçici değıştiriciler.

C. Açıklamalar. Sağ el Mi Majör, sol el Mi Minördür. Cümle yapısı asimetriktir. 7 ölçülük bölümler. Birinci partinin ayna gibi doğrudan yansması. Yansmalı imitasyon : taklit eden alt sesin melodisi, üst sesin melodisinin zıt yönünde gider. Cümleler arasında legato akışı kesilmemelidir.

NO. 30 : ALTTAKİ BESLİDEN KANON

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çesitli tuslama formları : Legato non-legato'ya karşı.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Senkoplu ritm.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : moderato = orta hızda
  - b) Cümleleme : Kanon formunda.

C. Açıklamalar. Sağ el Re doryen modunda, sol el sol majör tonundadır. Her iki partinin melodik aralıkları ve

yönleri aynıdır, fakat aralarındaki armonik aralık farklıdır. İkinci parti, dizinin alttaki beşlisinden başlar. Bir elde tekrarlanan notalar, diğer elle çalınan legatoyu kesmemelidir. İlk tempo terimi bu parçada kullanılmıştır.

NO. 31 : KANON FORMUNDA KUÇUK DANS

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve non-legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli tuşlama formları : Non-legatoya karşı legato.

c) Nüans işaretleri : marcato'ya karşı f.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Tekrar işareti.

2. ANLATIM.

a) Tempo : Allegro = çabuk, metronom sayısı = 160

b) Nüans : İki elde marcato aksanları.

c) Cümleme : Kanon formunda.

C. Açıklamalar. Re doryen modundadır. Ton ve aralık (oktavdan) bakımından bir kanon. Seslerin birbirleriyle nüans bakımından zıtlık oluşturduğu ilk örnek. Bu parçayı belirtilen tempoda çalmaya çalışmak yerine, vurguları kontrol ederek çalmak daha önemlidir.

NO. 32 : DORYEN MODUNDA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

3. ARALIK ve KIRIK AKOR ÇALMA. Sadece sol el ile.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. 3/2'lik ölçüde noktalı birlik nota. Porteler arasında noktalı çizgi.

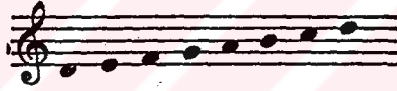
2. RİTM. İkilik notanın birim vuruş olarak iki alt bölüme ayrılması.

3. ANLATIM.

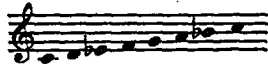
a) Tempo : Lento = Yavaş.

b) Terimler : Legato = sesler arasında kesinti olmadan, birbirine bağlı ve yumuşak tarzda.

C. Açıklamalar. Doryen modu : Kilise modu denilen modlardan biri. Temel ses olarak Re'den başlar. Bu gam değiştirici işaret almaz.

Temel sesi Do olan bu gam, aşağıdaki gibidir.

Bu bakımdan, bir majör altılı ve bir minör yediliden oluşan bir minör gamdır.

"Bu ve diğer kilise modları, orta çağda 17.yüzyılda kullanılmıştı. J.S. Bach'tan beri bunların yerini sanat müziğinde majör ve minör gamlar almışlardır. Bununla beraber, birçok az tanınmış dizilerin yanında, modlar hala Doğu Avrupa'nın (Macaristan, Romanya, Yugoslavya v.s.nin) ve Asyanın halk müziklerinde serpilip gelişmektedirler ve hiç eskimemişlerdir. Parçanın, Bach'ta olduğu gibi bir majör akor bitişi vardır."(27)

7. ve 12. ölçülerde Sol, her iki elin birinci parmağı ile çalınır.

6. ölçüdeki noktalı çizgi şunu ifade eder : Sol el ile çalınan Fa notası, sağ el ile çalınan melodinin bir devamıdır.

Noktalı çizgi, bu notanın sağ el ile çalınacağını gösterir. Metronom işaretine dikkat ediniz. Metronom işareti dörtlük notanın hız oranını gösterdiği için vuruş birimi olan ikilik notanın anlaşılmasına yardım etmez. (Her bir ölçüde, "bir ve ki ve üç ve" diye sayınız.)

NO. 33 : SLOW DANS

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sadece sol ile siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. 6/4 ölçüde noktalı birlik nota. Porte üzerinde Fa anahtarında ek çizgi notaları.
2. RİTM. 6/4'lük ölçüde senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : Andante = hareket eden, yürüyen.
  - b) Nüans : mf = mezzo forte = forteden daha yumuşak (yarı kuvvetli ses). Crescendo = kuvvetli sese doğru, derece derece artma.

- C. Açıklamalar. İki tonlu : sağ el, La doryen (minör). Sol el ; Re majörde üst 4.,5.,6.,7.,8. sesler. 3/2 basit bir üçlü ölçü olup, şu şekildedir:

Vurgulama ve tempo bakımından bu zaman işaretleri arasındaki farka ve notalara göre benzerliklerine dikkat ediniz. Piyanistin, no.32'yi 6/4'de ve no.33'ü de

3/2'de çalarak anlayıp anlamadığını göstermesi önerilir. Son iki ölçüdeki crescendo işaretine dikkat ediniz.

NO. 34 : FRIJYEN MODUNDA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı sf.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Vuruşun iki kısma bölünmesi : ikilik nota vuruş birimi olarak. Senkoplu ritm.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Calmo = sakin, ılımlı.
  - b) Nüans : cresc. = crescendo ; dim. = diminuendo = gittikçe ses şiddetinin azalması.

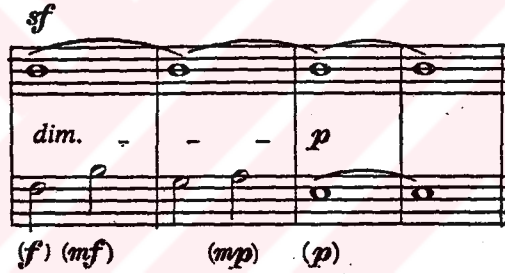
C. Açıklamalar. Mi Frijyen modunda. Frijyen modu : Temel ses olarak değiştiricisiz yedi dereceli Mi'den başlayan klise modlarından biri (ikilisi, altılısı ve yedilisi minör olan dizi).

Kısa bir dizi içinde tonal ve ritmik çeşitlilik. 2/2'lik ölçü. Bu mod, Macaristan'da son 150 yıldan beri kullanılmaktadır. (27)

Son dört ölçüdeki nüans işaretleri, diminuendo (dim.) işaretinin fonksiyonunu göstermektedir.

NO. 35 : KORO İÇİN (KORAL) (*)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Tempo : Largamento = yavaş (geniş şekilde).

(*) Koral : Alman Protestan kilisesinde çalınan dini bir müziktir.

C. Açıklamalar. Sesler serbest kanon yazımını andırır. Özellikle yapı bakımından bu parça ile bir koral beste arasında belli bir benzerlik olduğu görülmektedir.

NO. 36 : SERBEST KANON

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Tempo : Teneremante = (yumuşak, nazik şekilde), orta hızlı.

C. Açıklamalar. Doğal La minör. No.28 için yazılan notlara bakınız. Eğer ikinc ses birinciden belirsiz şekilde saparsa, kanon serbesttir.

3-10. ölçülerdeki dörtlük susları atlamayınız. Peter'e yazısı (bitiş çizgisine paralel basılmış) Bartok'un, MIKROKOSMOS'un 1. cildini oğlu Peter'e ithaf ettiğini göstermektedir.

2.2.8. İKİNCİ KİTAP (NO. 37 -66)

NO. 37 : LİDYEN MODUNDA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. 2/4 ölçüde sekizlik nota ve sus.
Fermata = pause (uzatma işareti).
2. RİTİM. Vuruşun iki alt kısma bölünmesi : Birim vuruş olarak dörtlük nota.
3. ANLATIM. Tempo : Allegretto = allegro'dan daha yavaş , orta hızda.

C. Açıklamalar. Lidyen modu : Fa sesiyle başlayan ve değiştirici işaret almayan bir başka kilise modu. Dörtlüsü yarım ses tizleştirilmiş bir majör gam. Bu gamda diziliş o kadar karakteristiktir ki sadece ilk beş sesle yapılan bir melodiye "Lidyen" denebilir.

Oktavdan imitasyon. Do notasında (dominantta) sona erer. Tenuto tuşlama : tuşa vurmak yerine bastırılır. Fermata : altındaki notanın değerini hemen hemen iki katına çıkarır.

NO. 38 : STACCATO ve LEGATO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli tuşlama formları : staccato'ya karşı legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re Majör donanımı. Staccato işaretleri.

2. RİTM. Vuruşun iki alt kısma bölünmesi : 3/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota.

C. Açıklamalar. Donanım klasik değildir. (Bartok donanımı) Staccato ve legato çalma yeteneğini geliştirir. Staccatolu notalar ; "notanın yarı değeri (veya daha azı)" olarak seslendirilmelidir. Sesler yansımaları kontrpuandır.

NO. 39 : STACCATO ve LEGATO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli tuşlama formları : Staccato'ya karşı legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa Majör donanımı.

2. RİTM. Vuruşun iki alt kısma bölünmesi : 4/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Comodo = uygun bir hızda, serbestçe.

b) Cümleleme : Kanonik formda.

C. Açıklamalar. Kontrpuan stilinde. Her bir elle staccato ve legato kontrastı. Staccato'ya karşı legato çalınması güç olabilir. Yavaş tempoda çalışınız.

NO. 40 : YUGOSLAV MODUNDA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Eşlik Eden Figürler : Sol el ile.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. La majör donanımı.

2. ANLATIM.

a) Nüans : Marcatissimo aksanı = orta derecede kuvvetli aksan (vurgu).

b) Cümleleme : Ternari formda.

c) Terimler : La seconda volta = ikinci kez.

C. Açıklamalar. Mi Miksolidyen modu. Temel sesi sol olan ve geçici değiştirici işaretli yedi dereceli bir kilise modu (minör yedilili bir majör gam). Yarım kandansta (dominant üzerinde) sona erer.

Bu parçada temel sesi Mi olan miksolidyen gamı aşağıdaki gibidir.

NO. 41 : EŞLİKLİ MELODİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Nüans işaretleri : Sol el p'ye karşı sağ el mf.

b) Eşlik Eden Figürler : Sol el ile.

3. KIRIK AKOR ÇALMA : Sol el ile.

4. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI : Sol el eşlikli melodi çalmanın ilk örneği.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bartok usulü anahtar donanımı. 6/8'lik ölçüde birlik sus.

2. RİTM. ölçü değiştirme. Vurusun üç alt kısma bölünmesi: noktalı dörtlük, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerde bi-

rim vuruş olarak kullanılmıştır.

3. ANLATIM.

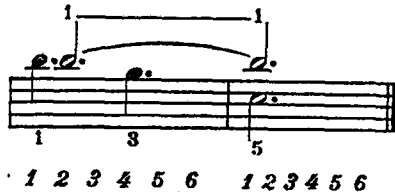
a) Tempo : Adagio = ağır.

b) Terimler : sempre legato = sürekli legato. Bu terimin kullanılması, sol ele, legato çalmak için bağ işaretlerinin konulması ihtiyacını ortadan kaldırır.

C. Açıklamalar. Sol Miksolidyen modu. Donanımda Do diyez işareti. Kırık akorlar çıkıcı ve inici olarak kullanılmıştır.

Son iki ölçüdeki bağlı notalara dikkat ediniz.

NO. 42 : KIRIK AKORLARDA EŞLİK ETME

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Nüans işaretleri : mf.'ye karşı p.

b) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. KIRIK AKOR ÇALMA : Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol anahtarında ek çizgili notalar.

2. ANLATIM. Tempo : Andante tranquillo = orta bir hızda sakin ilerleyen.

C. Açıklamalar. Bu eserde etki bitonaldır. Her iki mod için de temel ses La'dır. Sağ elde uzayan seslerden oluşan tema, sol elde kırık akorlar ve sonra tersi. Akorlar hemen hemen aynı, fakat birkaç değiştirici işaret veya yabancı ses bulunuyor. 14. ölçüde sağ eldeki do ve 34. ölçüde sol eldeki do natürelidir.

NO. 43 : MACAR STİLİNDE

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Piyano 2'de siyah tuş-
çalma.

4. BİRLİKTE ÇALMA. İki piyano, dört el için.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Değişik, geçici değiştirici işaretler ve

noktalı notalar. İki elde de Fa anahtarlı notaları.

2. RİTM. 4/4 'lük ölçüde noktalı dörtlük.

3. ANLATIM. Terimler : piu = daha fazla.

C. Açıklamalar. İki piyano için düzenlemenin ilk örneği.

Bu parçanın A A5 B A formu tipik bir Macar halk şarkısı yapısıdır. Piyano 1, paralel hareketle kırık üçlüler çalar. 1. kısım çalındıktan sonra, aynı derece güçlükteki ikinci kısım ilave edilebilir. Versiyon (b) klasik stilde yazılmış bir melodidir. Tema aynıdır, fakat üçlüler birbirine ters hareket etmektedirler. Altılısı yarım ses tizleştirilmiş sol minör (sol dor-yen). Her iki parçayı piyanistler arasında değişiklik yaparak çalınız. Eğer sadece bir piyano var ise, o zaman piyano 1 parçasını iki oktav daha yukarı transpoze ediniz ve bir diğer piyanistle aynı piyanoda dört elle bir düet şeklinde çalınız.

NO. 44 : TERS HAREKET

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, staccato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli tuşlama formları : Staccato'ya karşı legato.

3. BİRLİKTE ÇALMA : İki piyano, dört el için.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Piyano 1'de donanımda fa diyez ile sol diyez (Bartok donanımı) ve Piyano 2'de Mi majör donanımı.

2. ANLATIM. Terimler : Vivace = Canlı.

C. Açıklamalar. Sol diyez frijyen modunda. Fakat devamlı kullanılmayan değistirici işaretler yazılmamıştır. Parça büyük üçlü ile bitmektedir. İkinci piyano kısmı olmaksızın çalınabilir.

NO. 45 : MEDITASYON (DUSUNME)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, staccato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli tuşlama formları : Staccato ve tenuto'ya karşı legato.

b) Nüans işaretleri : mf'ye karşı p.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. KIRIK AKOR ÇALMA : Her iki elde.

4. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Her iki elde siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

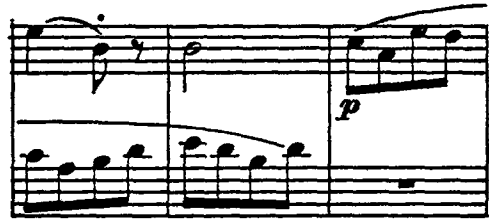
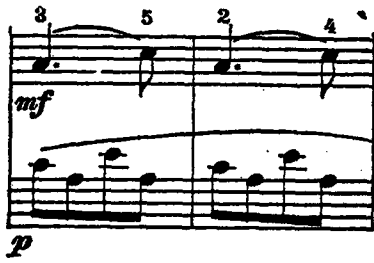
1. NOTASYON. Mi bemol majör anahtar donanımı.

2. ANLATIM.

a) Nüans : mp = mezzo piyano = yarım yumuşak, p'den daha sesli.

b) Terimler : subito = Ani.

C. Açıklamalar. Parçanın donanımı Mi bemol majör ise de, eser bir majör altılılı Fa Doryen modunda yazılmıştır. Tema ve ritm soyuttur. Dört el çalabilmek için, ikinci piyanist aynı parçayı 1 oktav yukarıdan çalmalıdır. 11. ve 12. ölçülerdeki parmak numaralarını kontrol ediniz.

NO. 46 : ARTTIRMA - AZALTIMA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans İşaretleri : p'ye karşı mf, mf'ye karşı f,
p'ye pp.

B. Müzikalite.

1. RİTM. 4/4'lük ölçüde senkoplu ritm.

2. ANLATIM. Nüans : pp = pianissimo = p'den daha yumu-
sak.

C. Açıklamalar. Dominantta biten Mi frijyen modu. 14.öl-
çüdeki çift ölçü çizgisi, dinamik seviye yönünden par-
canın orta noktasını gösterir. Tuş hızı, dinamikte be-
lirleyici bir faktördür. Hızlı tuş inışı kuvvetli bir
ses ve yavaş tuş inışı de yumuşak bir ses oluşturur.
Vasat seviyedeki öğrenciler için zor bir parçadır.

NO. 47 : BÜYÜK PANAYIR

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Non-legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

- a) Kontrpuan.
- b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı sf.
- c) Eşlik Eden Figürler : Sadece sol el ile.

3. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

4. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sıralı olmayan parmak numaraları.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör anahtar donanımı.

2. RİTM. Vurusun iki alt kısma bölünmesi : 2/2'lik ölçüde birim vuruş olarak ikilik nota kullanılmıştır.

3. ANLATIM.

a) Tempo : con brio = parlak, canlı.

Metronom sayısı = 132.

b) Cümleleme : Ternari formunda.

c) Terimler :

strepitoso = gürültülü.

sempre simile = bütün parça boyunca benzer tarzda.

senza = ...sız eki.

meno = daha az.

ped. = sağ pedali bastırınız.

* = sağ pedali serbest bırakınız.

C. Açıklamalar. Parça La doryendir. Sesler, kırık üçlüler ve dörtlülerde zıt hareketlerle ilerlemektedir. Bu durum bir heyecan atmosferi yaratır. Pedal kullanmak ve sesi derece derece kuvvetlendirmek çok önemlidir.

Bu ciltteki zor parçalardan birisidir. Gerçekten de pedal kullanma , vurgulama, atlamalı tuş çalma ve

belirtilen tempoda çalma seklindeki özellikler bazı öğrencilerin kapasitelerinin üstündedir.

NO. 48 : MIKSOLIDYEN MODUNDA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı mf.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. KIRIK AKOR ÇALMA : Her iki elle.

B. Müzikalite.

1. RİTM. 5/4'lük ölçüde senkoplu ritm.
2. ANLATIM. Tempo : Allegro non troppo = çok hızlı değil.

C. Açıklamalar. Miksolidyen modunda. Parça dominantta bitir. Sol el, kırık sol majör akor seslerini çalar. Sağ el, ters hareketli melodi çalar. Bireysel parmak kontrolü için çok iyi bir alıştırmadır. Senkoplu notalarda olduğu gibi, eşlik eden figürlerin herbir ölçüsünün, ilk vurusuna da hafifçe vurgu yapınız. Son beş ölçüdeki nüans değişikliklerini gözleyiniz.

NO. 49 : CRESCENDO - DIMINUENDO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli tuşlama formları : Staccato'ya karşı legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. ANLATIM. Nüans : Parçanın isminde belirtildiği gibi.

C. Açıklamalar. Geçici değiştirici işaretleri olan Do majör tonu. Legato'dan staccato'ya hızlı değişme. Crescendo ve diminuendo işaretleri. Metronom sayısı 96-160 arasında önce nüanssız çalınız. Sonra işaret edilen tempo ve yoğunlukta çalınız.

NO. 50 : MINUETTO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli tuşlama formları : Staccato'ya karşı legato.

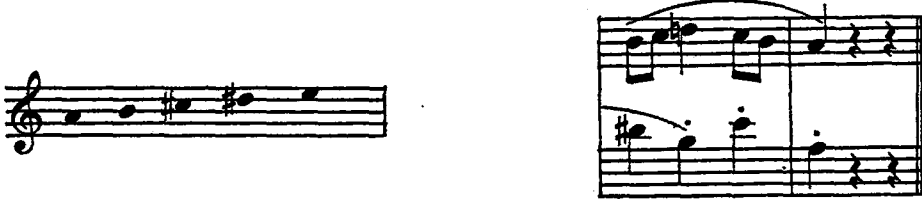
B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Donanımda Do diyez işareti.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Tempo di Menuetto = Bir menüet hızında. Menüet, yaklaşık 17. yüzyılın sonlarına kadar uzanan üçlü ölçüde ağır ve gösterişli bir dansdır.
  - b) Cümleleme : Ternari formunda.
  - c) Nüans : > = Gittikçe hafifleyerek.

C. Açıklamalar. Birleşik mod (*) : La majör ve 4'lüsü tizleştirilmiş La lidyen modu.

(*) Aynı partide iki ayrı modun birleştirilmesi.

Son iki ölçüde, staccato'ya (sol el) karşı legato (sağ el) çalınmasına dikkat ediniz.

NO. 51 : DALGALAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Siyah tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re bemol majör anahtar donanımı.
2. RİTM. Eksik ölçülü başlangıç ve 6/8'lik ölçüde senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : poco ritard = biraz yavaşlayarak.
  - b) Nüans : p Subito = aniden yumuşatma.

C. Açıklamalar. Çok tonlu : üst ses La b majör tonunda ve alt ses ise Re b majör'de. Bir partide aynı yükseklikteki iki nota bir bağla çoğaltılırken ,diğer partinin kendi çizgisinde ilerlemesinin iyi bir örneği. Seslerin imitasyonu: tonik cümlesine, dominanttan taklit. İki piyano ile çalınabilir. İkinci piyanist aynı parçayı bir oktav üstten çalabilir. Dolce çalmak için.

esnek bir bilek hareketi ile (ağırlık vermeden) baskı-
lı bir tuşlama (tenuto) kullanınız ki, vurgu en aza
insin.

14 ve 15. ölçülerde sağ eldeki bağlı notalar üze-
rindeki decrescendo işaretlerine dikkat ediniz.

Bartok'un orjinal Macar başlığına göre, bu parça
için ingilizce en güzel başlık "iki yana sallanma" o-
lurdu. (27)

NO. 52 : BÖLÜNMEŞ UNISON

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto : Melodinin
bir elden diğerine geçisi.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Nüans : crescendo.

C. Açıklamalar. Birleşik mod : Sol miksolidyen ve Sol
lidyen modları. Melodi eller arasında bölünmüştür. El-
den ele değiştirirken çok bağlı çalma eğilimi olabi-
lir veya ikinci ve son ölçülerde legato çalma tehlike-
si olabilir. Fa ve Sol anahtarları sırasıyla sol el ve
sağ el ile çalınacaktır.

NO. 53 : TRANSILVANYA STİLİNDE (*)

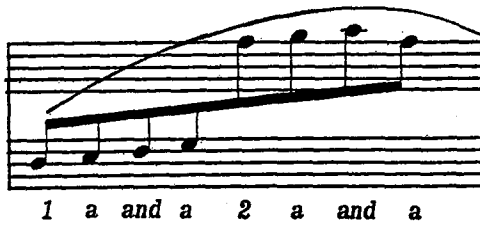
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto : melodinin bir elden diğerine geçisi.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Anahtar değişimleri.
2. RİTM. Vuruşun iki ve dört alt kısma bölünmesi : 2/2 lik ölçüde birim vuruş olarak ikilik nota kullanılmıştır. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM. Tempo : Risoluto = enerjik, kararlı.

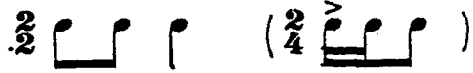
C. Açıklamalar. Parça Re doryen modundadır. Sağ elin, sol eli taklit etmesi söz konusudur. Melodinin bir elden diğer ele devam etmesi belirli bir düşünceyi ifade eder. 2/2'lik ölçüde 8'lik nota kullanıp vuruşun dört alt kısma bölünmesi sağlanmıştır. Sekizlik notalar şöyle sayılabilir :

(*) Transilvanya önceden Macaristan'ın bir parçası olup esasında halkı Romen köylülerden oluşmaktadır ve Romanya'nın kuzeyi ile Macaristan'ın doğu kısmını kapsar. Bartok, 1920'de Trianon Anlaşması dolayısıyla Romanya'ya görevli gitmeden önce Transilvanya'da bu halk müziği parçalarını toplamıştı. (5)

Anahtar işaretlerindeki ve el pozisyonlarındaki değişiklikleri not ediniz. Noktalı çizgiler melodinin, sol ele geçtiğini gösterir. 24. ölçüde sol eldeki ayırma işaretine dikkat ediniz.

Bartok bu kalıbı Transilvanya enstrümantal melodilerinin tipik bir ritmik yapısı olarak keşfetmişti. (27)

NO. 54 : KROMATİK

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Kromatikler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Geçici değiştirici işaretler.
2. ANLATIM : Nüanslar.

C. Açıklamalar. Çabuk, kuvvetli ve ani staccato ile kromatik çalışınız. Derece derece kuvvetlendiriniz ve vurguları belirtiniz. Eğer öğrenciler daha önce görmemiş ise, kromatik diziyi ele almak için iyi bir parça.

3, 6 ve 11. ölçülerin 1. vurusu üzerindeki suslara dikkat ediniz. 9 ve 10. ölçülerde elin iyice kapanması

icin ilave pratikler yapılabilir. Bartok'un orjinal başlığı olan "Crescendo - Diminuendo", burada nüans işaretlerinin önemini göstermektedir.

NO. 55 : LIDYEN MODUNDA ÜCLEME

A. Teknik.

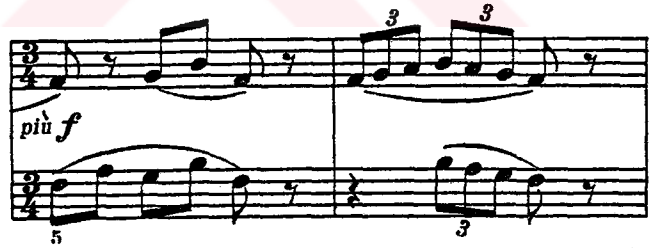
1. TUSLAMA. Legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans işaretleri : in relieve = Meydana çıkarma.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde staccato ve aralıklar.
3. ARALIK ÇALMA. Besliler.
4. BİRLİKTE ÇALMA. İki piyano, dört el için.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Anahtar değişimleri.
2. RİTM. Vuruşun üç alt kısma bölünmesi : 3/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota kullanılmıştır
Poliritm : Bir partide vuruşun ikiye bölünmesi ile diğer partide vuruşun üçe bölünmesinin birbirini izlemesi. 2/4 ve 3/4'lük tempo değişimi.
3. ANLATIM. Tempo : Tempo di marcia = mars temposunda.

C. Açıklamalar. Fa lidyen modunda. Bu parçayı çalmadan önce ekteki alıstırmaya bakınız. Parçada eskiden kaçınılan, bugün ise çok kullanılan paralel beşliler bulunmaktadır. 37 ve 44. ölçünün notalarına bakınız. Her ne kadar bu modda değistirici işaret yoksa da, bu parçadaki değistiriciler renk için kullanılmıştır. Sol el vuruşları belirttiği sürece metronom gibidir. 9 ve 15. ölçülerin melodisini (Piyano 1'de) işaret edildiği gibi ortaya çıkarınız. 17. ölçüdeki 2/4'lük ölçüden 3/4 lük ölçüye geçiş sebebiyle, piyanist bu kısmı çalarken bu ölçü ile 18. ölçü arasında dörtlük bir sus yapabilir.

Her iki kısmı da çalışınız. Eger sadece bir piyano bulunuyorsa 2. piyanist, bir oktav aşağıdan transpoze edilmiş secondo kısmını çalabilir.

NO. 56 : ONLU ARALIKTA MELODİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

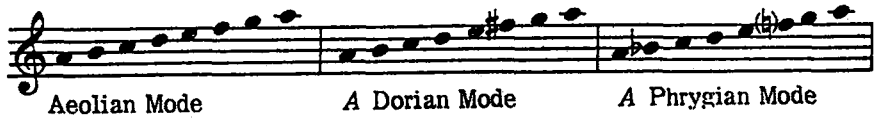
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde sol anahtarı.
2. ANLATIM : Nüans işaretleri.

C. Açıklamalar. Modların Aeolian'den Doryen'e, doryen'den de Friyene değişmesine dikkat ediniz. Her birinde temel ses olarak La alınmıştır. Parça yazıldığı şekilde çalınırken, uzatılmış seslerin her bir cümle boyunca tutulmasına dikkat ediniz. Parça bir konsonant (uyumlu) akorla biter.

Çok partili çalmaya hazırlık olarak Bartok, bir porteye ait melodik çizgileri çalarken (yani bir elde çok sesli çalarken) hazırlık çalışması olarak her iki elin de kullanılmasını önerir. Eger bu yapılacaksa parmak numaraları ve el pozisyonları yeniden ayarlanarak, ellerin birbirini üzerine gelmesi engellenmelidir. Parça iki piyano ile çalınabilir, ikinci icracı parçayı bir oktav üstten çalar.

NO. 57 : VURGULAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans işaretleri : p'ye karşı marcato, f'ye karşı mf, f veya ff'ye karşı marcatissimo.

3. POZİSYON. El çaprazlama : Sol el üstte, sağ el altta.

4. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Donanım değiştirme : Do , La ve Mi majör donanımı. Anahtar değiştirme.

2. RİTM. Vurusun iki ve dört alt kısma bölünmesi :2/2 lik ölçüde birim vuruş olarak ikilik nota kullanılmıştır. Senkoplu ritm.

2. ANLATIM.

a) Tempo : Non troppo vivo = çok canlı değil.

b) Nüans : Molto marcato = çok belirgin, vurgulu.

c) Cümleleme : Varyasyon formunda kanonik yazım.

C. Açıklamalar. Anahtarların ve pozisyonların değişimine dikkat ediniz. Parçanın başladığı ve bittiği tuşun La olduğu hissediliyor, fakat tonalite belirsiz. Vurgulamaları çok iyi bir kontrol ediniz. 6. ve 12. ölçüde sol eldeki ayırma işareti cümlenin bitişini gösterir. İşarettten önceki ikilik nota, 7. ve 13. ölçüdeki hızlı pozisyon değişimine imkan vermek için biraz kısa çalınabilir. Bu ciltteki zor parçalardan birisidir.

NO. 58 : ORYANTAL STILINDE

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Espressivo.
2. EL BAGIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Anahtar değişimi (sadece sol elde).
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Assai lento = çok ağır, fakat molto lento işareti kadar ağır değil.
  - b) Cümleleme : Virgül işareti. Ternari formunda.

- C. Açıklamalar. Bartok'un yorumuna göre, tipik oryantal stildeki sol minör tonalitesi, bir minör üçlü ve tizleştirilmiş bir dörthüden oluşur. Sol Karcıgardan ziyade La hicaz gibi duyuluyor. Bitiş plagal kadans üzerindedir. Espressivo tuşlama ile çalınacak olan 7.ölçünün sol anahtarındaki virgül ; " hafif, hemen hemen farkedilmeyen bir susu " göstermektedir. Bu durumda cümle ayırma için gerekli zaman, virgülden önceki notadan alınmalıdır. Bu sebepten 7. ölçü, bir ikilik

nota ile bir dörtlük sustan oluşmuş olarak düşünülebilir.

" 1913'de Bartok, Kuzey Afrika'da Arap halk müziği derledi. Onun tespitine göre bu müziğin karakteristiği onun 6/8'lik ölçüde ve yarım ses tizleştirilmiş ikili aralığı bulunan (artmış ikili) ve birbirine oranla komşu seslerden oluşan ve devamlı tekrarlanan motiflerin bulunduğu bir melodidir. " (27)

NO. 59 : MAJÖR ve MINÖR

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

2. EL BAGIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans işaretleri : f'ye karşı marcato, marcato, sf.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa minör ve fa lidyen modlarının aynı anda çalınmasında, araya giren geçici değiştiricilerin okunması.

C. Açıklamalar. Bir kısımdaki minörle, diğer kısımdaki tizleştirilmiş majörü kontrastlama. Burada, minör modların çeşitliliği tartışılabilir. Parçadaki çeşitli majör ve minör modlarını gam şeklinde çalınız, anahtar

işaretlerini ve aralıkları dikkatlice inceleyiniz.

NO. 60 : UZATILMIŞ NOTALAR İLE KANON

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve non-legato.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Mi majör anahtar donanımı.
2. RİTM. 2/2 lik ve 1/2 lik ölçüler. Ölçü sistemi değişimi.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : Grave = yavaş, ciddi, ağır.
  - b) Cümleleme : Kanon formunda.

C. Açıklamalar. Uzatılmış notaların duyulabilmesi için dikkatli çalınız. 2/2 ve 1/2'lik ölçülerde dört sesli kanon. Buradaki ayırma işaretleri aynı zamanda cümlecüğün bittiğini gösterir. 1/2'lik ölçüde birim vurus olarak ikilik nota.

NO. 61 : PENTATONİK MELODİ (*)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Nüans işaretleri : in relieveo.

(*) Bilimsel adı Anhemitone Pentatonic olan bu kelime, hiçbir yarım sesi olmayan beş dereceli bir gam veya ikinci ve altıncı sesleri olmayan bir minör gam demektir. Sık olarak eski Hristiyan tek sesli müziğinde kullanılmıştır ve bugün hala üç merkezi bölgede yaşamaktadır. Bunlar, Amerikan yerlileri, Afrika zencileri ve Orta Asyadır. Orta Asya etkilerini, batıda Macaristan'a, doğuda Çin'e ve güneyde de Türklere kadar yaymıştır. (27)

b) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişikliği.

C. Açıklamalar. Pentatonik bir parçadır. Birçok pentatonik gam çeşidi vardır , bunlardan bazıları majördür. Sol ve sağ el değişerek, La minör pentatonik ve Do lidyen çalıyor. Sol el do lidyen, sağ el la minör pentatonik ile bitiyor. Alıştırma 16'yı hazırlayınız.

NO. 62 : PARALEL HAREKETTE MINÖR ALTILILAR

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, staccato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı > .

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sol el ile çok partili çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık değiştirici işaretler. Sol elde anahtar değişiklikleri.

2. ANLATIM.

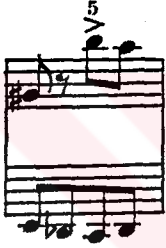
a) Tempo : Vivace, ma non troppo, risoluto = kararlı fakat çok fazla canlı değil.

b) Nüans : Marcato.

C. Açıklamalar. Bitonalite izlenimini veriyor. Parçada Oryantal duygular var. Harmonize edilebilir. Sol el ve sağ el değişerek La minör pentatonik ve Do lidyen çalıyor.

23. ölçüdeki, ellerin üstüste gelmesine dikkat ediniz. Sekizlik suslara kesin uyulması, 24, 26 ve 38.

ölçülerde hızlı atlama yapabilmek için gerekli zamanı sağlama bakımından yardımcı olacaktır. 6. ölçüdeki ayırma işaretlerine dikkat ediniz ; ikinci dörtlük nota tenuto tuşlama ile biraz kısa çalınmalıdır.

NO. 63 : VIZILDAMA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sol el ile çok partili çalma.
4. SÜSLEMELER. Her iki elde ağır triller.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Senkoplu ritm.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Con moto = canlı, enerjik hareketlerle.
  - b) Nüans : sempre pianissimo.

C. Açıklamalar. Bir tril eksersiz olarak çalınabilir. Bunun yanında, yazıldığı şekilde çalındığında, belirgin bir parmak kontrolü gerektirir ; çünkü triller yumuşak çalınmalıdır. Bunun için orta ses yoğunluklarında pratik yapınız. Bütün suslara uymaya ve senkoplu notaların hafif vurgulu çalınmasına dikkat ediniz. Bu eser orta seviyedeki öğrenciler için zordur.

NO. 64 : ÇİZGİ ve NOKTA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve non-legato.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
3. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

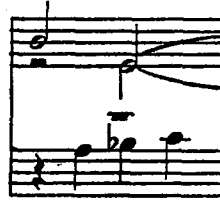
1. NOTASYON. Karışık değiştirici işaretler.
2. RİTM. 2/2'lik ölçü.
3. ANLATIM. Nüans : Marcato.

C. Açıklamalar. 64a : İkili aralığın uzatılmış seslerinden birisi uzatılarak, ters yönde ilerleyen partiler. Zor bir eser değildir. Üst partiler Mi minör, alt partiler sol minör tonundadır ve bu parça 2/2'lik ölçünün iyi bir örneğidir. 64b : Bir oktav uzaklıktaki aynı notadan ters yönde ilerleyen kromatik motifler.

Versiyon "b", versiyon "a"nın kromatik bir daraltılmasıdır. Bu, diatonikten kromatiğe ilk daraltma örneğidir. 64a'nın sırasıyla 12. ve 16. ölçülerindeki ek çizgideki, ikilik ve birlik susların kullanımına dikkat ediniz. Bu parçayla birlikte 17. alıştırmayı çalışınız.

16

NO. 65 : DİYALOG

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Staccato.
2. ARALIK ÇALMA. Her iki elde beşliler.
3. BİRLİKTE ÇALMA. Ses ve piyano eşliği.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. San partisi.
2. ANLATIM. Nüans İşareti : marcato.

C. Açıklamalar. Re aeolien modunda. 1. kitaptaki 14. parça, burada eşlikle birlikte çalınmaktadır. Bu parça san partisiz olarak aşağıdaki gibi çalınabilir :

a) Bir piyanoda : Sol el eşliğin alt portesini çalarken, sağ el melodiyi çalar. Son dört ölçü çizgisinde, sağ el eşliğin yukarı portesini çalmayı sürdürür.

b) İki piyanoda : Bir çalıcı eşliği orjinal şeklinde çalarken, diğeri melodiyi daha yüksek bir oktavdan katlıyarak çalar. Çeşitli tiplerdeki beşli alıstırmaları yararlı olur. Altılısı altere edilmiş Re minördür.

Eger parça kendi kendine eşlik edilerek şarkılı çalınırsa, 15. ve 19. ölçülerdeki melodiği seslendirme sırasında ses perdesinin doğruluğunu kontrol ediniz.

" Ej - nye,
" Come, then,
" Bien, bien,

" Nem,
" Nol
" Non

18.

NO. 66 : BÖLÜNMEŞ MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve espressivo.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli tuşlama formları : Espressivo'ya karşı legato.

b) Nüans işaretleri : piu p'ye karşı p.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. ARALIK ÇALMA.

4. SUSLEME. Ağır tempoda çift sesli ve duraklı tremololar.

B. Müzikalite.

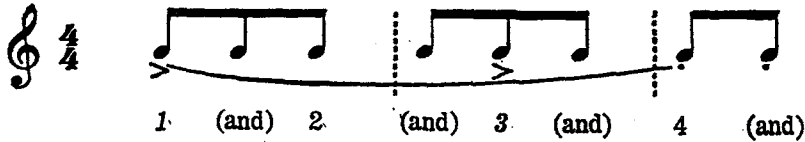
1. NOTASYON. Sağ el ile anahtar değişimi. Re majör do-nanımı.

2. ANLATIM. Nüans işaretleri.

C. Açıklamalar. Transpoze edilmiş pentatonik melodideki çift notalarla çalışınız. Mi majör veya karışık tonlar-da. Politoral. Bu cilt de Peter Bartok'a ithaf edil-miştir. Ölçü işaretinin, 3+3+2 sekizlik nota birimle-rinden oluşan bir karma ritmi ifade ettiğine dikkat e-diniz. Her birim, kalın ve noktalı ölçü çizgilerince belirlendiği şekilde vurgulanmalıdır. (Metronom kul-lanılması yararlı olur).

İki ritm tipini karşılaştırmak amacıyla alıştırma-yı 4/4'lük ölçüde çalışınız.

2.2.9. ÜÇÜNCÜ KİTAP (NO. 67 - 96)

No. 67 : TEK SESE KARŞI ÇİFT SES

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans işaretleri : Sol elde marcato.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde çift sesler (üçlüler)..

B. Müzikalite.

1. RİTİM. Senkoplulu ritm.
2. ANLATIM.

Nüans işaretleri : Yedi ölçü boyunca crescendo.

- #### C. Açıklamalar.
- Bütün bağlı notalar, tam değerinde çalınmalıdır. Her iki elde legato üçlüleri çalarken artiküle ederek çalmaya dikkat ediniz. No.66'daki açıklamalara bakınız.

NO. 68 : MACAR DANSI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli tuşlama formları : Staccato ve tenuto'ya karşı legato, tenuto'ya karşı staccato.
  - c) Eşlik Eden Figürler. Her iki elde.
3. BİRLİKTE ÇALMA. İki piyano, dört el.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re Majör donanımı.

2. ANLATIM. Tempo : con spirito = ruhla, canlı.

C. Açıklamalar. Re majör tonunda. İki piyano için renkli bir parça. İkinci piyano kısmı olmadan da çalınabilir. Eğer sadece bir piyano varsa, öğretmen veya diğer piyanist, 2. piyano partisinin üst portesini, yazılandan bir oktav yukarıda çalabilir. Bu parçaya hazırlık olarak 21. alıstırmayı hazırlayınız. Bu parça MIKROKOSMOS'da staccato'lu akor çalınmasının ilk örneğidir.

"Bu parça, "yeni stil" Macar köylü müziğinin bir temsilcisidir. Bartok'un tahminine göre 140 - 160 yıl kadar önce gelişmeye başlayan bir stildir. Karakteristikleri : onbir heceli melodik çizgi, pentatonik gam yerine majör gamın kullanılması, melodinin şarkı söylemek için olduğu gibi, dans etmek için de kullanılmasıdır." (27)

NO. 69 : AKOR ÇALIŞMASI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Staccato, tenuto ve espressivo.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli tuşlama formları : Staccato ve tenuto'ya karşı espressivo.

b) Nüans işaretleri : mf.'ye karşı p.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. AKOR ÇALMA. Her iki elde üçlü akorlar.

4. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Akor geçişi, daha çok sağ elde.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Terimler : cantabile = şarkı söyler gibi (yani espressivo tuşlama ile).

C. Açıklamalar. Ekteki eksersize bakınız. Akorları kavramak ve keskin staccato çalabilmek için basit temel durumda üç sesli akorlar. Eşlik aşağıdaki gibi basitleş-

tirilebilir :

10-11. Ölçüler.

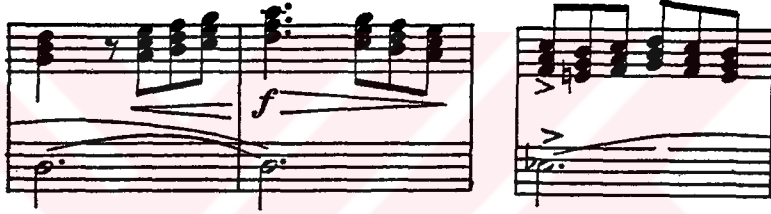
14-15. Ölçüler.

22-23. ölçüler.

26-27, 30. ölçüler.

32-33. ölçüler.

"Bartok bu parçayı "Akor ve Tril Çalışması"adı altında iki piyano için uyarlamıştır. Bu transkripsiyonda no.69, melodinin ve bazı akorların oktavdan katlandığı bir "ikinci piyano partisi" olarak ortaya çıkar. Bu parça, ileri düzeydeki piyanistler için çalışmaya uy-

gundur ve aynı zamanda resital parçası olarak, etkin bir şekilde kullanılabilir. Burada öğretmen yada ileri düzeydeki piyanist, birinci piyanoyu çalmalıdır." (27)

NO. 70 : ÇİFT NOTALARA KARŞI MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve espressivo.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli tuşlama formları : Espressivo'ya karşı legato.

b) Nüans işaretleri : f.'ye karşı p.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.

4. POZİSYON. Çapraz eller : Sağ el üstte, sol el altta.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sağ elde Si majör donanımı. Sol elde Do majör donanımı. Her iki elde Fa anahtarı.

2. ANLATIM. Terimler : calando = yoğunluk ve hız bakımından azalma.

C. Açıklamalar. Polıtional bir parça. Sağ elde tizleşmiş altılı ile Fa diyez majör. Donanımda Si majörün ilgili değıştirici işaretleri bulunmakta fakat parça, Fa diyez majörde yazılmıştır. Sol el ise Re minördür.

Parçayı çalmadan önce (özellikle sol el için), tuşa basmada ustalaşmak için çalışınız. Sonra da nüansların kontrolüne geçiniz. No.71'e hazırlık için alıştırma 19-20'yi çalışın.

NO. 71 : UÇLULER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Üçlülerde kontrpuan.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI : Sadece sol elde partilere ayırarak çalma.

B. Müzikalite.

1. RİTM. ölçü değişimi : 2/2, 3/2.

2. ANLATIM. Tempo : un poco piu mosso = biraz hızlı.

Tempo I =ilk işaretli tempoda. Metronom sayısı = 66

C. Açıklamalar. ölçü ve tempo değişikliklerine ve aynı zamanda sol elin Re minör olmasına karşın, sağ elin Fa majör olduğuna dikkat ediniz. Parça Re majör akoruyla bitmektedir. No.73'e önceden hazırlanmak için burada 23. alıştırma a,b'ye başlayınız. Önce elleri ayrı ayrı çalışınız. Üçlüleri bağlı çalabilmek için parmak artikülasyonunun eşitliğine çalışınız. Parça ağırbaşlı, sakın bir atmosferdedir.

NO. 72 : EJDERHALARIN DANSI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, tenuto ve staccato

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli Tuşlama Formları : Tenuto ve non-legato-ya karşı legato.

b) Nüans İşaretleri : Tenuto'ya karşı marcato.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi. Karışık geçi-değiştirici işaretler.

2. ANLATIM. Tempo : Molto pesante = çok ağırlıklı, ağırca.

C. Açıklamalar. Tonalite, sol majör yada belirsiz bir tonalite olabilir. İkinci sesin cümlelemesine dikkat ediniz. Tonalite ve aralıklar garip bir etki vermektedir. Önce sağ eli ve sol eli ayrı ayrı çalışınız. Sonra birlikte yavaş tempoda çalınız. Bütün legato ve staccato işaretlerine dikkat ediniz. Alıştırma 22, 23 c ve d'yi hazırlayınız.

NO. 73 : ALTILILAR VE ÜÇ SESLİ AKORLAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Altılılar ve üç sesli akorlar

B. Müzikalite.

1. ANLATIM. Nüans işaretleri : f subito = ani olarak.

C. Açıklamalar. Üç sesli akorlar ve onların çevrimlerinde yine minöre karşı majör. Do majör donanımı. Parça dominant akorla bitmektedir. Yarım kadans çeşitli hızlarda çalınabilir. Parça, alıştırma 23a gibi çalınabilir. Bütün sekizlik notaları staccato ve bütün dörtlük, ikilik notaları da tenuto olarak çalınız. Metronom sayısı değişimi = 96 -144.

NO. 74 : MACAR SARKISI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çeşitli tuşlama formları : Non-legato ve tenutoya karşı legato.
  - b) Nüans işaretleri : f.'ye karşı mf ve sf.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

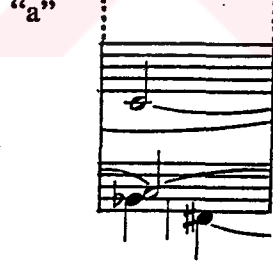
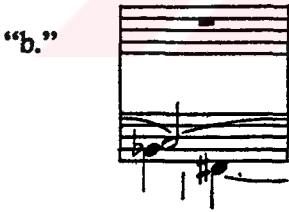
4. BİRLİKTE ÇALMA : Eşlik edilen şarkı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Vokal partinin okunması.

2. RİTM. Senkoplu ritm.

C. Açıklamalar. İlk önce bir piyano solo olarak yazılmış, sonra eşlikli şarkı biçimine dönüştürülmüştür. Nasıl eşlik edileceğinin öğrenilmesi açısından, yararlı bir parça. Öğretmen parçanın eşliğini çalarken öğrenci melodiyi söyleyebilir. a ve b kısımlarında, 32. ölçüde sol eldeki ayırma isareti ile belirtilen legato duraklamalarına dikkat ediniz. Parçanın Macarca içeriği birbirlerine kur yapan bir çifti anlatır. (27)

NO. 75 : ÜÇLEMELER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

4. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Vuruşun iki ve üç alt kısma bölünmesi : 2/4 ve 3/4 lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota.
2. ANLATIM. Tempo : poco allarg = biraz yavaşça genişleyerek, yavaşlayarak.

C. Açıklamalar. Enteresan ritmik kalıplar. Ölçü ve vurgu değişimine dikkat ediniz. Burada no.76'ya hazırlık için 24. alıştırmanın çalınması tavsiye edilmiştir. Bu eksersiz no.77 için de yararlı olacaktır.

NO. 76 : ÜÇ SESLİLİK

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccatissimo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccatissimo'ya karşı legato.
  - b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcato.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Bartok usulü sol majör anahtar donanımı.
2. RİTM. 2/2'lik ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : Allegro molto = çok hızlı.
  - b) Nüans : Marcato = belirgin, vurgulu.

C. Açıklamalar. Sol majör tonunda. Donanımda diyezın konulduğu yere dikkat ediniz. Parça dominant akorunun temel ve 5'lisi ile bitmektedir. Hareket eden partinin üzerindeki bağlı notalar, iyi bir parmak kontrolü gerektirir.

Staccatissimo Bartok tarafından kullanılan en belirgin tuşlama şekli olup , sesin çok kısa çalınması gerektiğini gösterir. Tuş, bastıktan sonra mümkün olduğunca çabuk serbest bırakılmalıdır. 25. alıştırmayı hazırlayınız.

NO. 77 : KUCUK CALISMA

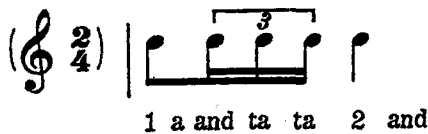
A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAGIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato'ya karşı legato.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde. Sol elde bazı çift sesli aralıklar.
4. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde gam pasajları.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa majör donanımı.
2. RİTM. Vurusun dört ve altı alt kısma bölünmesi : 2/4 ve 3/4 lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota.

C. Açıklamalar. Sol minör tonunda bir parça, fakat sol majör akoruyla bitiyor. Parmak kolaylığı ve paralel hareket için iyi bir çalışma. Son ölçüde sağ el aşağıdaki gibi sayılabilir :

NO. 78 : BES SESLİ DİZİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : f 'ye karşı marcato.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Yalnız sağ el ile.
3. KIRIK AKOR ÇALMA : Her iki elde.
4. SUSLEMELER. Sağ el ile yavaş tril.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Senkoplu ritm. Ben ritmato = ritmik olarak.
2. ANLATIM : Nüanslar.

C. Açıklamalar. Değişik pozisyonlarda beş sesli diziler.

Mi minör tonunda uyumlu akorlar. Son iki ölçüdeki bağlantılı notalara dikkat ediniz.

NO. 79 : J.S.BACH'A SAYGI

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : p,mp ve mf.'ye karşı marcato.

3. KIRIK AKOR ÇALMA : Her iki elde.

4. SÜSLEMELER. Her iki elde yavaş tremolo.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör donanımı. Karışık geçici değıştirici işaretler. Onaltılık sus.

2. RİTM. Vuruşun dört kısma bölünmesi : 3/4 ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota. Noktalı sekizlik-onaltılık ritm kalıbı. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

Tempo : Calmo = sakin şekilde.

poco rit. = gittikçe biraz yavaşlayan.

a tempo = orjinal tempoya dönüş.

C. Açıklamalar. Donanımda sadece Fa diyez işareti var. Fakat parça Mi majörde yazılmış. Sesler değışken. Sol el sağ elin figürlerini ters çevirerek taklit ediyor. Minör aralıklar ve majör aralıklar zorlamayla üstüste getirilmektedir (son üç ölçü). Dengeli bir çalma gerektirir. Alıştırma 26-28'i hazırlayınız : Aralık çeşitliliği ve düzensiz vurgular vardır.

16. ölçünün çalınışını dikkatlice inceleyin.

1 a and a   2 a and a   3 a and a

NO. 80 : R.SCHUMAN'A SAYGI

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve staccatissimo.
2. EL BAGIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : in relieveo.
  - c) Çeşitli Tuslama Formları : Staccatissimo'ya karşı legato.
  - d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

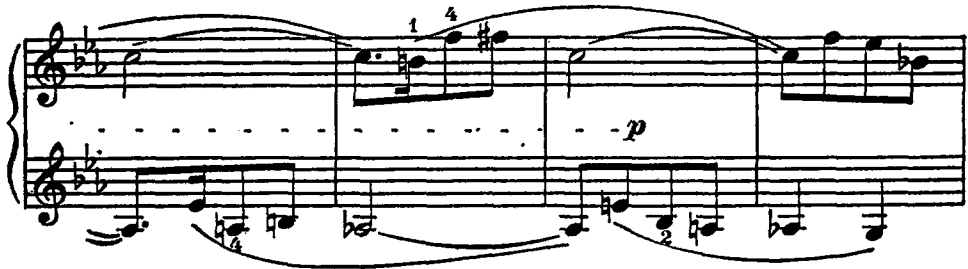
B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Mi bemol majör donanımı. Karışık geçici değiştirici işaretleri
2. RİTM. Noktalı sekizlik ve onaltılık ritm.
3. ANLATIM.

Tempo : Andantino, piacevole = andante'den daha hızlı; yumuşak, vurgulu olmayan bir tarzda.

- C. Açıklamalar. "Erken Romantik Çağın, kompleks ve zengin armonileri kullanılmıştır. Schumann'ın müziğine benzer bir atmosfer vardır. Bu parçada bazı romantik bestecilere özgü olan, kromatizm, paralel altılılar ve eksiltilmiş akorlar bulunmaktadır." (27)

Dikkat : 17. ve 20. ölçülerdeki notaların tamamını, noktalı ritme çalma eğilimi olabilir.

NO. 81 : DOLAŞMA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans İşaretleri : p.'ye karşı mp.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.

2. RİTM. Ölçü değişimi : 2/4, 3/4.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Non troppo lento = çok yavaş değil.

b) Çeşitli nüanslar.

C. Açıklamalar. Birbiriyle kontrast yapan majör ve minör üçlüler. Sabit bir ton yok. Melodik figürler bir ses üstten veya bir ses alttan tekrar etmektedir. Bu parça Abstrak müziğe bir örnektir.

Abstrak (soyut) müzik = absolut müzik = hiçbir şeyi temsil etmeyen fakat, sadece müzik düşüncesi veren müzik. Buna karşıt olarak program müziği ise, müzik dışı düşünceleri, örneğin bir hikaye veya resim gibi konularla ilgili düşünceleri temsil etmektedir. Program müziği çoğunlukla tanımlayıcı bir başlık taşır. Bu parçada, Bartok'un yukarıdaki yorumuna göre "Dolaşma" görünüşe göre motifin, bir tonalite ararmış gibi tuşlar arasında gezinmesini ifade etmektedir.

Gerçekten, bir nevi "Bartok tarzı doğal tonalite":

a) 1-14. ölçüler arasında bir majör beş sesin, stretto tekniğiyle bir paralel minör 5 sestem taklit edilmesi.

b) Aynı kontrpuantal teknik, bu defa bir majör pentakordun bitonal malzemeleriyle yüklü olarak bir beşli yukarıdan ters çevrilerek uygulanmaktadır.

NO. 82 : SCHERZO (*)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı tenuto.
  - c) Nüans İşaretleri : mf.'ye karşı marcato.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör donanımı.
2. RİTM. Ölçü değişimi : 7/8, 3/8, 3/4, 2/4. Senkoplu ritm.

(*) Scherzo = şaka, jest.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Allegretto scherzando = allegro'dan daha yavaş ve neşeli, şakalı tarzda.

b) Nüans İşaretleri : Vurgular.

C. Açıklamalar. Bu başlık, başlıca özellikleri canlı hareket, vurgulama ve zıtlık olan, şakacı (esprili) bir karaktere sahip, enstrümantal bir parçaya verilebilir.

Özellikle, sol eldeki kuvvetli vurgular canlı bir şekilde çalınmalıdır. Ekteki eksersiz, 7/8'lik ölçüde aksanlı vurguları göstermektedir.

NO. 83 : KESİNTİLİ MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
3. SÜSLEMELER. Her iki elde, yavaş çift tremololar.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. ANLATIM.

Nüans : marcato.

C. Açıklamalar. Sağ eldeki tüm soller doğaldır. Macar

halk havası tarzında yazılmış bir parçadır. (27)

Tril şeklinde tekrarlanmış çift notalar ; kuvvetli vurgulu ve kesintili notalardır. Stravinsky'nin Petro-uchka'sındaki temaya benzer. (27) Zayıf zamanlardaki pedallamaya dikkat edin.

NO. 84 : SENLİK

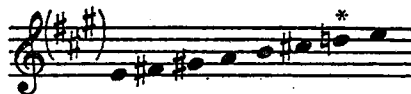
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, tenuto ve espressivo (dolce).
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. AKOR ÇALMA. Sadece sağ el ile.
5. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

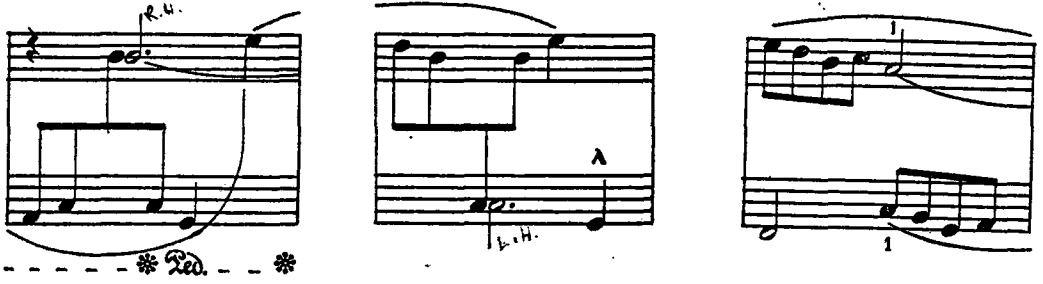
1. NOTASYON. La majör donanımı. Her iki elde sol anah-tarı.
2. RİTM. Senkoplulu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tranquillo = daha yavaş.
  - b) Nüanslar : Vurgular.

C. Açıklamalar. Mi miksolidyen modunda minör yedilili. Senkoplulu ritimler için iyi bir çalışma.

7. ölçüde sağ el ve 11. ölçüde sol eldeki nota yazımı-na dikkat ediniz.

Alıştırma 30-31'i hazırlayınız. 15. ölçüde 3. vuruşta her iki elin birinci parmağını la notasına koyunuz.

NO. 85 : KIRIK AKORLAR

A. Teknik.

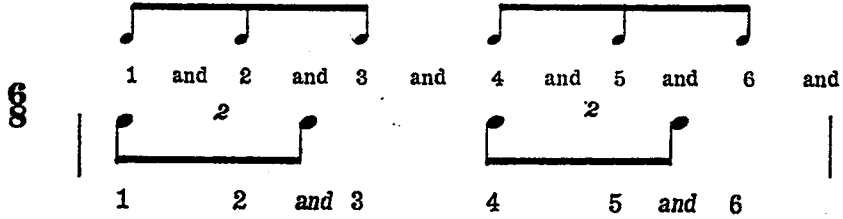
1. TUSLAMA. Legato ve tenuto.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sağ elde çok partili çalma.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. POZİSYON. El çaprazlamalar : Sağ el altta (sotto) sol el üstte (sopra).

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.
2. RİTM. 6/8'lik ölçüde sekizlik nota ikilemesi.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi.
  - b) Nüanslar : Vurgular, 8 ölçü crescendo.

C. Açıklamalar. Sağ elden sol ele doğru ve aksi yönde ilerleyen kırık akor kalıpları vardır. Ritmik kalıplardaki değişikliklere dikkat ediniz. Parçanın tonu

çok açık belli değil, ancak Sol Majör olduğu düşünülebilir. Ekteki eksersizler dizinin bütün akorlarına eklenmiş yedili ve onların çözümüdür. Scorrevole, akıcı bir şekilde demektir.

3. 27. ölçüler ve 59-60. ölçüler "bir-iki ve üç, dört-beş ve altı" diye sayılabilir. İkilemenin ikinci notası 've' dendiği anda çalınmalıdır.

NO. 86 : İKİ MAJÖR PENTAKORD

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans İşaretleri : p (crescendo)'ya karşı sf.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sadece sol elde diyezli notaların okunması.

2. RİTM. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

a) Tempo : tempo değişimi.

b) Nüans işaretleri : pp'den ff'ye.

C. Açıklamalar. Pentakord (Pentachord), yedi dereceli bir dizinin ilk beş derecesi demektir. Do'dan başlayan partiyle Fa diyezden başlayan diğer bir parti üst üste konmuş durumda. İlk cümle sol el ile başlar ve ilk dört ölçüde Fa anahtarından Sol anahtarına kadar ilerler. İkinci cümle (5-8. ölçüler) 1. ölçünün geriye giden şekli ile başlar.

Andante ♩ = 84 (m.1.)

5

Son iki ölçüde sol eldeki ikilik notanın bağlı olmasına dikkat ediniz. Bu parça vasat öğrenciler için zordur.

NO. 87 : VARYASYONLAR

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, tenuto, noktalı tenuto ve espressivo (cantabile, dolce).
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çeşitli Tuslama Formları : noktalı tenuto'ya karşı legato.

b) Nüans işaretleri : f'ye karşı marcato ve sf ,pp'ye karşı p.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki el ile.

5. POZİSYON. El çaprazlama : Sağ el üstte.

B. Müzikalite.

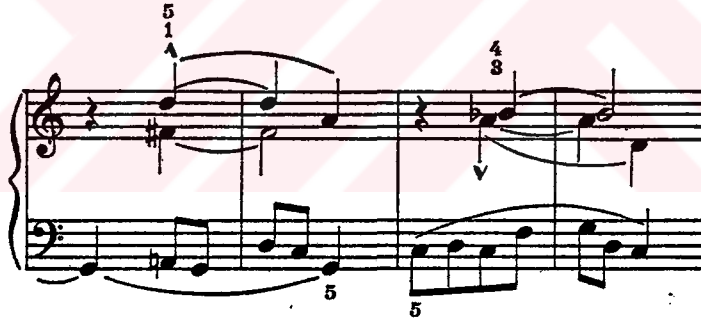
1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri.

2. RİTM. ölçü değişikliği. Senkoplü ritm.

2. ANLATIM.

a) Tempo : Lo stesto tempo = aynı tempo.

b) Nüans işaretleri : 34 ve 36. ölçülerde vurgulu partiler.

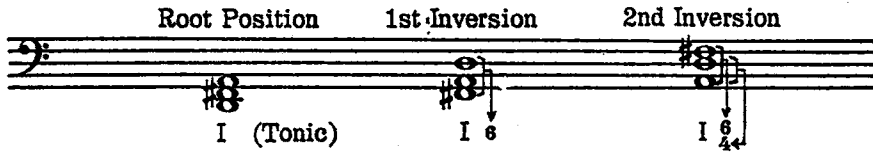

c) Cümleleme : Tema ve iki varyasyon.

C. Açıklamalar. Sağ eldeki melodiye karşılık, sol elde karışık akorlar kullanılması ve sonra sol elde tersi. Tempo ve ritimlerdeki değişikliklere dikkat ediniz. Parça Re minör hissi veriyor, fakat Re majör akoru ile (6/4 durumunda : 2.çevrim) bitiyor.

Noktalı tenuto, tenuto tuşlamanın heyecanlı bir

versiyonudur : Tusa vurmak yerine basılır ve genel olarak notanın yarım değerinde çalınır. Cantabile ve dolce, espressivo tuşlama ile çalınacaktır. İkisi arasındaki fark nüansla anlatılabilir.

NO. 88 : GAYDALAR İÇİN DUET

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Espressivo (cantabile) ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sadece son ölçü.
4. SUSLEMELER. Her iki elde yavaş triller.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Çift bemol. Her iki elde sol anahtarı.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Tempo değişikliği.
  - b) Cümleleme : Ayırma işareti.

- ### C. Açıklamalar.
- iki gayda borusu veya flüt, çeşitli düzenlerde, atlamalı ve üçleme olarak kromatik melodiler çalar. 4. ölçüyü non-legato olarak çalınız.

23.

22 ile 23. ölçüler arasındaki legato kesintisine dikkat ediniz. Son ölçüdeki vurgulu staccato onaltılık notalar, staccatissimo'ya yakın değerinde bir tuşlama gerektirir.

NO. 89 : DÖRT PARTİLİ

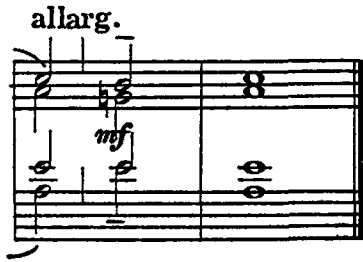
A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Donanımda özel düzenlenmiş diyez işareti. (Bartok donanımı).
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi.
  - b) Cümleleme : ayırma işaretleri.

- C. Açıklamalar. Dört ses : bazen akor şeklinde, bazen kontrpantal stilde. Son iki ölçüde non-legato ve ayırma işaretlerine uyunuz.

NO. 90 : RUS STILINDE.

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde eşlik eden figürler (minör ikililer, majör yedililer).

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişmesi. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Vuruşun iki ve dört kısma bölünmesi : 2/2'lik ölçüde birim vuruş olarak 2'lik nota.
3. ANLATIM.
  - a) Nüans işaretleri : marcato e pesante.
  - b) Cümleleme : ayırma işaretleri.
  - c) Terimler : Ossia = Diğer bir çalış şekli.

- C. Açıklamalar. Sol eldeki melodi, sağ eldeki küçük üçlüye çözülen küçük ikiliye karşı. Majör üçlü, yarım ses arttırılmış bir dörtlüye çözümleniyor. Orjinal bir rus havası değil, ancak o stilde kısa temalar, cümleler ve tekrarlar var.(27) Do sesinde, arttırılan ve eksilti-

len aralıkların açıklanması için iyi bir fırsat.

Son dört ölçüdeki sol el aralıklarını Ossia'daki çevrimleri ile karşılaştırınız. (Büyük yedili-küçük ikili, büyük altılı-küçük üçlü, tam beşli-tam dördü ve eksik beşli-artmış dördü).

Yarım ses artırılmış dördünün, yarım ses azaltılmış bir beşliye çevrimi ve bunun tersi. Aşağıdaki örnekleri çalınız.

Aug.4th = Dim. 5th (simile)

Dim.5th = Aug.4th (simile)

NO. 91 : KROMATİK ÇALIŞMA 1

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Kromatikler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık geçici değıştirici işaretler. Sol elde anahtar değışimi.

2. ANLATIM. Nüans işaretleri : smorzando = sesin yüksekliği yavaş yavaş azalıyor.

C. Açıklamalar. Bach'ın form kalıplarına benzer, kromatik tarzda yazılmış bir parça. İki ses envansiyonları, basit ve açık. Sesler doğrudan taklit ve ters çevirme şeklinde. (27) Eger öğrenci hazır değilse bunu öğretmek sonraya bırakılabilir. Kromatik gama giriş (veya gözden geçirilmesi) bu parça ile ele alınabilir.

M.M. $\text{♩} = 60$
R.H.

L.H.

NO. 92 : KROMATİK ÇALIŞMA 2

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : non-legato'ya karşı legato.

c) Nüans işaretleri : mf.'ye karşı marcatisissimo ve f, ff'ye karşı f.

d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. POZİSYON. El çaprazlama. Sağ el üstte. İki ve beş oktav farklı yerlerden ünison (aynı ses) çalma.
4. SUSLEMELER. Her iki elde yavaş triller.
5. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Kromatikler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sağ elde anahtar değişimi. Sol elde ek çizgi notaları ve 8^{.....} işareti.
2. RİTM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM. Tempo : Allegro robusto = hızlı, sert, cesur.

- #### C. Açıklamalar.
- Sesler ünisonda başlıyor. Birinci çalışmadan daha serbest yazılmış ve tamamen ayrı bir karakter ve ruhu var. Bir pentakord (5 ses) sınırları içinde kromatik tonlarla yazılmış.

14. ölçünün 1.vuruşunda La notası diyez almaktadır.

NO. 93 : DÖRT PARTİLİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör donanımı.
2. RİTM. ölçü değişimi : 2/4 , 3/4 , 5/8.
3. ANLATIM.

a) Cümleleme : ayırma işaretleri.

b) Terimler : sonoro = zil sesi tınısında.

C. Açıklamalar. İyî örülmüş, enteresan ve sabit ritmik kalıplı dört sesli çalışma. ölçü değişmelerine dikkat ediniz. Tonalite sol majör ve sol miksolidyendir. Legato, 10-11. ölçüler arasında kesilmelidir (bu araya sekizlik bir sus koymamaya dikkat ediniz).

13 ve 14. ölçüler bağlıdır, her iki el noktalı i-
kilik notalda tutulmalıdır.

NO. 94 : MASAL

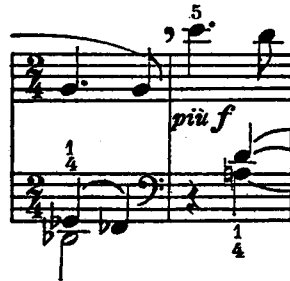
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Espressivo, tenuto ve noktalı tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Mi b majör donanımı. Her iki elde anahtar değişimi. Karışık, gecici değistirici işaretler.
2. RİTM. ölçü değisimi.
3. ANLATIM.
  - a) Nüans işaretleri.
  - b) Cümleleme : virgöl (10. ölçü)

- C. Açıklamalar. Kontrpuantal stilde yazılmış küçük bir parça, 2/4 ve 3/4'lük ölçüler arasında değişmektedir. Biraz politonal bir parçadır. Do minör donanımı. Form kesin ve çok anlatımlı. Virgöl (10. ölçü) bir ayırma işareti olup virgülden önceki notadan belli belirsiz fark edilen bir sus kadar duraksamayı ifade eder.

NO. 95 : TILKI SARKISI

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato, tenuto ve portamento (portato).
2. EL BAGIMSIZLIGI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çesitli Tuşlama Formları : non-legato ve portamento'ya karşı legato, staccato ve portamento'ya karşı non-legato ve portamento'ya karşı tenuto.
3. PARMAK BAGIMSIZLIGI. Sol elde çok partili çalma.
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. BIRLIKTE ÇALMA. Vokal eşlik.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Vokal. Re majör donanımı. Anahtar değişimi (sağ el kısım "b").
2. RİTM. Senkoplu ritm.
2. ANLATIM.
  - a) Cümleleme : ayırma işaretleri ve virgül işareti.
  - b) Terimler : poco a poco piu tranquillo e rallentando al = ...e kadar azar azar sessizleşiyor ve yavaşlıyor.

C. Açıklamalar. Senkoplu ritimde iyi bir çalışma. Armoni varyasyonu ve tempo değişiklikleriyle ilginç hale gelmiş basit melodi. Sarkı formunda eşlik basittir fakat çok ilginçtir.

Portamento (portato) : Taşıyarak. Esnek bir bilek hareketi gerektiren bir tuşlama şekli olup, nota değerinin 3/4'ü kadar uzamaktadır.

4 ve 8. notalardaki ayırma işaretine ve 15. ölçüdeki virgül'e dikkat ediniz . Aşağıdaki bölümde virgül işaretine dikkat ediniz.

Bu parça, kendine eşlik ederek vokal solo, iki piyano düzenlemesi veya piyano eşliğiyle çalgısal veya ses solo olarak çalınabilir.

NO. 96 : SURÇMELER

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Espressivo ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör donanımı. Fa anahtarında ek çizgili notalar.

2. ANLATIM : Nüanslar.

C. Açıklamalar. Paralel hareketle parmak çalışması için iyi bir parça. Parmaklarla bağlantılı gergin kol çalışması için iyi bir malzeme. Sol majör donanımı. 1-2. ölçülerdeki notaların dizilişi 6/8'lik ölçüyü anımsatmaktadır ve bu sebeple öğrenci, bir ölçünün ilk vuruşu hariç herhangi bir yerdeki vurgu yanlışlıklarına karşı dikkatli olmalıdır.

2.2.10. DÖRDÜNCÜ KİTAP (NO. 97 - 121)

No. 97 : NOTTURNO (*)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, staccato ve espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çeşitli Tuşlama Formları : Espressivo ve staccato'ya karşı legato.
  - b) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol majör donanımı.
2. RİTİM. Vuruşun altı alt kısma bölünmesi : 6/8'lik ölçüde birim vuruş olarak noktalı dörtlük nota. Poliritm : sağ elde 3 notaya karşı sol elde 2 nota, 35. ölçü.
3. ANLATIM. Cümleleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. Chopin veya Scriabin'i hatırlatan Mi mi-nörde yazılmış nostaljik bir parça.(27) Parçanın sonundaki sol el temasına dikkat ediniz. No.98'e hazırlık olarak basparmak geçisi için iyi bir çalışma ; 7/8'lik ölçüde staccato ve marcato aksanlarına karşı legatoya dikkat ediniz.

(*) Notturmo = Genelde kesin bir formu olmayan, duygusal ve romantik bir yapıya sahip piyano parçasıdır.

NO. 98 : BAŞPARMAK GECİŞİ

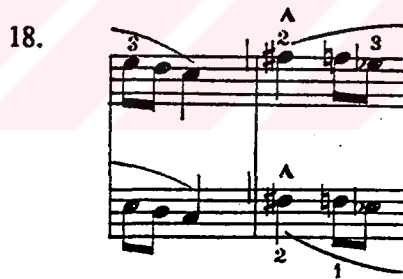
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.
2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Başparmağı geçişlerde kullanma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa Majör donanımı.
2. ANLATIM.
  - a) Cümleleme : Ayırma işaretleri.
  - b) Nüans işaretleri : Vurgular.

- C. Açıklamalar. Zor olmayan, fakat başparmak geçişi için iyi bir alıştırma. Fa majörde ikinci derece sesi ile bitmektedir. 17 ve 18. ölçüler arasındaki legato kesintisine dikkat ediniz.

NO. 99 : ÇAPRAZ ELLER

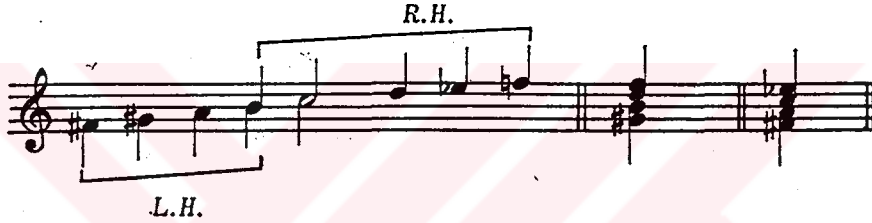
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Nüans işaretleri : mf.'ye karşı marcato, p ve f.
3. POZİSYON. Çapraz eller, sol el üstte.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sırasıyla sağ el ve sol elde bir bemol (mi bemol) iki diyez (fa diyez ve sol diyez) işaretleri. Sol elde anahtar değişiklikleri.

- C. Açıklamalar.** Ton belli değil. Her elde farklı değiştirici işaretleri olduğu için bazı öğrenciler için zordur. Partilerin dizi bileşimlerini veya eksik yedili akorlarına dikkat ediniz. Partiler aşağıdaki şekilde bir gam ve eksik yedili akorlarını oluştururlar.

NO. 100 : HALK SARKISI STİLİNDE

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. *Espressivo*.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Vuruşun iki alt kısma bölünmesi : 5/8'lik ölçüde birim vuruş olarak sekizlik nota. Noktalı sevizlik ve onaltılık ritm. Ölçü değişimi : 5/8, 3/8.
2. ANLATIM. Terimler : *tutte le due voci con molta espressione* = her iki parti çok anlatımlı.

- C. Açıklamalar.** "Bu parça Die Walküre'den Wagnerin "Sihir-

li Ateş" temasına benzer. Melodi uzundur ve iki farklı pozisyonda yazılmıştır. Bartok'un bestesi değil, bir Balkan melodisidir." (27)

Son iki portede, sağ elin bağlı notalarına dikkat ediniz.

NO. 101 : EKSİK BEŞLİ

A. Teknik.

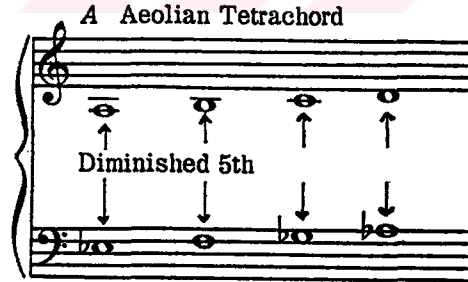
1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

B. Müzikalite.

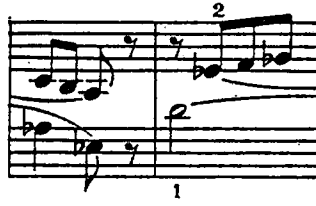
1. ANLATIM. Tempo : Con moto = canlı şekilde.

C. Açıklamalar. Bir eksik beşli aralığında başlayan ve çeşitli yön ve kalıplarda ilerleyen, iki parti. Cümleler kısa ve özlü. Eksik beşlide sona eriyor.

Bitonal, La eolien tetrakord esas alınmış, çeşitli seslere transpoze edilmiş notalar.

Ellerin yanyana konulması, başlangıçta bazı güçlüklerle sebep olabilir. 6. ölçüye geçerken ellerin birbiriyle çarpışmasını önlemek için, 5. ölçüdeki sekizlik suslara mutlaka uyunuz.

NO. 102 : ARMONİK SESLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, tenuto ve staccatissimo, staccato, portamento ve espressivo (dolce).
2. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
3. POZİSYON. Çapraz eller, sağ el üstte.
4. SUSLEMELER. Sağ elde çarpma notaları.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Sağ elde melodik geçişler.
6. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Baklava biçimi dörtlük, ikilik ve noktalı ikilik notalar kullanma. Sol elde sol anahtarı kullanma ve sağ elde anahtar değişimi. Çift diyez.
2. RİTM. Vuruşun iki, üç ve dört alt kısma bölünmesi : Birim vuruş olarak dörtlük nota. Ölçü değişimi : 2/4 , 3/4.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : un poco rubato = Bu komut melodinin belirli notalarının veya akorlarının uzatılması şeklinde değiştirileceğini anlatır. Ayrıca par-

cada tempo değişimini gösteren terimler vardır.

b) Nüanslar : sff = sforzato. Mikrokosmos'ta kullanılan en kuvvetli vurgu işaretidir.

C. Açıklamalar. Tuşlar biraz sessizce bastırıldığında birçok sesin veya armonik seslerin titresiminden ortaya çıkan ilginç efektler ; aynı sesler farklı oktavlardan da ses verirler.

"Schonberg Op.11'de, üç atonal parçasında ilk defa bu armonik sesleri kullanan kişidir. Henry Cowell, bu yöntemi ve telleri kısa ve uzun mesafelerden değişik şekillerde çekerek , alışılmamış ses etkileri veya renkleri elde etmek için kullanır." (27)

Bu parça, MİKROKOSMOS'ta karşılaşılan teknik ve müzikal problemlerin bir özeti olarak yorumlanabilir. Baklava şeklinde gösterilen notalarla yani armonik çalıyla ilgili olarak, yavaş tuş inışı, (tenuto tuşlama kullanarak) tuştan ses çıkarmaksızın tuşa basmaya yarayacaktır.

NO. 103 : MINÖR VE MAJÖR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. POZİSYON. Çapraz eller : sağ el üstte.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sağ elde anahtar değişimi. Noktalı ölçü çizgileri.
2. RİTM. ölçü değişimi : 5/8, 6/8, 7/8, 8/8, 9/8, (3*2)/8. 9/8'lik ölçü hem (4+5)/8 şeklinde birleştirilmiş veya bileşik bir ritmdir (3+3+3). 5 ve 6.

ölçülerdeki noktalı ölçü çizgileri $(2+3+2)/8$ ve $(3+2+3)/6$ şeklinde birleştirilmiş ölçüleri gösterir ve $(3x2)/8$ işareti $3/4$ 'ün diğer bir gösterimidir, ancak 8'lik nota, birim vuruş görevine devam etmektedir. $5/8$ 'in $(3+2)/8$ ve $(2+3)/8$ şekillerinde yorumlandığına da dikkat ediniz.

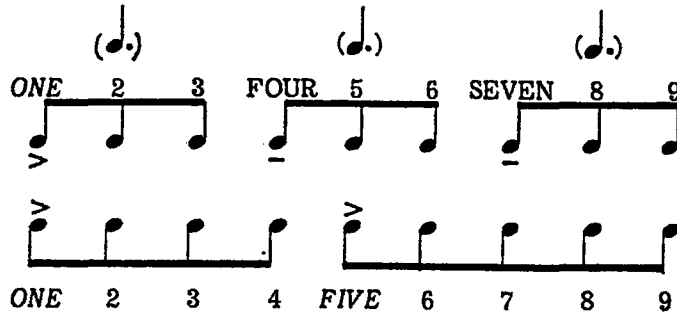
3. ANLATIM.

a) Tempo : Tempo değişimi : Presto = allegro'dan daha hızlı ve prestissimo'dan daha yavaş. Accelerando = gittikçe artan bir hızda.

b) Nüans işaretleri : sf, 15 ölçü crescendo.

c) Terimler : rep. ad libitum = Pianist bu ölçüleri tekrarlamakta serbesttir. (37 ve 38. ölçüler).

C. Açıklamalar. Bu bir minör pentakortla bir majörün, enteresan ölçü çeşitlerinde, üst üste konmuş seklidir. $3/4$ yerine $(3*2)/8$ durumunda notaların hızı değiştirilmez. $9/8$ 'lik ölçü burada hem bir bileşik (19-24. ölçüler) hem de bir karma (1-4. ölçüler) ritm olarak kullanılmıştır. Bileşik bir ritm, ölçünün eşit kısımlara bölündüğü bir ritmdir. ($9/8$ 'lik ölçüde : üç tane noktalı dörtlük nota). Buna karşılık karma bir ritm ise, eşit olmayan grupların birbirine eklenmesinden oluşan bir ölçüdür ($9/8$ 'lik ölçüde : dört sekizli nota grubunun, beş sekizli nota grubu ile toplanması). Her iki ritm tipi arasındaki fark ise bir vurgulama farkıdır.

No.60'daki önerileri tekrar gözden geçirin.

NO. 104 : TONALİTELER ARASINDA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Parmak geçişleri.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re, Mib, Mi, La ve Sib majör donanımları.

- C. Açıklamalar.** Modülasyon olmaksızın donanım değiştirerek çalma. Aynı tema ünison ve benzer hareketle kullanılmış. Bu parça, ellerin açılma ve kapanma çalışması olarak da iyi bir örnektir. 14, 16 ve 21.ölçülerdeki senkoplu notaları hafifçe vurgulayınız.

Macarca başlığın anlamı "Bir Tondan Bir Tona Başıboş Gezmek"tir. (27)

NO. 105 : OYUN ŞARKISI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans işaretleri : f.'ye karşı marcato.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. POZİSYON. Çapraz eller : Sol el üstte sağ el altta.
5. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sol el ile siyah tuş sağ el ile beyaz tuş çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde mi majör donanımı, sağ elde Do majör donanımı. Her iki elde sol anahtarı.
2. RİTM. Ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi.
  - b) Nüans işaretleri : marcato.

C. Açıklamalar. İki pentatonik gam : sağ elde Re minörde ve sol elde Do minörde beş notalı birer gam.

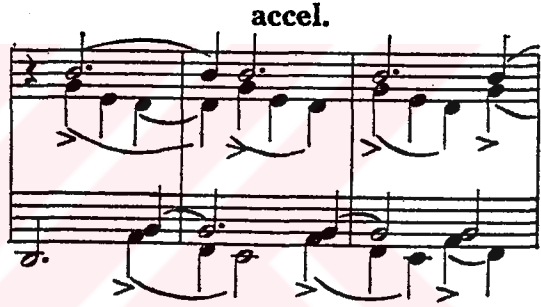

İlkbahar Ayını'nın (Stravinsky) bir temasına benzemektedir. (27) 12, 16 ve 18. ölçülerdeki ayırma işaretleri, cümle bitişlerini göstermektedir.

42 ve 44. ölçüdeki alto ve bas seslerindeki marcato'ya dikkat ediniz.

NO. 106 : ÇOCUK ŞARKISI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans işaretleri : mf ve p'ye karşı p. in rilievo.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Porteler arasında bağ işareti (35-36.ölçüler). Sol elde anahtar değişimi.

2. ANLATIM.

a) Tempo : tempo değişimi.

b) Nüanslar.

C. Açıklamalar. Önceki çalışmaların bir tekrarı. 1-9. ölçülerdeki cümlelemelere ve 26. ölçünün sol eldeki ayırma işaretine dikkat ediniz. 27. ve 34. ölçülerde sol eli hafifçe belirtiniz.

Più lento ♩ = 80

p, in rilievo

NO. 107 : SİSTE MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
3. POZİSYON. Birbirine geçmiş eller.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal (solo sostenuto) kullanınız.

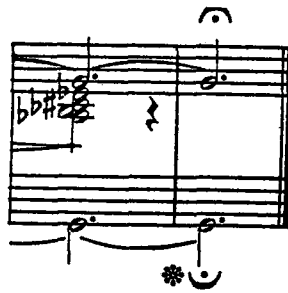
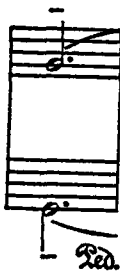
B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık, geçici değiştirici işaretler.
m.d. = sağ el , m.s. = sol el.
2. RİTM. Senkoplu ritm.

C. Açıklamalar. Birbirinden yarım ses farklı çalınan uyumsuz akorlar, belirsiz, sisli bir izlenim yaratmak-

tadır. Akorların dizilişini ve tonalitesini anlamak için onları kesintisiz bir şekilde sol elden sağ ele geçirerek çalınız. Akorlarla başlayan cümleyi tamamlamak için melodi sanki sislerin arasından su yüzüne çıkar; bu melodinin ortaya çıkışı en etkili ve en yüksek derecedir.

Sağ pedala, tam belirtilen şekilde basınız. Pedal aynı şekilde 35 ve 39. ölçülerin 3. vuruşlarında kullanılmalıdır. (32 ve 36. ölçünün 3. vuruşlarında pedalı serbest bırakınız). 40-43. ölçülerde parmakları, daha önceki gibi uygulayınız. 39-44. ölçülerde pedal sesleri (her iki elde sol. ler) orta pedali veya sağ pedali, ayrıca 39. ölçünün 2. vuruşunda da sağ pedali belirtildiği gibi kullanınız. Eğer sağ pedal kullanılmıssa 43. ölçünün 2. vuruşunda sessizce parmakları pedal seslerine yerleştir (parmaklar basılı iken) ve 44. ölçüde (son ölçü) belirtildiği gibi pedalı kaldır.

NO. 108 : GUREŞ YAPMA

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Non-legato.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Parmakların geçirilmesi.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık, geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM. Nüanslar : sempre marcato = Daima iyice belirgin halde ve vurgulu.

C. Açıklamalar. Bir küçük ikili sesleri arasında pitoreks (resim gibi çok canlı) bir mücadele. (27) Her iki el de ünisonda. Bir ses bağlı, ikinci ses ise bir pentakordun küçük sınırları içinde, kromatik seslerle devam ediyor. Üstüste konmuş majör ve minör üçlüler var. Majör ile minör üçlü, aynı anda kullanıldığı için final akoru "nötral"dir. Bununla beraber bu etki, bir çeşit "tereddütlü" majör tonalitesi etkisidir.

NO. 109 : BALI ADASINDAN

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto, espressivo (dolce) ve noktalı tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PEDAL KULLANMA. Solo sostenuto pedal yada sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.

2. RİTM. ölçü değişimi : 6/8, 4/4.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Tempo değişimi.

b) Cümleleme : Ternari formunda.

c) Terimler : (prol. ped.) = pedale prolngato =
(tercihe göre) solo sostenuto pedal kullanımı.

C. Açıklamalar. "Muhtemelen tropik bir sahneyi anlatan empresyonist bir beste. Eserin Risoluto bölümünde bazı hareket ve danslar yer almakta ve sonuçta orjinal tempo ve moda dönmektedir." (27)

Tonalite belirsizdir ancak üst parti fa minör, alt parti Re majörde bitmektedir. Eger piyanonuzda sostenuto pedalı varsa kullanılabilir, yoksa, bunun yerine yarı basılı bir damper kullanılabilir. (30 ve 42 no.lu ölçülere bakınız).

No. 110 : CARPIŞAN SESLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato ve tenuto.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.
4. POZİSYON. Birbirine geçmiş eller.

5. PEDAL KULLANMA. Yarı basılı pedal kullanımı.
6. SÜSLEMELER. Her iki elde yavaş ve çift tremololar.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde sol anahtarı.
2. RİTİM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.

a) Tempo :

Assai allegro = çok hızlı, fakat molto allegro kadar hızlı değil. Tempo 1,2.

Un poco sostenuto = aniden biraz daha yavaş.

b) Nüans İşaretleri : mezza voce ma marcato = yarı ses ile (mezzo forte) fakat belirgin veya vurgulu.

c) Terimler : come sopra = yukarıdaki gibi.

C. Açıklamalar. Do ve Re bemol majörde, biri diğerine karşı, yavaş nota değerleri ile ve yarı ses (mezzo voce) ile başlar. İlk bölüm, ritm ve seslerin son derece ilginç birleşiminden oluşmuştur. Bu , derece derece Sostenuto harekete kadar, yani akorların üst ve alt seslerinin ünisona ilerlediği yere kadar değişir. Daha sonra Tempo 1 ve Tempo 2 belirir. Sonuçta Fa bemol ve Mi ortak çözümüyle başladığı gibi biter. Pedal birçok ölçü boyunca basılıdır, ancak yarım basılı olarak kullanılır.

21. ve 29. ölçüler arası, 140 metronom sayısında çalınmalıdır. Macarca başlığın anlamı : Sesler tınıyor ve çarpışıyor. (27)

NO. 111 : INTERMEZZO

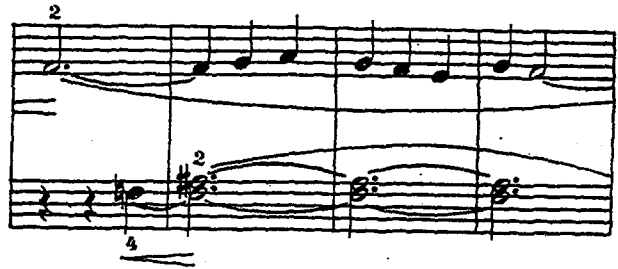
A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, tenuto ve espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Nüans İşaretleri : mp'ye karşı p, mp'ye karşı mf.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Legato ve tenuto'ya karşı non-legato.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK ÇALMA. Sadece sol elde.
5. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. La Majör donanımı. Karışık değiştirici işaretler. Sol elde anahtar değişimi.
2. RİTM. ölçü değişimi : 5/4, 3/4.

- C. Açıklamalar. Karakteristik Macar stilinde, 3/4 ve 5/4 ölçülerde melankolik bir melodi. Dominantta sona eren Fa diyez minör. 48. ve 49. ölçülerin sol eldeki aralarıkları, non-legato olarak çalınacak ve aynı elde 38-40 ölçülerdeki Fa sesi natürel olacaktır.

NO. 112 : BİR HALK MELODİSİNDE VARYASYONLAR

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde altılılardan oluşan çift sesler.

B. Müzikalite.

1. RİTM. ölçü değişimi.
2. ANLATIM. Nüanslar.

C. Açıklamalar. Bu bir orjinal Macar şarkısıdır. (27) Bu besteyi herkez bilir , hatta Ruslar, Polonyalılar ve Slovaklar bile. (27) Tema ünisonla başlar, iki elde altılılarla tekrar edilir ve dört partili şekilde yavaş tempoda devam eder. Sonra tema, altılılarla vivace olarak tekrarlanır. İlk portelerdeki ve 45. ölçüdeki parmak numaralarının özelliklerine dikkat ediniz. Crescendo işaretlerine uyunuz. Sağ eli aksansız, legato (leggero) calınız.

Vivace ♩ = 138

fff

1+2

NO. 113 : BULGAR RİTİMİ (1)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı legato.

b) Nüans İşaretleri : f ve mp'ye karşı mf, p'ye karşı mp.

c) Eşlik Eden Figürler : Sadece sol elde.

3. POZİSYON. Birbirine kilitlemiş eller.

B. Müzikalite.

1. RİTM. 7/8'lik ölçü. Senkoplu ritm.

2. ANLATIM. Nüans İşaretleri : *leggero* = hafif, vurgusuz.

C. Açıklamalar. "Ortada tekrar edilen bölüm tekrar sırasında oktavlarla katlanmış olarak çalınabilir. Bu durumda *seconda volta* (ikinci çalış), *prima volta*'dan (birinci çalış) daha sesli çalınmalıdır. Ritm duygusunu geliştirmek için bu parçayı şu şekilde çalışmak tavsiye edilir : Parçayı (Bu eksersiz daha ilerlemiş öğrenciler için bile yararlıdır) mükemmel bir şekilde çalabilecek iki piyanist, bir düet şeklinde çalabilirler ; ikinci piyanist ilk üç ölçülük giriş ve altı ölçülük bitiş ölçüsünü eşliği bir oktav kalından katlanmış şekilde (iki elle) çalarken, birinci piyanist melodiyi üst oktavdan katlayarak çalar. Her partiyi her iki piyanist de değiştirerek çalışmalıdır." (27)

Sol el ile vurgusuz (leggero) çalınız. Mikrokosmos'tan yedi parça adlı kitapta, bu parçanın iki piyano için transkripsiyonunu (no.1) bulabilirsiniz.

NO. 114 : TEMA VE ENVERSIYON (TERS ÇEVİRME)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : tenuto'ya karşı legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re majör donanımı. Her iki elde anahtar değişimi. Karışık değiştirici işaretler.

2. RİTM. Ölçü değişimi.

3. ANLATIM. Nüanslar.

C. Açıklamalar. Temanın ana hatları çok iyi belirlenmeli ve öğrenciye gösterilmelidir. Müzik cümlelerini ve nasıl geliştirildiğini göstermek gerekir. Parça bir si minör ve mi minör birleşimidir. İlk iki ölçü sonraları değişik şekillerde 9-10, 17-18. ölçülerde tekrar edilen bir giriş cümlesi niteliğindedir. Temanın kendisi 3. ölçüde başlar ve enversiyon şeklinde 11. ölçüde tekrar eder.

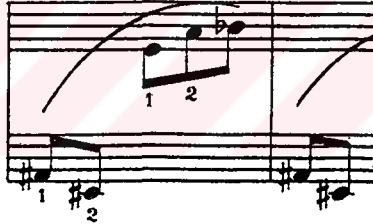
NO. 115 : BULGAR RİTİMİ (2)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sol el ile çok partili çalma.
4. ARALIK VE KIRIK AKOR ÇALMA. Sol elde minör yedililer ve her iki elde arpejler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. 5/8'lik ölçüde (3+2)/8 ve (2+3)/8.

3. ANLATIM.

- a) Cümleleme : Ternari formunda.
- b) Terimler : scorrevole = akıcı şekilde.

C. Açıklamalar. Bu bir orjinal Bulgar temasıdır. (5) Sol tonunda değiştirici almış sesler. Artikülasyondaki devamlı dinamik seviye ve netlik için 9-16. ölçüler arasındaki elden ele legato'yu kontrol ediniz.

NO. 116 : MELODİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto, noktatalı tenuto, portamento ve espressivo (cantabile).
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : tenuto, noktatalı tenuto ve portamento'ya karşı legato ve espressivo.
  - c) Nüans İşaretleri : p'ye karşı marcato.
3. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde dizisel geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Çift noktatalı ikilik nota. Her iki elde anahtar değişimi.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Tempo di Marcia = Mars temposu. Tempo değişimi.
  - b) Nüanslar.

C. Açıklamalar. Girişte ve sonda aynı iskelet. Bu parça Macar stilindedir. (27) Sol tonu. Tuşlama çeşitliliği yönünden zor bir parça ; bütün vurussuz tuşlama formları burada , çeşitli birleşimlerde kullanılmıştır. Çift noktatalı bir notanın, ikinci noktası, birinci notanın, yarı değeri kadar daha ekler.

"Macar karakteristik yapısı 11 notatalı cümlelerden (8-9, 10-11, 12-13.ölçüler) oluşur. 2 ve 15. ölçülerde olduğu gibi kuvvetli zamandaki 8'lik ve noktatalı dörtlük kalıp "Noktatalı" (senkoplu) ritimleri, lassu ya-

da ağır bölümü, friss veya hızlı bölüm takip eder ve 8-9. ölçülerde temanın inici tekrarları bulunur." (27)

$$p.. = p \text{---} p \text{---} p = 3\frac{1}{2}$$

NO. 117 : BOURREE

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve noktalı tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çesitli Tuşlama Formları : noktalı tenuto'ya karşı legato.
  - c) Nüans İşaretleri : p'ye karşı sf ve mf'ye karşı marcato.
3. KIRIK AKOR ÇALMA. Sol el ile.
4. POZİSYON. Çapraz eller : sağ el üstte.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Ölçü değişikliği : 4/4, 5/4, 3/2.
3. ANLATIM. Nüanslar.

C. Açıklamalar. Dans ritminden türetilmiştir. (27) Stil

olarak Couperin'e benzer. (27) Bourree = Fransız veya İspanyol kökenli eski bir dans. (27) Tempo, 23 ve 26. ölçülerde değişmiyor, çünkü dörtlük nota yine birim vuruş olarak kalıyor.

NO. 118 : 9/8'LİK ÖLÇÜDE ÜÇLÜLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans işaretleri : p.' ve mf'ye karşı marcato.
3. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sağ elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTM. 9/8 bileşik üçlü ölçü olarak.
3. ANLATIM. Nüanslar : vurgular.

C. Açıklamalar. 9/8 Bileşik üçerli ölçüde vurgulama üzerine bir çalışma.

NO. 119 : 3/4'LUK ÖLÇÜDE DANS

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı legato.
3. POZİSYON. Çapraz eller : sol el altta.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Mi majör donanımı.
2. ANLATIM.
  - a) Tempo : Allegro grazioso = orta hızda. Pocois. allarg. = hızda "çok az" derecede, yavaş yavaş azalma.
  - b) Nüanslar.

- C. Açıklamalar. Sağ elde Mi miksolidyen modu, sol elde Mi'de karar veren ilginç gamlar. Son iki cümleyi ayıran ölçü çizgisi üzerindeki puan d'org işareti bir anlık bir susu ifade eder.

NO. 120 : BESLİ AKORLAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
3. AKOR ÇALMA. Her iki elde üç sesli akorlar.
4. POZİSYON. Birbirine geçmiş eller.

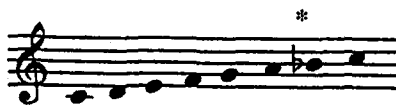
B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişimi.
2. RİTM. Ölçü değişimi : 5/4, 3/2, 4/4, 3/4.
3. ANLATIM.

a) Tempo : Çeşitli metronom sayıları.

b) Nüanslar.

C. Açıklamalar. Blok halinde üçlü akor kuruluşları. Geçici değiştiriciler almış do majör. Bu parçanın büyük bir teknik değeri var. Çok keskin bir tuşlama ve vurgulama ile çalınmalıdır.

NO. 121 : İKİ PARTİ ÇALIŞMASI

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : non-legato'ya karşı legato.

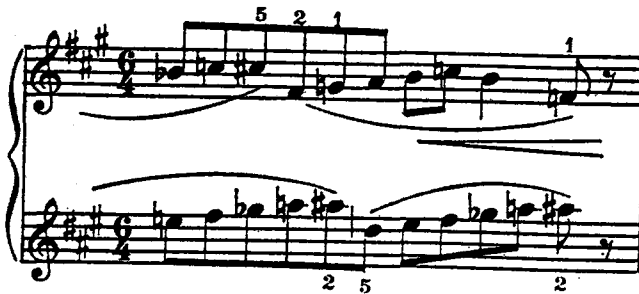
3. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. La majör donanımı. Karışık, geçici değıştirici işaretler.

2. RİTM. ölçü değışimi : 3/2, 4/4, 5/4, 3/4, 6/4. Senkoplu ritm.

C. Açıklamalar. Farklı tonaliteler ve gamlar. Karışık majör ve minör. 15. ve 16. ölçülerdeki sol elde legato kesintisini gösteren ayırma işaretlerine dikkat ediniz. Son iki ölçüdeki sağ el bağlantısına mutlaka uyunuz ; böylece sol eldeki do diyez sesinin uygun şekilde sağ eldeki tonik sesine çözülebilir. Parçanın bitişinde, alışılmamış yöntem.

pochiss. allarg.

A musical score for two staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains a dotted quarter note on G4, a quarter note on A4, and a half note on B4, all beamed together. A fermata is placed over the B4 note. The bottom staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains a dotted quarter note on C3, a quarter note on D3, and a half note on E3, all beamed together. A fermata is placed over the E3 note. A dynamic marking of *f* is placed between the staves. The number '2' appears below the first measure of both staves.

2.2.11. BESİNCİ KİTAP (NO. 122 - 139)

NO. 122 : BİRLİKTE VE KARSILIKLI AKORLAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : tenuto'ya karşı legato.
  - c) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcato.
3. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Sol majör donanımı.
2. RİTİM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM. Nüanslar : Vurgular.

- C. Açıklamalar. Sol majör donanımı. Tonik ve dominant akorları içice geçmiş veya üstüste konmuş durumda. Akorlara yabancı sesler var : bunlar onbirli veya onüçlü akorlar olarak isimlendirilebilir. Aslında akora yabancı olan bu sesler, sol majör dizisinin inen veya çıkan sesleridir. Parça, Do Sol üzerindeki beşliler ve onlara eklenmiş komşu beşlilerle biter. Ton seslerinde parmakları kuvvetlendirmek ve hızlı tekrar için iyi bir parça. Yabancı sesler parçaya renk katıyor. 49. ölçüdeki tuş değişikliğine ve 60 ile 63. ölçülerdeki aynı anda iki notanın tek bir parmakla çalındığı-

na dikkat ediniz.

and 63.

NO. 123 : STACCATO VE LEGATO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Staccato, legato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato ve tenuto'ya karşı legato.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık gecici değiştirici işaretler.

2. ANLATIM. Cümleleme : Üstteki beşliden ve alttaki

beşliden kanon.

C. Açıklamalar. Çok kromatikli Do majör tonalitesi. Tuslamada çabuk değişiklik yapmak için, dikkatli bir gözlem ve parmakların iyi bir kontrolü gerekir. Bartok'un bu parça için orjinal başlığı " Legato'ya Karşı Staccato" idi. (27)

NO. 124 : STACCATO

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Nüans İşaretleri : p'ye karşı sf ve f.

3. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık geçici değiştirici işaretler. Sağ elde anahtar değişiklikleri.

2. ANLATIM.

a) Tempo : Allegretto mosso = çabuk fakat, allegro kadar hızlı değil.

b) Nüans İşaretleri.

c) Terimler : secco quasi pizzicato = Pizzicato kadar kuru.

C. Açıklamalar. Hızlı tekrarlı notalar, hızlı staccato tuşlama. Aydınlik, hızlı hareketin, güçlü aksanlamanın işlenisi ve gölge çeşitliliği.(27) Parça gerektiği gibi çalındığında çok etkili olabilir. Vuruşlu parmak darbesiyle çalınmalıdır. Parçanın 2. ölçüsündeki Sforzato vurgusuna dikkat ediniz.

NO. 125 : SANDALLA GEZME

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, staccato ve espressivo.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato ve espressivo'ya karşı legato.

b) Nüans İşaretleri : mf ve p'ye karşı p.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.

4. POZİSYON. Çapraz eller, sol el üstte.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.

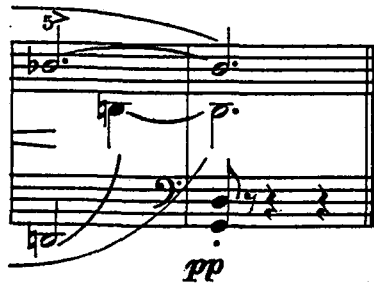
2. RİTM. Ölçü değişimi.

3. ANLATIM.

a) Tempo : poccet. rit. = birazcık ritardando.

b) Cümleleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. Az kullanılan bir tonalitede tasvir edici bir parça. (27) Tekrarlar, bir suyun monoton hareketleri hissini veriyor. 46. ölçüde sağ el, üçüncü vuruşta sol eldeki natürelin yerine geçer.

NO. 126 : TEMPO DEĞİŞİMİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato.
2. ARALIK ve AKOR ÇALMA. Her iki elde.
3. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa majör donanımı.
2. RİTM. ölçü değişimi : 2/4, 3/4, 3/8, 5/8, 6/8.

- C. Açıklamalar. Temponun ve yapının, alışılmamış değişiklikleri. Romanya stiline benzemektedir. (27) Cümle kuruluşu herbir dört ölçüsü 2/4, 3/4, 3/8 ve 5/8 olan ölçülerden yapılmıştır. Bu kuruluş parçanın yarısından fazla kısım için geçerlidir. Parça Fa majör tonunda gibi görülmektedir fakat Do majörün dominantında bitmektedir. 8'lik notayı birim vuruş olarak sayın.

NO. 127 : YENİ MACAR HALK SARKISI (*)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto, noktalı tenuto ve portamento.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato, tenuto ve noktalı tenuto'ya karşı legato.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sağ elde çok partili çalma.
4. ARALIK ÇALMA. Sol elde kırık oktavlar.
5. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
6. SÜSLEMELER. Sol elde beşleme.
7. BİRLİKTE ÇALMA. Vokal eşlik.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Re majör donanımı. Her iki elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTM. ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : pocoiss.allarg. = hızda "çok az" bir azalma.

C. Açıklamalar. Bu parça şu şekilde çalınabilir :

- a) Piyanist şarkı söyleyerek kendisine eşlik edebilir.
- b) İki piyano ile ; birinci piyanist melodiyi oktavından katlayarak çalarken, ikinci piyanist orjinal eşliği çalar.
- c) Keman ve piyano ile ; kemancı ilk sözleri orjinal pozisyonda çalarken, ikinci tekrarda üst oktavdan çalar.

(*) Bu "yeni" Macar şarkısı 100 yıllıktır, "eski" şarkı denildiğinde daha eski parçalar anlaşılır.

Pentatonik ve eşlik çalışması için değerli bir parça. Öğretmen eşlik çalarken, öğrenci melodiyi söyler ve bunun tersi yapılır. Çok iyi bir kulak çalışması. Ritm değişiklikleri, öğrencinin dikkatini canlı tutar. Parça Si minör tonunda fakat Re majör tonunda bitiyor.

"Yeni stilde Macar nağmeleri yer almış. (AABA, ABBA) Bu parça ABBA' formundadır. Eski parçalar ise yapısal olarak asimetriktir. (ABB, ABCD, ABBC, v.b.)." (27)

NO. 128 : KÖYLÜ DANSI

A. Teknik.

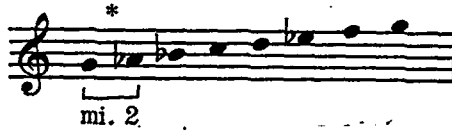
1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Non-legato, staccato ve tenuto'ya karşı Legato.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Sol elde.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde. Sol elde kırık oktavlar.
4. GEÇİS ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.
5. SUSLEMELER. Sağ elde çarpmalar.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.
2. RİTM. Ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi.
  - b) Nüanslar : vurgular.
  - c) Cümleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. Parça geçici değiştiriciler almış sol tonundadır. Eski Macar şarkı formunda (simetrik) fakat Bartok'un orjinal bir bestesidir. (27) Ritm ve tempoda

enteresan değişiklikler var. İkinci bölümde, bir ses diğerini taklit eder. Bitiş frijyen kadansıdır (7. dereceden 1'e geçiş). Frijyen modunun karakteristik özelliği, birinci ve ikinci dereceler arası küçük ikili aralığıdır. Sol'e transpoze edilmiş şekli :

Frijyen kadansının esas özelliği , karakteristik seslerinden, küçük ikilinin inici çözümlenmesi, yedinci derecenin ise çıkararak, sonuçta her iki sesin de birinci dereceye (tonik) çözümlenmesiyle ilgilidir.

Macarca başlığın anlamı : "Ayacağını yere vurarak dans etmek"tir. (27)

NO. 129 : ARDISIK ÜCLÜLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato, staccato, noktalı tenuto ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Nüans İşaretleri : p'ye karşı marcato.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.
4. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Çift üclüler.

B. Müzikalite.

1. RİTM. Vuruşun iki alt kısma bölünmesi : Birim vuruş olarak dörtlük nota. 2/4'lük ölçüde dörtlük nota üçlemesi, 2/2'lik ölçüde ikilik nota üçlemesi. Ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
2. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : quasi a tempo = hemen hemen tempoya yakın. *tornando al tempo* = ilk hıza dönüş.
  - b) Nüans İşaretleri : *leggero* = hafif, vurgusuz.

C. Açıklamalar. Frijyen modunda bir parçadır. Üclülerin çoğu beyaz tuşlardadır. Hareketli fakat tuşlara çok yakın kalınız. Bitişteki ritm üzerinde çok dikkatli çalışınız. Buradaki her iki üçleme figürü de, dörtlük nota ve ikilik nota üçlemeleridir.

Count: 1 ta ta 2 ta ta

Count: 1 ta ta 2 ta ta

Son 7 ölçüdeki diminuendo'yu gözlemleyiniz. Bartok'un bu parça için verdiği orjinal başlık Scherzo'dur. (27)

NO. 130 : KÖY EĞLENCESİ

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, ve staccato.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı legato.

b) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcato, p'ye karşı marcato.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Sol el ile kırık oktavlar ve onlular. Sağ el ile akorlar.

4. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde dizisel geçişler.

5. SUSLEMELER. Her iki elde beşlemeler.

6. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sağ elde birinci parmakla siyah tuşlarda büyük ikilileri çalma. Akor ve aralık atlamaları.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Fa anahtarında porte altında ek çizgi ile yazılmış notalar. 27. ölçünün sol anahtarında "akordemeti" notasyonu. Karışık, geçici değiştirici işaretler. Sağ elde anahtar değişimi.

2. RİTM. Vurusun beş alt kısma bölünmesi : 2/4'lük ölçüde onaltılık notalarla beşlemeler. Poliritm : bir vuruşta ikiye karşı beşleme.

3. ANLATIM. Nüans İşaretleri : pesante ve leggero.

C. Açıklamalar. Parça Do lidyen modunda yazılmış. Parçayı

calarken nükteli ve eğlenceli çalınız. Dörtlüleri tizlerden oluşan çıkıcı diziler, müziğe renk katar. İnci dizilerdeki değişikliklere dikkat ediniz. Son yedi ölçüde, bütün sol el vurgularını yapınız. Farklı ritimler parçaya renk katmıştır. İyi bir konser parçası olabilir.

NO. 131 : DÖRTLÜLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı legato.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

4. ARALIK ÇALMA. Her iki elde, özellikle dörtlü aralıklar. Ossia'da son altı ölçünün dörtlü aralıkları yerine akorlu çalış.

5. SUSLEMELER. Her iki elde yavaş tremololar.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol bemol majör donanımı. Karışık geçici değiştirici işaretler. Her iki elde anahtar değişimi

2. ANLATIM. Nüanslar.

C. Açıklamalar. Sol bemol majör ve Mi bemol minörde dörtlülerin zıtlığı. İki tonluluğun iyi bir örneği. Pentatonik izlenimi veriyor. Vurgulama çok kesin olup net şekilde yapılmalıdır. Son kısımda orjinal ya da Ossia seçeneklerinden biri seçilmelidir. 35 ve 40. ölçülerdeki çok sesliliği ortaya çıkarmak gerekir. Ossia.

dörtlülerden oluşan akorlar içerir.

" Akorların üçlülerden oluştuğu genel üçlü sisteme karşın yirminci yüzyıl bestecileri yeni bir yapısal araç olarak, dörtlü armoniyi sık sık denediler. Alexander Scriabin, "Mistik" akor dediği bu dörtlü armoniyi keşfetti : " (27)

Dörtlü akorların ilk örnekleri (1908), Bartok'un piyano için 14 Bagatel No.XI adlı eserinde bulunur. (27)

chord:

NO. 132 : BİRLİKTE YADA KIRIK BÜYÜK İKİLİLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve espressivo.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : espressivo'ya karşı legato.

3. PARMK BAKIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. PARMK KULLANMA PROBLEMLERİ. Sağ elin baş parmağı iki tuş üzerinde.
5. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde sol anahtarı. Karışık geçici değiştirici işaretler. Porteler arasındaki kalın çizgi, sağ elin çaldığı melodiyi, alt porteye geçerek çalmaya devam edeceğini gösterir.
2. RİTİM. Ölçü değişimi : Bileşik ölçüler şeklinde 9/8 ve 6/8'lik ölçüler.
3. ANLATIM. Nüans işaretleri : smorzando = yavaş ve yumuşak şekilde büyüyen.

C. Açıklamalar. Sol majör hissi veren, kromatizm çalışması. Tereddütlü bir tonalitedir. El hareketleri başta kaba olabilir, fakat düz bir legato sağlayabilmek için, bestecinin parmak kullanma şeklini kullanınız. Hızlı tempoda kromatik diziyi gözden geçiriniz.

NO. 133 : SENKOPLU RİTİM

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato.
2. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
3. POZİSYON. Çapraz eller : her iki el üstte ve altta.
4. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
5. PARMK KULLANMA PROBLEMLERİ.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişimleri. Fa anahtarında porte altında ek çizgiyle yazılmış nota-

lar. Karışık geçici değiştirici işaretler. Sol elde 8 bassa (oktava bassa).

2. RİTM. Ölçü değişimi : 5/4, 3/4, 4/4. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM. Nüans işaretleri : pesante, vurgular, pp-ff.

C. Açıklamalar. Parça Sol Majör tonundadır. Zor ritmik kalıplar, iyi bir çalışma gerektiriyor. Vasat öğrenciler için zor bir parça. Prokofiev için iyi bir hazırlık parçası olabilir. (27)

14. ve 17. ölçülerde sağ eldeki uzatılmış seslere dikkat ediniz.

Musical score for the first system, showing a piano piece with a treble and bass clef. The treble clef has a 2/1 fingering above the first measure. The bass clef has a 4/4 time signature and a 'Red.' marking. The score includes a 1/3 5/5 marking at the end of the first system.

Musical score for the second system, showing a piano piece with a treble and bass clef. The treble clef has a 3/1 fingering above the first measure and a 2/1 fingering above the second measure. The bass clef has a 4/4 time signature. The score includes a 1/2 5/5 marking at the end of the second system.

NO. 134 : ÇİFT NOTALARDA ÇALIŞMALAR (1) (2) (3)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato ve staccato.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Nüans işaretleri : diminuendo'ya karşı crescendo.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.
4. SUSLEMELER. Her iki elde çift nota tremolosu ve çarpma notaları.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık geçici değiştirici işaretler. Her iki elde anahtar değişimleri.
2. ANLATIM. Nüanslar.

C. Açıklamalar. Hızlı çift nota çalma problemleri ile ilgili mükemmel bir hazırlık. Çeşitli ritmlerde, staccato şeklinde çalınabilir. Tuslar üzerinde sağlam bir tutuşu geliştirmek için, çok önemli bir parça. Üçüncü çalışma el bağımsızlığı uygulaması için şu şekilde çalışılabilir :

- a) Legato'ya karşı staccato çalışması.
- b) Noktalı sekizlik, onaltılık nota kalıplarına karşı sekizlik nota kalıpları.

Macarca ismine göre, bu parça için en iyi başlık :

" Çift Suslarda Çalışmalar " olabilirdi. (27)

NO. 135 : PERPETUUM MOBILE

A. Teknik.

1. TUSLAMA. legato.
2. ARALIK ÇALMA. Her iki elde.
3. POZİSYON. Çapraz eller. Sol el üstte.

4. SUSLEMELER. Her iki elde çift nota tremolosu.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişikliği. Karışık geçici değiştirici işaretler.

2. ANLATIM. Terimler : repet. ad. infinitum = belirsiz tekrar.

C. Açıklamalar. Tekrarlı kromatik çift notalarda mükemmel, teknik çalışma. Sesleri değiştirilmiş Fa tonu. Perpetuum Mobile = devamlı hareket = başından sonuna kadar aynı çabuk harekette (hızda) devam eden bir parça. Bu parçanın, iki piyano transkripsiyonu MİKROKOSMOS'dan Yedi Parça adlı eserde No.3 olarak görülmektedir. (27)

NO. 136 : TAM SES DİZİLERİ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve espressivo (dolce cantabile).

2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

4. AKOR ÇALMA. Her iki elde.

5. POZİSYON. Çapraz eller : Sağ el ve sol el, üstte ve altta.

6. SUSLEMELER. Sol elde beşleme.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişimleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.

2. RİTM. 2/4'lük ölçüde sekizlik nota beşlemesi. ölçü değişimi.

3. ANLATIM.

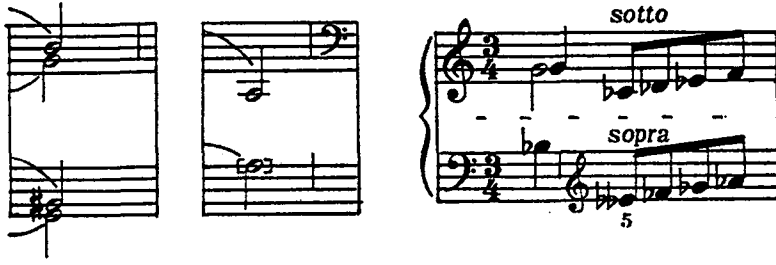
- a) Tempo : Tempo değişimi. Marcato.
- b) Nüanslar.
- c) Cümleleme : Ayıma işaretleri. Kanonik rondo varyasyon formu.
- d) Terimler : stringendo = Gittikçe hızlanan ve kuvvetlenen şekilde.

C. Açıklamalar. Tam seslerden oluşan dizilerin karşılaşması :

Değişen ritm ve tempolarda birçok değişik tonda çalışılabileceğine dair güzel bir örnek. Bu tür düzenlemeler parçaya renk vermek için kullanılmaktadır.

34, 40 ve 49. ölçülerde legatoyu kesen ayırma işaretlerine dikkat ediniz. 79. ölçüdeki, bağlı çalınması gereken beşlemeye dikkat ediniz.

NO. 137 : UNISON (TEKSES)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, legatissimo, tenuto ve espressivo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Çeşitli Tuşlama Formları : espressivo'ya karşı legato.
3. POZİSYON. Eller iki, üç ve dört oktav ayırık. Klavyenin uç bölgelerinde çalma.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her anahtarda ek çizgi notaları. Her iki elde anahtar değişimi. Re majör donanımı.
2. RİTM. Ölçü değişimi : 2/4, 3/4, 5/8, 6/8, 7/8.
3. ANLATIM.

- a) Tempo : lunga = uzun = ses burada notanın en az iki katı değerde uzatılmalı. Tempo değişimi.
- b) Nüanslar : pp'den ff'ye.
- c) Terimler : ma sonoro = sonoruslu ve çingiraklı bir tonla.
- d) Cümleleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. Okuma, çabuk pozisyon değiştirme, ölçü değişiklikleri, anahtar işaretleri ve stil (nüans ve tuşlama) için mükemmel bir alıştırma. Re majör donanı-
mı. 50-54. ölçüler arası legatissimo = abartılmış bir legato : herbir ses, ardından gelen sesin başlangıcı-
na kadar uzatılmış. Bu uzatma, yarım basılı pedal kul-
lanarak sağlanabilir.

NO. 138 : GAYDA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çesitli Tuşlama Formları : legato'ya karşı non-legato.
  - b) Nüans işaretleri : mf'ye karşı p ve mf'ye karşı marcato.

c) Eşlik Eden Figürler : Sol el ile.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. PEDAL KULLANMA. İsteğe bağlı pedal kullanımı.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Sağ elde melodik geçişler.
6. SUSLEMELER. Hızlı tempoda üç ve beş nota trilleri.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTM. Vurusun iki, beş, altı ve yedi alt kısma bölünmesi : $2/4$ ve $3/4$ 'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlül nota. Onaltılık notanın üçleme, beşleme, altılama ve yedilemesi. Çokritmlilik=ikiye karşı beş.
3. ANLATIM.

- a) Tempo : Tempo değişimi.
- b) Nüanslar.
- c) Cümleleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. 1-27. ölçüler arası sağ ve sol elde birbirleriyle çakışmayan ilginç ritimler kullanılmıştır. Sol eldeki birbiri içine geçmiş $3/8$ 'lik ölçü etkisine karşı sağ el kesin $2/4$ 'lük sistemdedir.

"Bu parçada üç çeşit borunun etkisini ortaya çıkarmak gerekir :

- a) Şarkıcı = Soprano.
- b) Uzayan seslerde = Alto.
- c) Sürekli melodi şeklinde=tenor ve bas boruları."(27)

Parçadaki beşlemelerin ilk notalarını belirtiniz.

Son iki ölçüdeki La'nın uzatıldığından emin olunuz.

The musical notation is for a bass clef in 2/4 time. It consists of four measures. Each measure has a dotted quarter note in the right hand and a half note in the left hand. The notes are: G2, F2, E2, D2. Above each measure, there are fingerings: 1, 2, 3 for the first measure; 1, 2, 3 for the second; 1, 2, 3 for the third; and 1, 2, 3 for the fourth. A dashed line connects the first three measures. Below the notation, the count is given as: Count: 1 and 2 and 1 and 2 and 1 and 2 and.

NO. 139 : MERRY ANDREV

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato , staccato, tenuto ve noktalı tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato, non-legato, tenuto ve noktalı tenuto'ya karşı legato, staccato'ya karşı non-legato ve tenuto.
  - c) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcatoissimo.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sol elde çok partili çalma.
4. ARALIK, AKOR ve KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. POZİSYON. Birbirine geçmiş eller. Capraz eller : sağ el ve sol el üstten.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Sağ elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sağ elde anahtar değişimi. Sol elde Sol anahtarı.
2. ANLATIM : Nüanslar.

- C. Açıklamalar. Do majör tonunda geçici değiştirici işaretler. Seste ve tonalitedeki değişiklikler neşeli ve tuhaf etkiler yaratır. Bazı yerlerde minöre karşı majör etkisi kullanılmıştır.

2.2.12. ALTINCI KİTAP (NO. 140 - 153)

NO. 140 : SERBEST VARYASYONLAR

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çesitli Tuşlama Formları : tenuto ve staccato'ya karşı non-legato, tenuto'ya karşı legato.
  - c) Nüans İşaretleri : mf'ye karşı p, f'ye karşı legato.
  - d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. ARALIK, AKOR VE KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
4. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Sol elde çok pertili çalma.
5. PEDAL KULLANMA. Yarı basılı sağ pedal kullanılması.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Sağ elde hızlı melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTİM. Vuruşun sekiz alt kısma bölünmesi : 2/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota. Ölçü değişimi : 2/4, 3/8, 4/8, 5/8, 6/8, 7/8, 8/8 ve 9/8. Senkoplu ritm. 9/8 bileşik üçlü sistemde ve karma ritm (4+3+2)/8 olarak. 7/8, (4+3)/8 şeklinde ve 8/8 (3+3+2)/8 şeklinde.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : Tempo değişimi. II doppio piu lento = iki kat yavaş. Stretto = daha çabuk.

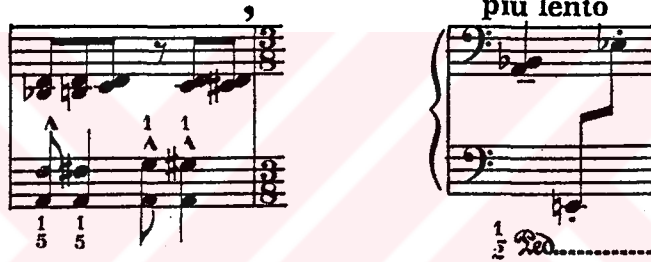

b) Nüans işaretleri : intenso = yoğunlukla.

c) Terimler : lugubre = hüzünlü, ağlamaklı. Strepitoso = gürültülü.

d) Cümleleme : Rondo varyasyonu formunda.

C. Açıklamalar. Mükemmel teknik ve ritmik malzemelerin bulunduğu bir parça. Modların ve ölçü sistemlerinin değişimleri. 12. ölçüdeki ayırma işaretine dikkat ediniz.

NO. 141 : KONU VE YANSIMA

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve nuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI. Çeşitli Tuşlama Formları : tenuto'ya karşı legato.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. POZİSYON. Capraz eller : Sağ el altta.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Porte üzerinde sol anahtarında ve porte altında da Fa anahtarında ek çizgi notaları. Karışık geçici değiş-

tirici işaretler.

2. RİTM. Ölçü değişimi : 2/4, 3/4, 3/8, 5/8, 7/8. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Tempo değişimi : Vivacissimo = çok çabuk

b) Cümleleme : rondo varyasyon formunda.

c) Nüans işaretleri : Vurgular.

C. Açıklamalar. Ölçüler, sesler ve tonaliteler değiştirilerek konu açık bir şekilde belirlenir. Tonalite Si bemol majördür. Dış partilerin hareketi, bir yansıma gibi simetriktir. Bazı yerlerde bu simetri bozulur.

22. ölçüdeki ayırma işareti ile gösterilen hafif bir duraklamaya dikkat ediniz.

NO. 142 : BİR SİNEGİN HATIRA DEFTERİNDEN

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato, staccato ve tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı le-

gato.

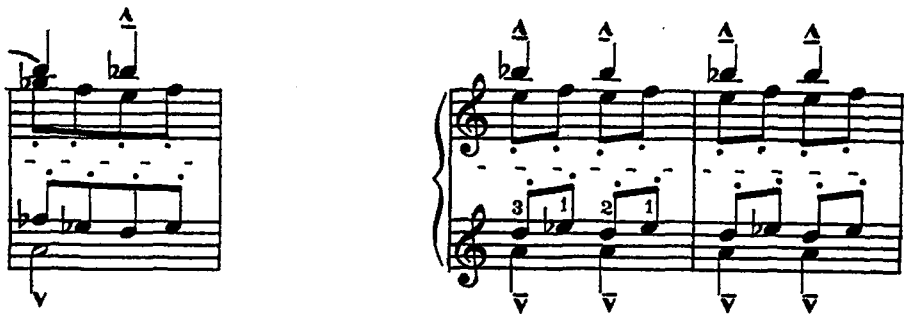
c) Nüans işaretleri : mf'ye karşı sf.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma

44-45. ölçülerde soprano ses non-legato'dur ve alto ses de staccato'dur.

44-46. ölçülerde tenor ses staccato'dur ve bas ses non-legato'dur.

46-48. ölçülerde soprano ses tenuto'dur ve alto ses staccato'dur. 47-48. ölçülerde ses staccato'dur ve bas ses tenuto'dur.

42-43. ölçülerde nüanslar :

Alto sesi marcatisissimo'dur ve 44-48. ölçülerde soprano ve bas sesleri benzer şekilde vurgulanmışlardır. 43. ölçüde tenor sesi marcatisissimo ve sonraki ölçüde o yine marcato iken bas sesi marcatisissimo'dur.

4. POZİSYON. Birbirine geçmiş eller. Çapraz eller : sağ el ve sol el üstte ve altta.
5. AKOR ÇALMA. Her iki elde.
6. SUSLEMELER. Her iki elde triller ve tremololar.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Karışık geçici değiştirici işaretler. Her iki elde sol anahtarı.
2. RİTM. ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi. Agitato = hareketli. Poco stringendo = biraz hızlanma ve yoğunlukta artıs.
  - b) Nüans İşaretleri : sff., sf., marcato, marcatis-

simo, leggero.

c) Terimler : lamentoso = melankolik, hüzünlü bir tarzda. con gioia = neşeli.

d) Cümleleme : Ternari formunda.

C. Açıklamalar. "Örümcek ağına girmiş bir sineğin vızıldamasındaki hüzünlü sesi vermek istedim. Sinek günlüğüne yazar gibi hikayeyi anlatmaktadır. Sinek etrafta vızılıyor, fakat örümcek ağını görmüyordu. Sonra örümcek ağına yakalandı (Agitato : Aman, bir örümcek ağı) fakat yenilmeden önce kendini kurtarır ve kaçar. Mesut bir son (con gioia)." (27)

Çok yumuşak bir şekilde çalınız, tuşlara çok yakın olunuz. Staccato'da bilek hareketi yumuşak, bükülebilir olmalıdır. 59. ölçüdeki hafif bir duraklamaya dikkat ediniz ve 72-73. ölçülerde sol elin parmaklarının yerleşmesine dikkat ediniz. Ayrıca 75-87 ve 98-102. ölçülerdeki çoğaltma bağlarına dikkat ediniz.

con gioia
sopra

ff f dim.

poco cresc.

pp

NO. 143 : BÖLÜNÜMÜS ARPEJLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto ve espressivo.

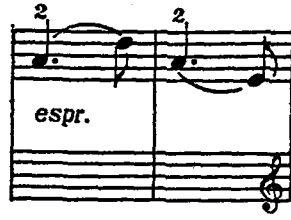
2. EL BAĞIMSIZLIĞI : Kontrpuan.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. AKOR VE KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. POZİSYON. Çapraz eller : sol el ve sağ el üstte ve altta.
6. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
7. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde hızlı arpejler (parmak geçişi olmaksızın).

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişimi. Karışık geçici değiştirici işaretler. Sol anahtarında portenin altında ve üstünde ek çizgi notaları.
2. RİTM. Ölçü değişimi : 2/4, 1/4. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi. Un poco stentato = biraz gecikerek.
  - b) Nüans işaretleri : mezza voce = mf.

C. Açıklamalar. Bu parçanın vasat bir öğrenci için çalınması ve anlaşılması çok zordur. Temalar açık şekilde ve ritmik doğruluğa büyük dikkat harcayarak sunulmalıdır. Sadece çok yetenekli öğrencilere çaldırılmalıdır.

Espressivo tuşlamayı sadece 27-28. ölçülerde kullanınız. Arpejler, beş parmakla pozisyon değiştirmeksizin çalınabilecek kırık akorlar olup, parmak geçişini gerektirmez.

NO. 144 : MİNÖR İKİLİLER, MAJÖR YEDİLİLER

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto ve portamento (portato).
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Noktalı tenuto ve potamento'ya karşı tenuto.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK, AKOR VE KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. POZİSYON. Ellerin kilitlenmesi. Çapraz eller: Sol el üstte.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik ve arpej şeklinde geçişler.
7. PEDAL KULLANMA. İşaretlerle belirtilmiş veya isteğe bağlı pedal kullanımı.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. O-tuzikilik notalar ve çift noktalı sekizlik ve dört-

dörtlük notalar. Karışık geçici değıştirici işaretler.

2. RİTM. Vuruşun sekiz alt kısma bölünmesi : 4/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota. ölçü değışimi : 4/4, 2/4 ve 3/2. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

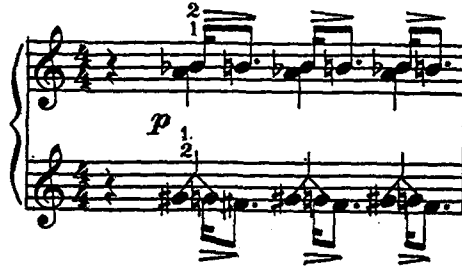
a) Tempo : Tempo değışimi. Doppio movimento = iki defa daha hızlı.

b) Nüans işaretleri : intenso.

c) Terimler : mesto = melankolik tarzda.

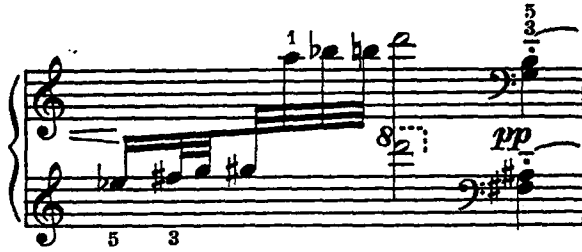
C. Açıklamalar. Bu parça çok zordur ve çok iyi öğrenciler içindir. Yedililer çan seslerini anlatır ve melodinin vurgulu kısımlarıdır.

Her noktalı sekizlik notaya doğru yer alan decrescendo'ya dikkat ediniz.

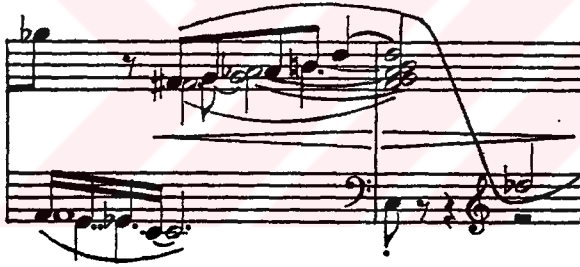

38. ölçüde sol el, sağ eldeki Re'nin bir oktav incesini çalmak için üstten geçer.

41. ölçüde sol elin çaldığı Mi naturel ve Mi bemol 3. vuruşta bırakılmalıdır. 41-42. ölçülerde sağ eldeki bağlı notalara dikkat ediniz.

NO. 145 : KROMATİK BULUŞ

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Non-legato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : tenuto'ya karşı non-legato.

- c) Nüans İşaretleri : marcato, marcatissimo ve sf.
3. ARALIK ÇALMA. Her iki elde oktavlar.
4. POZİSYON. Çapraz eller : Sağ el ve sol el üstte, sol el altta.
5. BİRLİKTE ÇALMA. (a) ve (b) kısımları birlikte iki piyano için bir parça.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Ölçü değişimi. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.

a) Tempo : accelerando sin al fine = sonuna kadar artan hızda.

b) Nüanslar : fff = aşırı yüksek sesli.

c) Terimler : con 8 (ad lib.) = oktavlı (eğer piyanist böyle çalmak isterse).

- C. Açıklamalar. (a) ve (b) versiyonları ayrı olarak veya iki piyanoda birlikte çalınabilir. " Mikrokosmos'tan Yedi Parça adlı eserde bu parçanın iki piyano için transkripsiyonu (no.6), (a) kısmı primo ve (b) kısmı da secondo olarak bulunur".

NO. 146 : OSTINATO

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, tenuto, noktalı tenuto staccato ve staccatissimo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
- a) Çeşitli Tuşlama Formları : Non-legato ve tenuto'ya karşı legato. Tenuto, staccato ve staccatis-

simo'ya karşı non-legato.

- b) Nüans İşaretleri : marcato, marcatissimo ve sf.
c) Eşlik Eden Figürler : Sadece sol elde.

3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde. Aynı zamanda oktavlar ve bir karışık oktav aralığında akorlar.
5. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
6. POZİSYON. Çapraz eller : Sağ el ve sol el üstte.
7. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde melodik geçişler.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık, geçici değiştirici işaretler. Her anahtarda ek çizgi notaları.
2. RİTM. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi. Non-accelerando, meno vivo.
  - b) Nüans işaretleri : leggero.

- C. Açıklamalar. Re doryen modunda karışık değiştirici işaretler. Oryantal bir etkisi var.

"Parçanın adı ostinato olduğu halde burada geleneksel ostinato yoktur. Çünkü geleneksel ostinato tekrar eden bir temadır. Parça aynı zamanda, önceki parçalardan olan, Bulgar Gaydalarını akla getiriyor." (27)

38, 142 ve 145. ölçülerin sağ ellerindeki staccissimo işaretine dikkat ediniz.

Più mosso

8 3 5

8 1 3 5

1 3

ff

staccissimo

Red.

Red.

Red.

154. ölçünün birinci vuruşunda Re oktavi eller arasında bölünebilir.

Red.

Bu parçanın bir transkripsiyonu "MİKROKOSMOS'tan Yedi Parça" adlı eserin 7 numaralı parçasını oluşturur. (27)

NO. 147 : MARS

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto ve staccatissimo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Çeşitli Tuşlama Formları : Non-legato, tenuto ve staccato'ya karşı legato. Non-legato ve staccato 'ya karşı tenuto.
  - b) Nüans İşaretleri : marcato ve sf.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. POZİSYON. Çapraz eller : Sağ el üstte.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde oktavlar.
7. SUSLEMELER. Sağ el ile oktav trili.

B. Müzikalite.

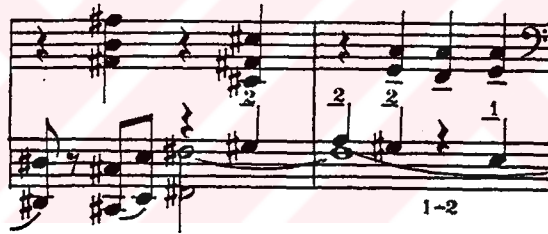
1. NOTASYON. Karışık geçici değiştirici işaretler. Sağ elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTM. Ölçü değişikliği : 4/4, 5/4, 3/2. Vurusun iki üç, dört alt kısma bölünmesi : 4/4'lük ölçüde birim vuruş olarak dörtlük nota.
3. ANLATIM.
  - a) Nüanslar : sf ve diğer vurgular. fff.
  - b) Terimler : Sonoro.

C. Açıklamalar. Sol el ile tekrarlanan dörtlü ve beşliler güçlü bir etki yaratmaktadır. Bu parça çabuk el çaprazlamasını ve çok dikkatli bir sağ pedal kullanımını gerektirir. 26. ölçüde ayırma işareti sol eldeki lega-

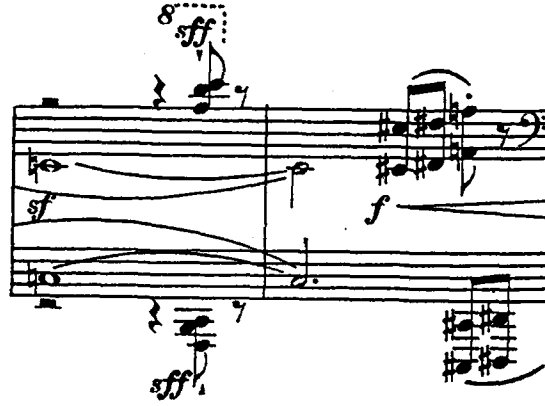
to'yu keser.

31 ve 32. ölçülerde parmak numaralarını ve Fa diyezini sonraki üç ölçü boyunca bağlı oluşuna dikkat ediniz.

Kromatik oktavlar çalışması burada ele alınmalıdır. 54 ve 55. ölçülerde solo sostenuto pedal kullanılabilir.

No. 148 : BULGAR RİTİMİNDE ALTI DANS (1)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato, tenuto, noktalı tenuto, staccato, portamento ve espressivo (dolce).
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : non-legato, staccato, tenuto, noktalı tenuto ve portamento'ya karşı legato, portamento'ya karşı noktalı tenuto.
  - c) Nüans İşaretleri : marcato'ya karşı marcatissimo
  - d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK, AKOR VE KIRIK AKOR ÇALMA. Her iki elde oktavlar. Sol elde onlular. Sol elde arpej şeklinde üç sesli akorlar. Bir oktavlık karışıklığında akorlar ve bir dokuzlu.
5. POZİSYON. Kilitlenen eller : Sol el altta.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde dizisel geçişler.

7. SUSLEMELER. Sağ el ile süsleme notaları, dönüşler, ve ters çevrilmiş mordan.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişimi. Mordan işaretleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.

2. RİTM. Karma ritm : (4+2+3)/8. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

a) Nüans İşaretleri : rinf. = rinforzato = ses kuvvetinde ani bir yükselme.

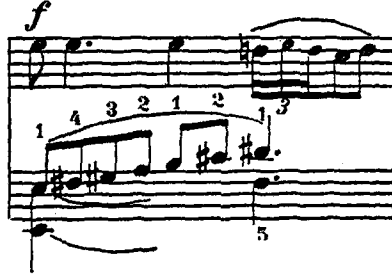
b) Cümleleme : Varyasyon formunda.

C. Açıklamalar. Parça, Mi majör, Mi doryen ve Mi frijyen modundadır. Sağ eldeki motifler, sol el ile tekrar edilir, ancak sınırlar hiçbir zaman oktav dizisi genişliğine gitmez. Aksanlamalar, cümlenin ölçü yapısını belirlemektedir. Tek sayılı gruplar, biraz daha fazla aksanlanmalıdır.

4. ölçünün sol eldeki çıkıcı dizisel geçişlerine aşağıdaki şekilde parmak numarası verilmiştir :

34. ölçüdeki soprano ses söyle çalınabilirdi. (27)

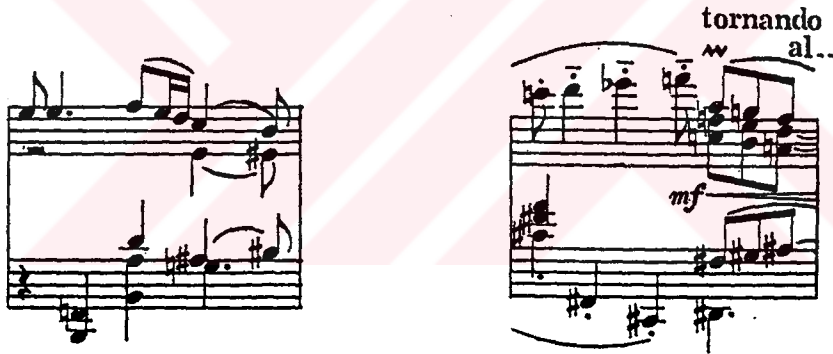
Mordanlar aşağıda gösterildiği gibi çalınır..

52

Mordanları onaltılık triole veya vuruşun önünde bir erken duyurma gibi çalmamak gerekir. Küçük elli piyanistler 33. ve 52. ölçülerdeki onluları kırık aralıklar şeklinde çalabilirler.

55. ölçünün son akoru, eller arasında paylaşılabilir.

NO. 149 : BULGAR RİTİMİNDE ALTI DANS (2)

A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato , non-legato , staccato, tenuto ve noktalı tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Staccato ve noktalı tenuto'ya karşı tenuto. Tenuto'ya karşı non-legato.
  - c) Nüans İşaretleri : p ve marcatisissimo'ya karşı marcato. Marcatisissimo'ya karşı sf. mf'ye karşı marcatisissimo.
  - d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. PEDAL KULLANMA. İsteğe bağlı pedal kullanımı.
6. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde dizisel geçişler.
7. SUSLEMELER. Sağ elde yavaş tril.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri.
2. RİTM. Karma ritm : (2+2+3)/8.
3. ANLATIM. Nüanslar : martellato = çekiçleme = darbeli bir staccato tuş vuruşu ; kuvvetli veya yüksek sesle çalınır. İşaret edilen dinamik seviyeyi elde edebilmek için genellikle dirsek ile bilek arasındaki ön kolun kullanılması gerekir.

- C. Açıklamalar. İlk ölçüdeki ritmik figür çok önemlidir ve parça boyunca tekrar tekrar hissedilmektedir.

Sekizlik notanın değeri, metronom sayısına göre 120 olabilir.

NO. 150 : BULGAR RİTMİNDE ALTI DANS (3)

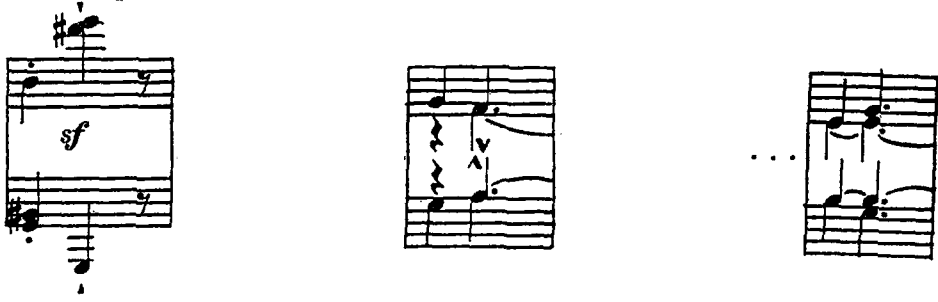
A. Teknik.

1. TUSLAMA. Legato, non-legato, staccato, tenuto ve staccatissimo.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : non-legato ve tenuto-ya karşı legato. Non-legato'ya karşı tenuto.
  - c) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcato ve p'ye karşı marcato.
  - d) Eşlik Eden Figürler : Sol el ile.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK ÇALMA. Sol el ile bağlı altılılar.
5. POZİSYON. Çapraz eller : sağ el altta.
6. SUSLEMELER. SOL elde çarpma notası.

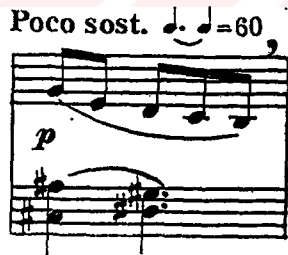
B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Sol elde anahtar değişimi. Karışık değiştirici işaretler.
2. RİTM. Karma ritm : (2+3)/8 , (5/8).
3. ANLATIM.
  - a) Tempo : tempo değişimi.
  - b) Nüans İşaretleri : marcato ve leggero.
  - c) Cümleleme : 58-78. ölçülerde kanonik form.

C. Açıklamalar. 5/8'lik ölçü. Daha önce yazılanlara çok benzer bir parça. 4. ölçünün 2. vurusunda her iki elde staccatissimo'ya dikkat ediniz.

35 ve 39. ölçülerin başlangıcında solo sostenuto pedalin kullanımı (veya sağ pedal) solo için zorunludur. İşaretli olmayan leggero bölümlerini, vurgusuz çalınız ve 92 ve 93. ölçüler arasındaki legato'yu virgül ile işaretlenmiş yerde kesiniz. Sekizlik notanın değeri, metronom sayısına göre 400 olmalıdır.

No. 151 : BULGAR RİTİMİNDE ALTI DANS (4)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, tenuto ve noktalı tenuto.

2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

a) Kontrpuan.

b) Çeşitli Tuşlama Formları : Tenuto ve noktalı tenuto'ya karşı non-legato.

c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

3. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde. Sağ elde oktavlar.

4. POZİSYON. Kilitlenmiş eller : Sağ el üstte.

5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Sol elde akor geçişleri.

6. SÜSLEMELER. Her iki elde çarpma notaları ve hızlı triller.

7. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Tekrar eden notalar.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık geçici değiştirici işaretler. Tril işareti.

2. RİTM. Karma ritm : (3+2+3)/8. Senkoplu ritm.

3. ANLATIM.

a) Tempo : Tempo değişimi.

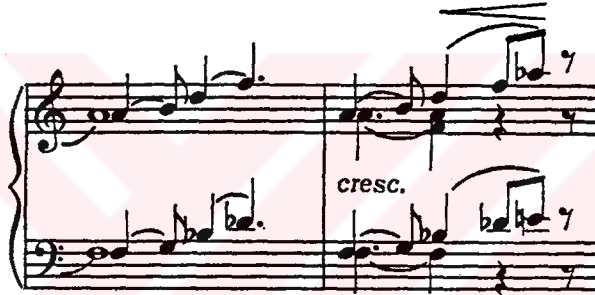
b) Nüanslar.

c) Cümleleme : Varyasyon formunda.

C. Açıklamalar. "Gershwin stilinde yazılmış bir parçadır. Onun tonalitesi, ritmi ve rengi. Amerikan halk şarkısı havası. Orta bir tempo, fakat canlı, kıvrak ve aksanlı. Bartok, bu parçanın kaydını yaparken melodinin her bir dörtlük notasını aksanlamıştır. (1. ölçüden başlayan sağ el)." (27)

50. ölçüdeki ayırma işaretine (virgül) ve son iki ölçü çizgisi arasındaki fermata'ya dikkat ediniz.

22-23. ölçülerde birinci ve üçüncü vuruştaki değişikliğe dikkat ediniz.

NO. 152 : BULGAR RİTİMİNDE ALTI DANS (5)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato, non-legato, staccato ve tenuto.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.
  - a) Kontrpuan.
  - b) Çeşitli Tuşlama Formları : Non-legato, tenuto ve staccato'ya karşı legato.
  - c) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.

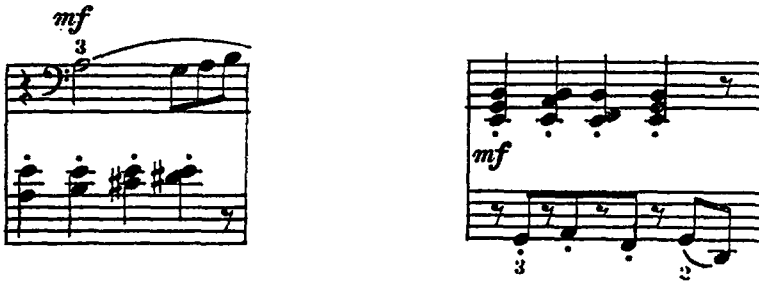
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde.
5. POZİSYON. Çapraz eller : sağ el ve sol el üstte.
6. SUSLEMELER. Her iki elde yavaş triller ve sağ elde hızlı triller.

B. Müzikalite.

1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Karma ritm : (2+2+2+3)/8. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.

a) Nüanslar : Leggero.

- #### C. Açıklamalar.
- Staccato ve legato'nun birarada kullanılışı. 7. ölçüde La sesiyle sona eren karışık sesler. Ritmik çarpıcılığın ve kuvvetli vurguların bulunduğu bir parça. 7. ve 10. ölçüde sol el üstten ve 11 - 15. ölçülerde sağ el üstten geçiyor.

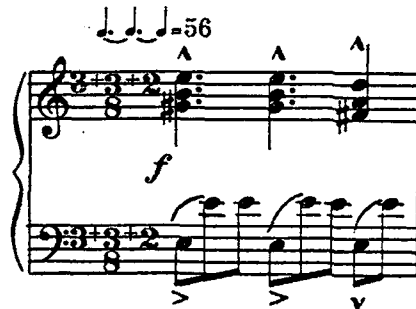
NO. 153 : BULGAR RİTMİNDE ALTI DANS (6)

A. Teknik.

1. TUŞLAMA. Legato ve non-legato çalma.
2. EL BAĞIMSIZLIĞI.

- a) Kontrpuan.
- b) Çeşitli Tuşlama Formları : staccato'ya karşı legato.
- c) Nüans İşaretleri : f'ye karşı marcatisissimo ve f'ye karşı sf. , f'ye karşı marcato.
- d) Eşlik Eden Figürler : Her iki elde.
3. PARMAK BAĞIMSIZLIĞI. Her iki elde çok partili çalma
4. ARALIK VE AKOR ÇALMA. Her iki elde. Her iki elde oktav ve kırık oktav çalma.
5. GEÇİŞ ÇALIŞMASI. Her iki elde dizisel geçişler.
6. PARMAK KULLANMA PROBLEMLERİ. Tekrarlanan notalar.
7. PEDAL KULLANMA. Sağ pedal kullanımı.
- B. Müzikalite.**
1. NOTASYON. Her iki elde anahtar değişiklikleri. Karışık geçici değiştirici işaretler.
2. RİTM. Karma ritm : (3+3+2)/8. Senkoplu ritm.
3. ANLATIM.
- a) Nüanslar : Marcato, marcatisissimo.
- b) Cümleleme : 25 ve 29. ölçülerde kanonik yazım. Ternari formunda.
- c) Terimler : Strepitoso = gürültülü.
- C. Açıklamalar.** Çeşitli pedal sesleri üzerinde çok değişik tonlu akorlar. Parça Mi tonundadır. Özellikle her ölçünün 3. grubu vurgulanmış.

9. ölçünün sol el aksanlarını iyi duyurun. 69. ölçüde uğultu etkisi yaratmaya çalışınız.

49. ölçüdeki "orta do" sağ elin basparmağı ile çalınmalıdır.

81 ve 82. ölçüdeki tekrarlanan notalar, söyle parmaklandırılmalıdır.

Leggero bölümünde (75. ölçü) vurgulamadan kaçınız.

3. ÖZET, YARGI ve ÖNERİLER

3.1. ÖZET

25 Mart 1881'de Macaristan'ın Nagyszentmiklos kentinde doğan Bela Bartok, 26 Eylül 1945'te New York'da öldü. Yirminci yüzyıl müziğinde büyük yeri olan bir besteci, piyanist ve halk müziği derlemecisidir. Sekiz yaşına kadar babasından, daha sonra, müzik öğretmeni olan annesinden dersler aldı. 1890 yılında Bartok piyano için bazı küçük parçalar bestelemeye başladı ve daha on yaşında ilk konserini verdi. Bu konserden sonra Laszlo Erkel ile piyano ve kompozisyon çalışmalarına başladı.

1899'da Budapeşte Krallık Müzik Akademisine girdi ve Stephan Thoman ile Hans Koessler'in öğrencisi oldu. Bu yıllarda Brahms'a yakınlık duydu, onun etkisinden kurtulunca Richard Strauss'un müziğini benimsedi, Strauss'un eserlerini analiz etti. Bartok öğrencilik yıllarında bir Macar milliyetçisiydi. 1903 yılında yazdığı Kossuth Senfonik şiiri, onun milliyetçilik yönünü gözler önüne serer. Sonraki dönemlerinde çeşitli halkları ve onların müziklerini tanımaya başlayınca düşünceleri değişti, hümanist bir dünya görüşünü benimsedi.

Bartok Birinci Dünya Savaşı yıllarını öğretmenlik ve bestecilik çalışmalarıyla geçirdi. 1917'de "Mavi Sakal'ın Satosu" operası ile "Tahta Prens" balesinin Budapeşte'de temsil edilmesi, besteci olarak taşıdığı önemi Macarlara kanıtladı. Dış ülkeler besteciye daha çok önem verdiler. "Uluslararası Müzik Derneği" 1922'deki ilk toplantısında o-

nu hayat boyu üye seçti.

Amerika'daki yılları olağanüstü bir yaratıcılıkla geçmiştir. Hayattayken fazla ün kazanamadı, ölümü ona asıl ününü sağladı. Ölümünden sonraki ilk birkaç hafta içinde eserleri 48 konserde seslendirildi. O günden bu yana Bartok yirminci yüzyılın başlıca bestecileri arasında sayılmaktadır ve eserleri sık sık çalınmaktadır.

Bartok, besteciliğinin yanında ayrıca iyi bir piyano öğretmenidir. Piyano öğretmenliği boyunca savunduğu üç temel kural kısaca şöyle sıralanabilir :

- 1) Müzisyenlik, piyano çalmada performans elde edebilmenin ön koşuludur. Sadece teknik yeterli olamaz.
- 2) Öğrenci bir eseri yorumlarken, bestecinin vermek istediği duyguyu tam olarak ifade edebilmelidir.
- 3) Gösteri şeklinde anlatma çok önemli ve vazgeçilmez bir yöntemdir.

Bartok'un piyano çalma konusundaki baş prensibi şöyle özetlenebilir : Piyano, en kuvvetliden en hafife kadar ses çıkarma özelliğine sahip bir müzik aletidir. Bu nedenle tusa dokunma (vuruş şekli) piyano çalmanın en önemli noktasıdır. Bartok bu prensip ile yazdığı Mikrokosmos'ta vurgulama işaretlerine geniş ölçüde yer vermiştir.

Bartok'un başlangıçtaki Mikrokosmos kavramı , resital parçalarının bir koleksiyonunu yapma çalışmasıydı. Bir önceki yıl, oğlu Peter'e piyano öğretmeye başlamıştı ve onun için küçük egzersizler yazmıştı. Bu iki birikimi biraraya getiren Bartok, kolaydan zora doğru sıralanmış 153 parçadan oluşan altı cilt halindeki Mikrokosmos serisini oluşturdu.

Mikrokosmos, aynı zamanda çeşitli stillerde bestelenmiş parçaların bir serisi olarak kabul edilmektedir. Burada çeşitli bestecilerin tarzlarını temsil eden üsluplara rastlanmaktadır. Bu eser aynı zamanda, bestecisinin bir köylü müziğini, bir sanat müziğine dönüştürme yollarını hayranlık verici bir şekilde göstermesi açısından ilgi çekicidir.

Bartok, piyano öğrencileri arasındaki bireysel farklılıkları gözardı etmemiş ve bu farklılıktan doğan sorunları karşılamak üzere yöntemler önermiştir. Ayrıca öğrencilerin ilgisini çekmesi için birçok parçaya ilginç başlıklar koymuştur.

Tezimin ikinci bölümünde, Mikrokosmos'u oluşturan altı cildin her parçası tek tek incelenmiştir. Her parçanın tonu bulunmuş, kullanılan vurgulamalar tespit edilmiş, ölçü ve ritimler ile önemli ölçü değişiklikleri belirtilmiştir.

"Açıklamalar" alt başlığında ise parçaları çalarken karşılaşılabilecek zorluklara çözümler önerilmiş ve Bartok'un o parçayla ilgili yorumları sunulmuştur.

3.2. YARGI

Araştırmamın ilk bölümünü oluşturan Bela Bartok alt başlığında okuyucuya, Bartok'un besteciliği, sanatsal kişiliği, önemli yapıtları ve piyano öğretmenliği hakkındaki bulgular sunulmuştur. Bu bulgular okuyucunun Bartok'u her yönüyle tanınması için yeterlidir.

İkinci bölüm ise piyano öğretiminde Mikrokosmos'u kullanan öğretmenler için bir kaynak niteliğindedir. Eğitimde her seviyede kullanılabilir. Öğretmen, çalışılacak

parça ile ilgili açıklamaları önceden okuyarak ders sırasında daha yüksek performans sağlayacaktır. Böylece piyano eğitiminde daha yüksek başarılarla ulaşılabilecektir. Mikrokosmos serisi piyano eğitiminde her seviyedeki acığı kapayacak niteliktedir.

3.3. ÖNERİLER

Bela Bartok alt başlığındaki bulgular, bazı okuyucular için yeterli bulunmayabilir. Kaynaklar kısmında, yararlanılan tüm kaynakların listesi bulunmaktadır. İsteyen okuyucu bunlardan yararlanarak daha geniş bilgilere ulaşabilir.

Piyano öğretmenleri Mikrokosmos'u ve bu çalışmayı ayrılmaz bir ikili olarak görmeli ve piyano eğitiminde her seviyede kullanmalıdır. Çok zengin bir bileşim olan Mikrokosmos'ta ünlü bestecilerin stillerinden izler, çeşitli teknik figürler ve çok farklı tını bileşimlerinin olması, öğrenci ve öğretmenin daha büyük bir arzuya çalışmasını sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında Mikrokosmos'u sadece bir piyano metodu olarak görmek yanlıştır. Onu bir sanat eseri olarak görmek ve bunu öğrenciye empoze edebilmek çok önemlidir.

KAYNAKÇA

- 1 - ALI, Filiz. Müzik Ve Müziğimizin Sorunları. İst: 1988.
- 2 - ATAMAN, Ahmet Muhtar. Musiki Tarihi. Ankara : M.E. Basımevi, 1947.
- 3 - BARTOK, Bela. (Çev. Tahsin Incirci). "Bartok Kendini Anlatıyor". Orkestra Dergisi, (Bartok Özel Sayısı), sayı 92, İstanbul.
- 4 - BARTOK, Bela. (Çev.Oransoy Gültekin). "Köylü Müziğinin Modern Müzik Üzerine Tesiri". Müzik Görüşleri. Sayı 41, İstanbul: 1953.
- 5 - BARTOK, Bela. (Çev. Bülent Aksoy). Küçük Asya'dan Türk Halk Musikisi. İstanbul: Pan Yayıncılık, 1991.
- 6 - BARTOK, Bela. (Derleyenler : Kälman, Gabriella - Mengeni, Hüsnü.) "Bela Bartok'un Notlarından Seçmeler". Orkestra Dergisi , sayı 102.
- 7 - CEM, I. Sehameddin. " Ekspresyonizm'de Bela Bartok". Orkestra Dergisi, (Bartok Özel Sayısı), sayı 92, İstanbul.
- 8 - ERTEN, Azize - F.Özkılıç, Fuat -Unan, Canset. Batı Müziğinin Kırk Bestecisi. İstanbul: Varlık Yayınevi, 1969.
- 9 - FENMEN, Mithat. Müzikçinin Elkitabı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi yayınları, 1991.
- 10 - FINKELSTEIN, Sidney. (Çev.M.Halim Spatar). Müzik Neyi Anlatır. İstanbul: Kaynak Yayınları, 1986.
- 11 - GABEAUD, Alice. (Çev. Mahmut R. Kösemihal). Musiki Tarihi. İstanbul: Numune Matbaası, 1940.
- 12 - GAZİMİHAL, Mahmut Ragıp. Musiki Sözlüğü. İstanbul: M.E Basımevi, 1961.
- 13 - KARAR, Seyyal. "Çağdaş Bir Usta Bela Bartok". İzmir Flarmoni dergisi , sayı:5-6, İzmir : 1983.
- 14 - K.MIMAROĞLU, İlhan. Müzik Tarihi. İstanbul: Varlık Yayınları, 1987.
- 15 - K.MIMAROĞLU, İlhan. 11 Çağdaş Besteci. Ankara : Forum Yayınları , 1961.
- 16 - K.MIMAROĞLU, İlhan. Halk Musikisi ve Bela Bartok. Orkestra Dergisi, sayı 21, İstanbul.

- 17 - KODALY, Zoltan. (Düzenleyen. Frigyes Sandor). Music Education In Hungary. Budapeste: Corvina Press, 1966.
- 18 - KODALY Zoltan. (Çev. Yalçın Tura). "Bela Bartok'un Operası". Orkestra Dergisi, (Bartok Özel Sayısı), sayı 92, İstanbul.
- 19 - KUYAHYALI, Önder. Çağdas Müzik Tarihi. Yayınlayan: Nejat Leblebicioğlu, Ankara: Varol Matbaası , 1981.
- 20 - ORANSOY, Gültekin. Batı Tekniği ile Yazan 60 Türk Bağdar. Ankara: 1965.
- 21 - ORANSOY, Gültekin. Bağdarlar Geçidi. Ankara: 1977.
- 22 - OSKAY, Unsal. Müzik ve Yabancılaşma. Ankara : Dost Kitabevi yayınları, 1982.
- 23 - ÖZGÜÇ, Fehamettin. "Bela Bartok". Orkestra Dergisi, (Bartok Özel Sayısı), sayı 92, İstanbul.
- 24 - PAMİR, Leyla. Çağdas Piyano Eğitimi. İstanbul : Beyaz Köşk Yayınları , 1982.
- 25 - SACHS, Curt. (Çev. İlhan Usmanbaş). Kısa Dünya Müzik Tarihi. İstanbul: Devlet Konservatuvarı Serisi, 1965.
- 26 - SAY, Ahmet. Müzik Ansiklopedisi. Ankara: Sanem Matbaası, 1985.
- 27 - SUCHOFF, Benjamin. Guide to Bartoks Mikrokosmos. London: 1970.
- 28 - SCHUH, Willi. (Çev: Prof. Dr. Necati Gedikli). "Bela Bartok'un Anısına". İzmir Filarmoni Dergisi, Sayı: 1.
- 29 - SÖZER, Vural. Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi. İstanbul: Atlas Kitabevi, 1974.
- 30 - TARCAN, Haluk. "Çocukların Hizmetindeki Bartok". Orkestra Dergisi. (Bartok Özel Sayısı), sayı 92. İstanbul.
- 31 - TURA, Yalçın. "Bartok'un Kişiliğinden Çizgiler". Orkestra Dergisi , (Bartok Özel Sayısı) , sayı 92, İstanbul.
- 32 - VALENTIN, Eric. (Çev. Eduard Zuckmayer). Büyük Bestecilerden Küçük Portreler. İstanbul : M.E Basımevi, 1975.
- 33 - YENER, Faruk. Müzik Klavuzu. İstanbul: 1983.
- 34 - YENER, Faruk. Müzik. Apa Ofset Basımevi, İstanbul, 1983.
- 35 - ZUCKMAYER, Eduard- Cangal, Nurhan- Atalay, Adnan. Müzik Teorisi 3 (Armoni ve Kontrapunt). Ankara: 1977.